CYNHADLEDD FLYNYDDOL
ANNUAL CONFERENCE

Cymdeithas sifil a chyfranogiad : materion sy’n ymwneud â chydraddoldeb, hunaniaeth a chydlyniant mewn tirwedd gymdeithasol sy'n newid

Civil Society and Participation: issues of equality, identity and cohesion in a changing social landscape

Llyfryn Crynodeb | Abstract Booklet

6 & 7 Gorffennaf 2022 | 6 & 7 July 2022

Prifysgol Swansea | Swansea University

@WISERDNews

#WISERD2022

Cipolwg ar y rhaglen

Diwrnod 1
Dydd Mercher 6 Gorffennaf

10.00 – 10:30
Cofrestru yn agor
Te / coffi
(Ystafell: Ysgol Rheolaeth Atriwm)

10.30 – 10.45
Cyfeiriad croeso: Ian Rees Jones, Gyfarwyddwr WISERD
(Ystafell: Ffowndri Cyfrifiadurol Darlithfa 002)

10.45 – 11.45
Cyfeiriad allweddol: Mererid Hopwood, Prifysgol Aberystwyth
(Ystafell: Ffowndri Cyfrifiadurol Darlithfa 002)

11.45 – 12.00
Seibiant lluniaeth
(Ystafell: Ysgol Rheolaeth 011)

12.00 – 1.00
Lansiad y Llyfr: Sesiwn Panel
(Ystafell: Ysgol Rheolaeth 010)

1.00 – 1.45
Arddangosfa cinio a posteri

Cystadleuaeth poster myfyrwyr PhD - noddir gan Gymdeithas Ddysgedig Cymru a Phartneriaeth Hyfforddiant Doethurol ESRC Cymru.Gweler tudalen 63 - 77 ar gyfer crynodebau

(Ystafell: Ysgol Rheolaeth 011)

1.45 – 3.15
Sesiwn 1 (gweler tudalen 8 – 21 ar gyfer crynodebau)

(Ystafell: Ysgol Rheolaeth 101)
(Ystafell: Ysgol Rheolaeth 102)
(Ystafell: Ysgol Rheolaeth 103)
(Ystafell: Ysgol Rheolaeth 105)

3.15 – 3.45
Seibiant lluniaeth a sesiwn gwylio posteri parhaus
(Ystafell: Ysgol Rheolaeth 011)

3.45 – 5.15
Sesiwn 2 (gweler tudalen 22 – 31 ar gyfer crynodebau)

(Ystafell: Ysgol Rheolaeth 101)
(Ystafell: Ysgol Rheolaeth 102)
(Ystafell: Ysgol Rheolaeth 103)
(Ystafell: Ysgol Rheolaeth 105)

5.15 – 6.15
Derbyniad Diodydd
(Ystafell: Ysgol Rheolaeth Atriwm)

Diwrnod 2
Dydd Iau 7 Gorffennaf

8.45 – 9.15
Cofrestru yn agor
Te / coffi
(Ystafell: Ysgol Rheolaeth Atriwm)

9.15 – 9.20
Cyfeiriad croeso: Ian Rees Jones, Gyfarwyddwr WISERD
(Ystafell: Ffowndri Cyfrifiadurol Darlithfa 002)

9.20 – 10.20
Cyfeiriad allweddol: Victoria Winckler, Gyfarwyddwr Sefydliad Bevan
(Ystafell: Ffowndri Cyfrifiadurol Darlithfa 002)

10.20 – 10.45
Seibiant lluniaeth a Dyfarniad gwobr poster
(Ystafell: Ysgol Rheolaeth 011)

10.45 – 12.15
Sesiwn 3 (gweler tudalen 34 – 48 ar gyfer crynodebau)

(Ystafell: Ysgol Rheolaeth 101)
(Ystafell: Ysgol Rheolaeth 102)
(Ystafell: Ysgol Rheolaeth 103)
(Ystafell: Ysgol Rheolaeth 105)

12.15 – 1.00
Cinio

(Ystafell: Ysgol Rheolaeth 011)

1.00 – 2.30
Sesiwn 4 (gweler tudalen 49 – 62 ar gyfer crynodebau)

(Ystafell: Ysgol Rheolaeth 101)
(Ystafell: Ysgol Rheolaeth 102)
(Ystafell: Ysgol Rheolaeth 103)
(Ystafell: Ysgol Rheolaeth 105)

2.30 – 2.45
Sylwadau cau cynhadledd: Ian Rees Jones, Gyfarwyddwr WISERD

(Ystafell: Ysgol Rheolaeth 010)

Cadwch yu gyfoes a rhannu eich barn
@WISERDNews
#WISERD2022

Programme at a glance

Day 1
Wednesday 6 July

10.00 – 10:30
Registration opens
Tea / coffee
(Room: School of Management: Atrium)

10.30 – 10.45
Welcome address, Ian Rees Jones, WISERD Director
(Room: Comp. Found. Lecture Theatre 002)

10.45 – 11.45
Keynote address: Mererid Hopwood, Aberystwyth University
(Room: Comp. Found. Lecture Theatre 002)

11.45 – 12.00
Refreshment Break
(Room: School of Management 011)

12.00 – 1.00
Book Launch Panel Session
(Room: School of Management 010)

1.00 – 1.45
Lunch and poster exhibition

PhD student poster competition - sponsored by the Learned Society of Wales and ESRC Wales Doctoral Training Partnership. See pages 63 - 77 for abstracts.

(Room: School of Management 011)

1.45 – 3.15
Session 1 (see page 8 – 21 for abstracts)

(Room: School of Management 101)
(Room: School of Management 102)
(Room: School of Management 103)
(Room: School of Management 105)

3.15 – 3.45
Refreshment break and ongoing poster viewing
(Room: School of Management 011)

3.45 – 5.15
Session 2 (see page 22 – 31 for abstracts)

(Room: School of Management 101)
(Room: School of Management 102)
(Room: School of Management 103)
(Room: School of Management 105)

5.15 – 6.15
Drinks Reception
(Room: School of Management: Atrium)

Day 2
Thursday 7 July

8.45 – 9.15
Registration opens
Tea / coffee
(Room: School of Management: Atrium)

9.15 – 9.20
Welcome Address Ian Rees Jones, WISERD Director
(Room: Comp. Found. Lecture Theatre 002)

9.20 – 10.20
Keynote address: Victoria Winckler, Bevan Foundation
(Room: Comp. Found. Lecture Theatre 002)

10.20 – 10.45
Refreshment break and poster prize Award
(Room: School of Management 011)

10.45 – 12.15
Session 3 (see page 34 – 48 for abstracts)

(Room: School of Management 101)
(Room: School of Management 102)
(Room: School of Management 103)
(Room: School of Management 105)

12.15 – 1.00
Lunch

(Room: School of Management 011)

1.00 – 2.30
Session 4 (see page 49 – 62 for abstracts)

(Room: School of Management 101)
(Room: School of Management 102)
(Room: School of Management 103)
(Room: School of Management 105)

2.30 – 2.45
Conference closing remarks: Ian Rees Jones, WISERD Director

(Ystafell: School of Management 010)

Keep up-to-date and share your views
@WISERDNews
#WISERD2022

Croeso i Brifysgol Swansea a Chynhadledd Flynyddol WISERD 2022

Peth gwych, o'r diwedd, yw gallu gwahodd cynrychiolwyr i gynhadledd WISERD flynyddol ar sail wyneb yn wyneb am y tro cyntaf ers tair blynedd. Yn amlwg, mae wedi bod yn gyfnod anarferol a heriol i bob un ohonom ac mae'n fraint i Abertawe allu cynnal y gynhadledd hon. Yng ngoleuni'r digwyddiadau diweddar hyn, a digwyddiadau sy'n datblygu ledled Cymru, y DU ac ar y llwyfan byd-eang, mae thema gyffredinol y gynhadledd yn dwyn ynghyd ddatblygiadau byd-eang ar y cyd â themâu sefydledig sydd wrth wraidd WISERD. Rydyn ni wedi llunio rhaglen amrywiol a chyffrous ar gymdeithas sifil a chymryd rhan ynddi: materion sy'n ymwneud â chydraddoldeb, hunaniaeth a chydlyniant mewn cymdeithas sy'n newid o hyd. Gobeithiwn y byddwch chi'n mwynhau'r sesiynau gymaint ag yr rydyn ni wedi mwynhau darllen y cyfraniadau.

Er bod y lleoliad yr un fath ar gyfer y gynhadledd yn Abertawe eleni, rydyn ni'n falch iawn o ddweud bod WISERD@Swansea wedi dod o hyd i gartref newydd yn yr Ysgol Gwyddorau Cymdeithasol newydd. Mae hyn wedi dwyn ynghyd y gwahanol feysydd gweithgarwch i weithio o dan un to newydd. Gobeithio mai'r fraint o gynnal y gynhadledd flynyddol eleni yw'r cyntaf o lawer o ymdrechion newydd i ddeillio o'n Hysgol.

Nigel O'Leary,
Cyd-Gyfarwyddwr WISERD, Prifysgol Swansea

Welcome to Swansea University and the WISERD Annual Conference 2022

It is finally wonderful to invite delegates to our in-person annual WISERD conference for the first time in three years. It goes without saying that these have been unusual and challenging times for us all, and it is a privilege for Swansea to be able to host this conference. In light of these recent events, and unfolding events being played out across Wales, the UK and on the global stage, the overarching theme for the conference brings together global developments with well-established themes that are at the heart of WISERD. We have put together a varied and stimulating programme on civil society and participation: issues of equality, identity and cohesion in a changing social landscape, and we hope that you enjoy the sessions as much as we have enjoyed reading the contributions ourselves.

While the location may be the same for the conference in Swansea this year, we are delighted to say that WISERD@Swansea has found a new home in the newly formed School of Social Sciences. This has brought together the various strands of activity under one new roof, and the privilege to host this year's annual conference is hopefully the first of many new endeavours to come out of our School.

Nigel O'Leary, WISERD, Co-Director Swansea University

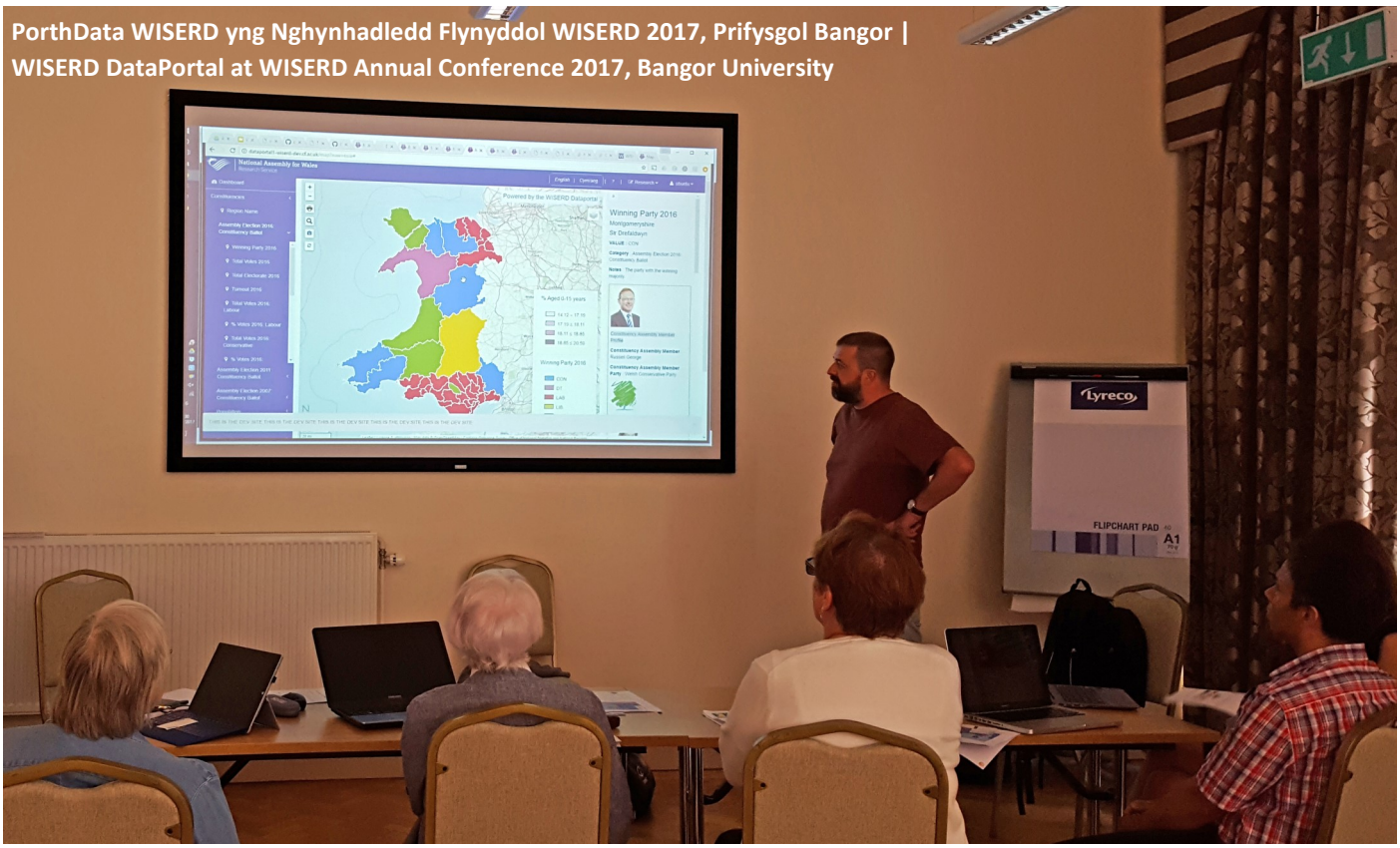

PorthData WISERD yng Nghynhadledd Flynyddol WISERD 2017, Prifysgol Bangor | WISERD DataPortal at WISERD Annual Conference 2017, Bangor University

Ian Rees Jones
Gyfarwyddwr WISERD

Mae Ian Rees Jones yn Athro Ymchwil Gymdeithasegol ym Mhrifysgol Caerdydd. Ef hefyd yw Cyfarwyddwr Sefydliad Ymchwil Cymdeithasol ac Economaidd a Data Cymru (WISERD). Mae ei ymchwil yn mynd i'r afael â phrosesau newid cymdeithasol a'u heffaith ar unigolion, sefydliadau, cymunedau a chymdeithas sifil. Ef yw Cyfarwyddwr Canolfan Cymdeithas Sifil WISERD a ariennir gan y Cyngor Ymchwil Economaidd a Chymdeithasol (ESRC), sy'n dod ag ystod eang o gydweithwyr academaidd, sefydliadau cymdeithas sifil a gweithredwyr polisïau ynghyd. Nod y Ganolfan yw datblygu fframwaith Haeniad Dinesig i archwilio sut mae mathau o allgáu ac ehangu sifil a cholledion ac enillion dinesig yn effeithio ar gymdeithas sifil a'r potensial i sefydliadau cymdeithas sifil chwarae rôl allweddol yn y gwaith atgyweirio sifil. Mae'n gweithio ym Mharc Ymchwil y Gwyddorau Cymdeithasol (sbarc|spark) ym Mhrifysgol Caerdydd, sy'n ceisio datblygu atebion arloesol i broblemau cymdeithasol drwy ymchwil gydweithredol**.** Mae'n aelod o'r Economi Sylfaenol. Mae hefyd yn un o Gymrodorion Cymdeithas Ddysgedig Cymru ac Academi'r Gwyddorau Cymdeithasol. Mae'n ymlacio drwy redeg yn araf bach gyda'i gi, Taf, yn Eryri.

Ian Rees Jones
WISERD Director

Ian Rees Jones is Professor of Sociological Research at Cardiff University and Director of the Wales Institute of Social & Economic Research & Data (WISERD). His research addresses processes of social change and their impact on individuals, institutions, communities, and civil society. He is Director of the ESRC funded WISERD Civil Society Centre which brings together a wide range of academic colleagues, civil society organisations and policy actors. The Centre aims to develop the framework of Civic Stratification to examine how civil society is affected by forms of civil exclusion and expansion, civic loss and gain, and the potential for civil society organisations to play a key role in civil repair. He is based in the new Social Science Research Park (SPARK|SPARC) at Cardiff University which aims to develop innovative solutions to societal problems through collaborative research activity. He is a member of the Foundational Economy collective and is a Fellow of the Learned Society of Wales and Fellow of The Academy of Social Sciences. He relaxes by running very slowly with his dog Taf in Snowdonia.

Cynhadledd Flynyddol WISERD 2018, Prifysgol De Cymru | WISERD Annual Conference 2018, University of South Wales

Prif anerchiad

10.45 – 11.45am dydd Mercher 6 Gorffennaf

Ystafell: Ffowndri Cyfrifiadurol Darlithfa 002

Gwrando ar ein tirwedd ieithyddol
Meddwl eto am iaith ac ieithoedd

Mererid Hopwood,
Prifysgol Aberystwyth

Wrth i UNESCO lansio 'Degawd o Ieithoedd Brodorol 2022-2032', gwnaeth bwysleisio sut mae iaith o bwys i ddatblygu cynaliadwy, meithrin heddwch a chymodi ein cymdeithasau' (https://en.unesco.org/idil2022-2032). Rydym yn gwybod ers tro bod ieithoedd a'r themâu allweddol hyn yn rhyng-gysylltiedig mewn ffyrdd cymhleth. Fodd bynnag, mae'n dod yn fwyfwy clir bod ffactorau diwylliannol-ieithyddol yn cael eu hanwybyddu yn yr ymgais i ddatblygu cymdeithasau mwy heddychlon a chynaliadwy (Meier a Smala, 2021, 2-3). Mae'r ffaith bod ieithoedd nid yn unig yn ein helpu i gyfathrebu a gwneud pethau, ond hefyd yn cynrychioli gwerthoedd symbolaidd a goddrychol, yn cael ei hanwybyddu'n benodol (Ibid). Fodd bynnag, nid yw'n glir beth yw'r gwerthoedd symbolaidd a goddrychol hyn a sut maent yn cael eu creu.

Os ydym am lwyddo i ddatblygu cymunedau cytûn ac amrywiol sy'n gallu gwrthsefyll unffurfiaeth ddatblygedig globaleiddio, mae angen i ni ofyn 'beth yw iaith' unwaith eto a dod yn ymwybodol o'r gwerthoedd hyn. Mae angen i ni wybod sut mae'r gwerthoedd hyn yn cael eu creu a sut maent yn amrywio rhwng cymunedau iaith.

Drwy dderbyn bod barddoniaeth yn gyfrwng ar gyfer adlewyrchu a chreu gwerthoedd symbolaidd a goddrychol cyffredin, mae'r papur hwn yn dechrau drwy ystyried sut mae sampl o feirdd o bob rhan o'r byd wedi dychmygu iaith. Mae'n dod i ben drwy gyfeirio at rai o fanteision ymarferol posibl ail-ddysgu sut i wrando ar ein tirwedd ieithyddol amrywiol.

Daeth yr Athro **Mererid Hopwood** i Gadair Adran y Gymraeg ac Astudiaethau Celtaidd ym mis Ionawr 2021. Cyn hynny, bu'n Athro Ieithoedd a'r Cwricwlwm Cymreig ym Mhrifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant. Mae wedi treulio ei gyrfa ym myd ieithoedd, llenyddiaeth, addysg a'r celfyddydau. Enillodd Gadair, Coron a Medal Ryddiaith yr Eisteddfod Genedlaethol a gwobr barddoniaeth Llyfr y Flwyddyn yn 2016 am ei chasgliad o gerddi, *Nes Draw*. Bu'n fardd plant Cymru ac enillodd wobr Tir na n'Og 2018 am ysgrifennu i blant. Mae wedi cyfansoddi geiriau ar gyfer cerddorion, artistiaid gweledol a dawnswyr, ac wedi cymryd rhan mewn gwyliau llenyddol yn Ewrop, Asia a De America. Cyfieithodd nifer o weithiau llenyddol i'r Gymraeg gan gynnwys dramâu o'r Sbaeneg a'r Almaeneg ar gyfer Theatr Genedlaethol Cymru. Mae'n Gymrawd y Gymdeithas Ddysgedig, Prifysgol Cymru Y Drindod Dewi Sant a'r Academi Gymreig, yn Llywydd Anrhydeddus Cymdeithas Waldo Williams. Hi yw ysgrifennydd Academi Heddwch Cymru.

Keynote address

10.45 – 11.45am Wednesday 6 July

Room: Comp. Found. Lecture Theatre 002

Listening to our Linguistic Landscape
Thinking again about language and languages

Mererid Hopwood,
Aberystwyth University

As it launched its 'Decade of Indigenous Languages 2022–2032', UNESCO emphasised how language matters 'for sustainable development, peacebuilding, and reconciliation in our societies' (https://en.unesco.org/idil2022-2032). We have known for some time that languages are indeed interconnected with these key themes in nuanced and complex ways, however, it is becoming increasingly clear that cultural-linguistic factors are overlooked in attempts to develop more peaceful and sustainable societies (Meier & Smala, 2021, 2–3). In particular, they overlook the fact that languages not only have practical and communicative functions, but also symbolic and subjective values (Ibid). What is not clear, however, is what these symbolic and subjective values are and how they are created.

If we are to succeed in developing harmonious, diverse communities that can withstand the growing uniformity of globalisation, we need to ask again 'what is language?' and become aware of these values. We need to know how they are formed and how they differ between language communities.

Accepting poetry as a medium for mirroring and creating shared symbolic and subjective values, this paper begins by listening to how a sample of poets from across the world have imagined language. It closes by offering a few signposts that indicate what practical benefits might follow from relearning the art of listening to our richly diverse linguistic landscape.

Mererid Hopwood is Chair of the Welsh and Celtic Studies at the University of Aberystwyth. Before that she had been Professor of Languages and the Curriculum Cymreig in the University of Wales Trinity Saint David. She has spent her career in the fields of languages, literature, education and the arts. She won the National Eisteddfod of Wales' Chair, Crown and Prose Medal and Welsh Book of the Year prize for poetry in 2016 for her collection of poems, Nes Draw. She has been children's poet laureate of Wales (Bardd Plant Cymru) and in 2018 won the Tir na n'Og prize for her writing for children. She has composed words for musicians, visual artists and dancers, and has taken part in literature festivals in Europe, Asia and South America. She has translated many works of literature into Welsh including plays from Spanish and German for Theatr Genedlaethol Cymru. She is Fellow of the Learned Society of Wales, University of Wales Trinity Saint David and the Academi Gymreig, and Honorary President of the Waldo Williams Society. She is the secretary of the Academi Heddwch Cymru.

Cyfochrog 1A | Parallel 1A – Participation in education.

(Ystafell | Room: 101)

Mesurau o anfantais economaidd-gymdeithasol: colli cPYADd yng Nghymru

Ym mis Rhagfyr 2021 cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ei bod, o fewn y tair blynedd nesaf, yn anelu at gyflwyno'r cynnig prydau ysgol am ddim i bob disgybl mewn ysgolion cynradd. Mae hyn yn ehangu'r ddarpariaeth a oedd ar gael yn flaenorol i ddisgyblion a oedd yn gymwys i gael Prydau Ysgol am Ddim (cPYADd) ac mae'n golygu na fydd y maes data hwn bellach yn cael ei gofnodi ar gyfer plant cynradd yng Nghymru. Mae statws cPYADd yn nodi plant y mae eu rhieni'n derbyn budd-daliadau'r Llywodraeth ac mae wedi cael ei ddefnyddio fel procsi ar gyfer anfantais economaidd mewn ymchwil academaidd ac, yn arwyddocaol ym mholisi Llywodraeth Cymru, yn dylanwadu ar gyllid ar gyfer ysgolion. Mae cyrhaeddiad disgyblion cPYADd hefyd yn cael ei ddefnyddio i fesur perfformiad ysgol. Mae colli'r mesuriad hwn ar gyfer plant cynradd yn golygu bod angen ffordd newydd ymlaen ar gyfer dyrannu cyllid, monitro ymyriadau a chanlyniadau, ac i'w defnyddio mewn ymchwil addysgol yng Nghymru.
Wedi'i hariannu o dan brosiect Ymchwil Data Gweinyddol Cymru (ADR) ESRC, mae ein hymchwil yn ystyried potensial ffynonellau gweinyddol eraill o wybodaeth economaidd-gymdeithasol i lenwi'r bwlch hwn. Bydd y cyflwyniad hwn yn archwilio a all mesurau gweinyddol eraill oresgyn beirniadaethau o'r defnydd o cPYADd, neu a ydynt yn dioddef o'r un gwendidau neu rai eraill. Gan ganolbwyntio ar ddangosyddion economaidd-gymdeithasol yng Nghyfrifiad 2011, rydym yn cyflwyno dadansoddiad i ddangos sut mae'r mesurau hyn yn ymddwyn o'u cymharu â cPYADd mewn perthynas â chyrhaeddiad disgyblion ar wahanol oedrannau yng Nghymru. Rydym yn ystyried canlyniadau mewn cymhariaeth ag astudiaethau gan ddefnyddio data arolwg, ac yn trafod goblygiadau ar gyfer mesur anfantais economaidd-gymdeithasol yng Nghymru yn y dyfodol.

Katy Huxley, WISERD, *Prifysgol Caerdydd*

Measures of socio-economic disadvantage: the loss of eFSM in Wales

In December 2021 the Welsh Government announced that within the next three years they aim to roll out the offer of free school meals to all pupils in primary schools. This expands provision which was previously available to pupils who were eligible for Free School Meals (eFSM) and means that this data field will no longer be recorded for primary school children in Wales. eFSM status identifies children whose parents are in receipt of Government benefits and has been used as proxy for economic disadvantage in academic research, and significantly in Welsh Government policy, influences funding for schools and attainment of eFSM pupils is used as a school performance measure. The loss of this measure for primary aged children means that a new way forward is needed for allocating funding, monitoring interventions and outcomes, and for use in educational research in Wales.
Funded under the ESRC Administrative Data Research Wales (ADR) project, our research considers the potential of other administrative sources of socio-economic information to fill this gap. This presentation will explore whether other administrative measures can overcome critiques of the use of eFSM, or whether they suffer from the same or other weaknesses. Focusing on socio-economic indicators in the Census 2011, we present analysis to show how these measures behave compared to eFSM in relation to pupil attainment at different ages in Wales. We consider results in comparison to studies using survey data, and discuss implications for the future measurement of socio-economic disadvantage in Wales.

Katy Huxley, WISERD, Cardiff University

Profiadau myfyrwyr a darlithwyr o addysg gyfrwng Gymraeg a chyfrwng Wyddeleg mewn prifysgolion yng Nghymru ac Iwerddon yn ystod pandemig COVID-19

Bydd y cyflwyniad yma'n trafod prosiect ymchwil sydd wedi ei chyllido gan y Coleg Cymraeg Cenedlaethol sydd yn archwilio profiadau myfyrwyr a darlithwyr o addysg gyfrwng Gymraeg a chyfrwng Wyddeleg mewn prifysgolion yng Nghymru ac Iwerddon. Yn sgil COVID-19, edrychodd y prosiect ymchwil ar effaith y pandemig a'r symudiad tuag at addysg ar-lein ar addysg gyfrwng Gymraeg a Gwyddeleg mewn prifysgolion. Fel rhan o'r prosiect ymchwil, cynhaliwyd grwpiau ffocws gyda myfyrwyr a darlithwyr prifysgol ynghylch eu profiadau o addysg gyfrwng Gymraeg a Gwyddeleg. Yn seiliedig ar ddarganfyddiadau'r prosiect, byddwn yn rhannu arfer da yn ogystal â thrafod rhai o'r heriau sydd yn wynebu myfyrwyr a darlithwyr prifysgol o ran addysg gyfrwng Gymraeg a Gwyddeleg.

Siôn Llewelyn Jones a Maddi Wright, Prifysgol Caerdydd

Students' and lecturers' experiences of Welsh-medium and Irish-medium education in Welsh and Irish universities during the COVID-19 pandemic

This presentation will discuss a research project funded by the Coleg Cymraeg Cenedlaethol that explores students' and lecturers' experiences of Welsh-medium and Irish-medium education in Welsh and Irish universities. In the wake of COVID-19, the research project looked at the impact of the pandemic and the move towards online education on Welsh-medium and Irish-medium education in universities. As part of the research project, focus groups were held with university students and lecturers on their experiences of Welsh-medium and Irish-medium education. Based on the project's findings, we will share good practice as well as discuss some of the challenges facing university students and lecturers in terms of Welsh-medium and Irish-medium education.

Siôn Llewelyn Jones and Maddi Wright, Cardiff University

Bydd y papur hwn yn cael ei gyflwyno trwy gyfrwng y Gymraeg. Bydd cyfieithiad ar y pryd yn cael ei ddarparu.

This paper will be delivered through the medium of Welsh. Simultaneous translation will be provided.

Canfyddiadau athrawon o addysg gynhwysol yng Nghymru: Anelu at gynnwys yn erbyn "aralleiddio" ymhlyg

Ar hyn o bryd mae Cymru'n mynd drwy ddiwygiadau addysgol mawr ar lefel y system. O'r cwricwlwm, hyd at system anghenion dysgu ychwanegol (ADY) newydd, ceir ffocws o'r newydd ar addysg gynhwysol. Mae ymchwil wedi dangos pwysigrwydd agweddau athrawon tuag at gynhwysiant wrth greu amgylcheddau dysgu cynhwysol. Mae'r astudiaeth ymchwil hon yn seiliedig ar ddata o arolwg o athrawon yng Nghymru (n = 253) ac yn archwilio eu canfyddiadau o addysg gynhwysol. Yn y dadansoddiad thematig o ymatebion testun agored, dangoswyd er bod athrawon yn gallu mynegi 'delfryd' o gynhwysiant, bod cafeat ar y delfrydau cadarnhaol hyn yn aml oherwydd aralleiddio ymhlyg ddysgwyr ag ADY a hefyd gyfyngiadau penodol ymddygiad, hyfforddiant a chyllid ac adnoddau. Mae'r erthygl yn cynnig gwerthusiad beirniadol o oblygiadau canfyddiadau athrawon o addysg gynhwysol yng Nghymru, ac yn awgrymu y gellid peryglu'r weledigaeth o system addysg gynhwysol oni newidir agweddau athrawon.

Cathryn Knight, Tom Crick a Zoe Clegg, Prifysgol Abertawe. Carmel Conn a Matt Hutt, Prifysgol de Cymru

Teachers' perceptions of inclusive education in Wales: Aspiring to include versus implicit "othering"

Wales is currently undergoing major education system-level reform. From the curriculum, through to a new additional learning needs (ALN) system, there is a renewed focus on inclusive education. Research has shown the importance of teachers' attitudes towards inclusion in creating inclusive learning environments. This research study is based on data from a survey of teachers in Wales (n = 253) exploring their perceptions of inclusive education. Thematic analysis of open-text responses revealed that while teachers were able to articulate the 'ideal' of inclusion, these positive ideals were often caveated by both implicit othering of learners with ALN and by the explicit limitations of behaviour, training, and finance and resources. This article critically evaluates the implications of teacher perceptions of inclusive education in Wales, suggesting that without a change in teacher attitudes, the vision of an inclusive education system may be compromised.

Cathryn Knight, Tom Crick and Zoe Clegg, Swansea University. Carmel Conn and Matt Hutt, University of South Wales

Cyfochrog 1B | Parallel 1B – Civil society, participation, and governance.

(Ystafell | Room: 102)

Gofod Sifil sy'n Lleihau? Archwilio Safbwyntiau Gwladwriaethol a Chymdeithas Sifil ar Sefyllfa Gyfoes Amddiffynwyr Hawliau Dynol yn Ne Asia

O safbwynt byd-eang, mae'r Cenhedloedd Unedig wedi cyfeirio at 'ofod dinesig sy'n lleihau a bygythiadau sydd ar fin digwydd neu ymyriadau ar hawliau dynol eraill a brofir gan amddiffynwyr hawliau dynol'. Fodd bynnag, er bod y syniad o 'ofod dinesig sy'n lleihau' yn ennill sylw cynyddol, hyd yn hyn, mae data empirig i wirio hyn wedi bod yn brin i raddau helaeth. Yn unol â hynny, nodau'r astudiaeth hon yw archwilio safbwyntiau gwladwriaethol a chymdeithas sifil ar sefyllfa gyfoes amddiffynwyr hawliau dynol yn Ne Asia. Ymhlith pethau eraill, mae'n gofyn beth yw'r prif ymyriadau ar hawliau dynol sy'n wynebu amddiffynwyr hawliau dynol a pha flaenoriaeth y mae CSO yn ei rhoi iddynt? Y ffynhonnell ddata ar gyfer y dadansoddiad disgwrs yw corpws cyflwyniadau Trydydd Cylch CSO a'r llywodraethau i'r Adolygiad Cyfnodol Cyffredinol, sef proses fonitro bob pum mlynedd y Cenhedloedd Unedig. Mae canfyddiadau'r astudiaeth yn cael eu damcaniaethu gan gyfeirio at berfformiadaeth, cyfreithlondeb a model Hollyer a Rosendorf o dderbyn cytundeb llywodraeth awdurdodaidd. Maent yn dangos sut mae disgwrs Adolygiad Cyfnodol Cyffredinol llywodraethau yn croesawu hyrwyddo hawliau amddiffynwyr hawliau dynol mewn ffordd sy'n ceisio hyrwyddo eu cyfreithlondeb gwleidyddol ar y llwyfan rhyngwladol. Mewn cyferbyniad, mae dadansoddiad o ddisgwrs Adolygiad Cyfnodol Cyffredinol CSO yn datgelu bod amddiffynwyr hawliau dynol yn wynebu llu o batholegau hawliau difrifol, gan gynnwys bygythiadau, trais a llofruddiaeth. Cyfyngir ar waith amddiffynwyr hawliau dynol trwy gynyddu cyfyngiadau'r wladwriaeth ar ryddid i ymgysylltu a rhyddid mynegiant. Ychwanegir at y broblem hon gan ddiffyg cosb i droseddwyr, arferion llygredig a methiant llywodraethau i ymateb i argymhellion Adolygiad Cyfnodol Cyffredinol cynharach.

Paul Chaney, WISERD, Prifysgol Caerdydd

Shrinking Civil Space? Exploring State and Civil Society Perspectives on the Contemporary Situation of Human Rights Defenders in South Asia

From a global perspective, the United Nations has referred to a 'shrinking civic space and imminent threats or other human rights violations experienced by human rights defenders'. However, whilst the notion of a 'shrinking civic space' is gaining increasing currency, hitherto, empirical data to verify this have largely been lacking. Accordingly, this study's aims are to explore state and civil society perspectives on the contemporary situation of human rights defenders in South Asia. Inter alia, it asks what are the main violations facing HRDs and what prioritisation do CSOs attach to them? The data source for the discourse analysis is the corpus of CSO and governments' Third Cycle submissions to the Universal Periodic Review (UPR), the United Nations five-yearly monitoring process. The study findings are theorised with reference to performativity, legitimation and Hollyer and Rosendorf's model of authoritarian government treaty accession. They show how governments' UPR discourse embraces the promotion of HRDs' rights in a way that seeks to advance their political legitimacy on the international stage. In contrast, analysis of CSOs' UPR discourse reveals that HRDs face a raft of serious rights pathologies, including threats, violence and murder. HRDs' work is being curtailed by increasing state restrictions on freedom of association and expression. The malaise is compounded by impunity for offenders, corrupt practices and governments' failure to respond to earlier UPR recommendations.

Paul Chaney, WISERD, Cardiff University

Camu ymlaen i leisio eich barn: Mae 'gwyddoniaeth gymunedol' yn adeiladu ar 'wyddoniaeth Dinasyddion' fel modd o wneud gwaith atgyweirio sifil

Gellir disgrifio 'gwyddoniaeth dinasyddion' fel “math o gyfranogiad gan y cyhoedd ym maes gwyddoniaeth [lle mae …] amaturiaid … yn cyfrannu at gynhyrchu gwybodaeth wyddonol” (Strasser et al. 2019:54). Mae o leiaf ddau ddull gwahanol. Y cyntaf yw'r dull gwyddoniaeth dinasyddion confensiynol o'r brig i lawr lle mae dinasyddion yn gwirfoddoli eu hamser i gyfrannu at ymdrech wyddonol (Bonney, 1996). Mae dull amgen, sy’n dwyn yr enw 'gwyddoniaeth gymunedol' (Dosemagen a Parker, 2019), yn dod i'r amlwg o'r gwaelod i fyny. Mae'n cyd-fynd yn well â gwasanaethu buddiannau ac anghenion dinasyddion (Irwin 1995). Rydyn ni’n ystyried y mathau o arbenigedd y mae dinasyddion a gwyddonwyr cymunedol yn eu cronni gan gyfeirio at dabl cyfnodol Collins ac Evans (2007) o arbenigedd, sy’n datgelu dau fath o wybodaeth ddealledig: (i) hollbresennol, a gaffaelwyd heb wneud unrhyw ymdrech hunanymwybodol, ac (ii) arbenigol, sy'n benodol ac yn fwy diffiniedig. Nid oes unrhyw ran o'r gweithgaredd hwn yn gofyn i’r unigolyn roi ei hun yng nghanol y gymuned wyddonol, ond yn hytrach mae’n gofyn am ddarllen, gwylio a gwneud gwyddoniaeth o bell. Hynny yw, tra bod gwyddonwyr sy’n ddinasyddion tebyg i Bonney yn cyfrannu at yr ymdrech wyddonol, maent y tu allan i'r gymuned wyddonol fel ffynhonnell casglu data. Yr hyn rydym ni’n ei ddadlau, fodd bynnag, yw y gall gwyddonwyr cymunedol tebyg i Irwin ddatblygu'r hyn y mae Collins ac Evans yn ei alw'n 'arbenigedd rhyngweithiol' i herio penderfyniadau neu bolisïau sy'n seiliedig ar ganfyddiadau gwyddonol. Rydym yn disgrifio’r tensiynau a’r gwahaniaethau hyn drwy astudiaeth achos lle mae grŵp o wyddonwyr cymunedol yn herio’r penderfyniad i adeiladu gwaith llosgi biomas mewn tref leol yn ne Cymru drwy gasglu eu data amgylcheddol eu hunain.

Rob Evans, WISERD, Prifysgol Caerdydd

Stepping up in order to speak out: ‘Community science’ builds on ‘Citizen science’ as a means of civil repair

‘Citizen science’ can be characterised as “a mode of public participation in science [where …] amateurs … contribute to the production of scientific knowledge” (Strasser *et al.* 2019:54). There are at least two different approaches. The first is the conventional, top-down citizen science approach in which citizens *as volunteers* contribute to a scientific endeavour (Bonney, 1996). An alternative approach, termed ‘community science’ (Dosemagen and Parker, 2019), emerges from the ground up. It is more aligned with serving the interests and needs of citizens (Irwin 1995). We consider the types of expertise that citizen and community scientists accrue with reference to Collins and Evans’ (2007) periodic table of expertise which reveals two types of tacit knowledge: (i) ubiquitous, acquired without putting any self-conscious effort into it, and (ii) specialist, which is narrow and more defined. None of this activity involves immersing oneself in the scientific community, but instead simply reading, watching and doing science from a distance. That is, while Bonney-style citizen scientists contribute to the scientific endeavour, they sit outside of the scientific community as an instrument of data collection. What we argue, though, is Irwin-style community scientists can develop what Collins and Evans call ‘interactional expertise’ to challenge decisions or policies predicated on scientific findings. We describe these tensions and differences through a case study in which a group of community scientists challenge the decision to build a biomass incinerator plant in a local town in South Wales through the collection of their own environmental data.

Rob Evans, WISERD, Cardiff University

Cyfranogiad y cyhoedd yn ystod y pandemig a thu hwnt: cyfle i ddemocrateiddio neu offeryn i greu cyni?

Mae mewnwelediadau o'r degawd diwethaf ynghylch cysylltiadau cymdeithas-wladwriaeth sifil wedi'u llunio'n fwyaf amlwg o amgylch y ffordd y mae'r mathau hyn o lywodraethu sy'n dod i'r amlwg yn ymwneud â chyni (Levitas 2012; Gibson 2015; Balazard et al. 2017; Habermehl a Perry 2021). Fodd bynnag, mae mathau o ddemocratiaeth a llywodraethu gyfranogol yn cael eu hailystyried yn fwy egnïol wrth i argyfwng democratiaeth gynrychiadol ddod yn fwy amlwg byth (Fung 2015). Mae'r pandemig o bosibl wedi cyflwyno goblygiadau newydd i'r ddynameg hon y mae angen eu hystyried ymhellach, nid yn unig oherwydd cyfyngiadau ariannol awdurdodau lleol sy'n datblygu, ond hefyd oherwydd yr ymatebion cynyddol yn y gymuned (fel grwpiau cyd-gymorth) yn ystod y pandemig (Chevée 2021; Grey et al. 2021). Mae'r ymchwil hon yn seiliedig ar ymchwil gweithredu parhaus ar draws awdurdodau lleol ym Mhrifddinas -Ranbarth Caerdydd. Gan ddefnyddio cyfweliadau ansoddol a grwpiau ffocws gyda gweithwyr awdurdodau lleol, ochr yn ochr â dinasyddion sy'n cymryd rhan mewn gweithgareddau cyfranogol, ei nod yw datgelu'r ffyrdd y gallai gwahanol gyfranogwyr ddeall, damcaniaethu, a defnyddio/ymarfer mathau o gyfranogiad at ddibenion gwahanol. Gyda diddordeb arbennig mewn dadansoddi'r rhagamodau sy'n angenrheidiol ar gyfer democrateiddio, mae'r papur hwn yn amlygu ac yn archwilio amwysedd a gwrthddywediadau cyfranogiad yn ymarferol, a'r cyfyngiadau a'r posibiliadau ar gyfer cryfhau democratiaeth drwy ddull mwy cyfranogol olywodraethu yn ystod y pandemig a thu hwnt.

Owain Hanmer, Prifysgol Caerdydd

Public Participation in and beyond the pandemic: an opportunity for democratisation or a tool of austerity-making?

Insights from the last decade around civil society-state relations have been most obviously framed around the way that these emerging forms of governance relate to austerity (Levitas 2012; Gibson 2015; Balazard et al. 2017; Habermehl and Perry 2021). However, forms of participatory democracy and governance are being re-visited with increasing energy as the crisis of representative democracy becomes even more apparent (Fung 2015). The pandemic has potentially brought new implications to this dynamic that require further consideration, not only because of the unfolding financial constraints of Local Authorities, but also because of the proliferating community-based responses (such as mutual aid groups) during the pandemic (Chevée 2021; Grey et al. 2021). This research is based on ongoing action research across Local Authorities in the Cardiff Capital Region. Using qualitative interviews and focus groups with workers from Local Authorities, alongside citizens engaged in participatory activities, it aims to uncover the ways that different actors might understand, theorise, and utilise/practice forms of participation for different purposes or ends. With a particular interest in analysing the pre-conditions that are necessary for democratisation, this paper highlights and explores the ambiguities and contradictions of participation in practice, and the limitations and possibilities for deepening democracy through a more participatory form of governance in and beyond the pandemic.

Owain Hanmer, Cardiff University

Cyfochrog 1C | Parallel 1C – Participatory research in housing, health, and social care.

(Ystafell | Room: 103)

Tir yn nwylo'r gymuned – galluogi i dai dan arweiniad y gymuned gael eu darparu

Mae argyfwng tai parhaus Cymru yn broblem sydd angen ymatebion polisi hirdymor, effeithiol, taer. Mae angen ymagwedd amlochrog at fynd i'r afael â'r problemau sy'n wynebu ein cymunedau er mwyn ailgydbwyso system ddifrodedig yn y tymor hwy.

Mae Llywodraeth Cymru wedi cydnabod pŵer cymunedau Cymru i fynd i'r afael â'u hanghenion tai eu hunain drwy addo i barhau i gefnogi'r sector tai dan arweiniad y gymuned, ond mae angen bellach id-dynt ymrwymo i agor mynediad cymunedau at dir y mae ei angen i gyflawni eu hadduned a datblygu tai mwy fforddiadwy, a pherchnogaeth cymunedau ar y tir hwnnw. Ers amser maeth, datblygwyr sy'n anelu at wneud yr elw mwyaf sydd wedi dominyddu'r system tai bresennol dan arweiniad y farchnad, yn hytrach na bod y system yn cael ei harwain gan awydd i ddarparu'r cartrefi cywir yn y lleoedd cywir ar gyfer y bobl gywir. Mae angen deddfwriaeth i wella democratiaeth gyfranogol ar lefel leol a throsglwyddo'r cydbwysedd grym i bobl leol er mwyn sicrhau bod mwy o allu gan gymunedau ledled Cymru i lunio eu hardaloedd lleol a chreu cartrefi sy'n diwallu eu hanghenion.

Mae ein papur, 'Perchnogaeth gymunedol ar dir ac asedau: galluogi darparu tai dan arweiniad y gymuned yng Nghymru', yn galw ar Lywodraeth Cymru i gryfhau hawliau perchnogaeth a grym cymunedau er mwyn helpu cyflawni eu hymrwymiadau. Mae'r adroddiad yn amlygu sawl argymhelliad i gryfhau hawliau perchnogaeth a grym cymunedau yng Nghymru, sy'n caniatáu i bobl leol gymryd mwy o reolaeth dros eu stoc dai, gan ddarparu cartrefi fforddiadwy sy'n gallu gwrthsefyll yr hinsawdd, sy'n di-wallu anghenion cenedlaethau presennol a chenedlaethau'r dyfodol drwy greu cymunedau mwy gweithgar, cydlynol a chydnerth.

Casey Edwards, Cwmpas

Land in community hands – enabling the delivery of community-led housing

Wales' ongoing housing crisis is an issue in urgent need of effective, long-term policy responses. There needs to be a multi-faceted approach to tackle the issues facing our communities to achieve a longer-term rebalancing of a damaged system.

The Welsh Government has recognised the power of Welsh communities to address their own housing need by pledging to continued support for the community-led housing sector but now need to commit to opening community access to, and ownership of land needed to deliver on their pledge and develop more affordable homes. The current market-led housing system has been long dominated by developers aiming to maximise profits rather than led by a desire to deliver the right homes in the right places for the right people. Legislation is needed to enhance participatory democracy at a local level and transfer the balance of power to local people to ensure that communities across Wales have a greater ability to shape their local areas and create homes that meet their needs.

Our paper, 'Community ownership of land and assets: enabling the delivery of community-led housing in Wales' is calling on the Welsh Government to strengthen community empowerment and ownership rights to help deliver on their commitments. The report highlights several recommendations to strength-en community ownership and empowerment rights in Wales, allowing local people to take greater control over their housing stock, delivering affordable climate-secure homes that meet their needs of current and future generations by creating more active, cohesive, and resilient communities.

Casey Edwards, Cwmpas

Cydgynhyrchu ymchwil gyfranogol i gefnogi adferiad cynnar o seicosis

Mae Rhwydwaith Cydgynhyrchu Cymru a'r Sefydliad Cenedlaethol ar gyfer Ymchwil Gofal Cymdeithasol ac Iechyd ill dau yn nodi cydgynhyrchu fel cyfrwng i hybu cyfranogiad dinasyddion mewn gwasanaethau cyhoeddus. Rydym yn myfyrio ar ein hymdrechion cynnar i symud tuag at gyfranogiad ystyrlon mewn menter ymchwil gydweithredol rhwng prifysgol yng Nghymru a gwasanaeth iechyd meddwl arbenigol yn Lloegr. Ffocws ein hymchwil yw dimensiwn gofodol adferiad cynnar o seicosis.

Er bod y system iechyd meddwl wedi bod yn araf i groesawu cyfranogiad defnyddwyr gwasanaethau, cafwyd arwyddion o gynnydd yn ddiweddar. Mae ein gwaith yn ymwneud â phrofiad personol defnyddwyr gwasanaethau o ofod a lle. Mae un awdur yn gyn-ddefnyddiwr gwasanaethau a wnaeth gymryd rhan ac arwain teithiau cerdded grŵp yn ystod ei driniaeth, ac sydd bellach yn gweithio fel rhywun sy'n cyfrannu at ymchwil. Rydym wedi hwyluso grwpiau trafod i ddefnyddwyr gwasanaethau a gofalwyr i gefnogi syniadau a chynlluniau ymchwil cynnar ac i lywio strategaeth ehangach ar gyfer cynnwys defnyddwyr.

Rydym yn ymwybodol o heriau ymchwil iechyd meddwl gydweithredol. Rydym yn awyddus i osgoi'r hyn y mae Lambert a Carr (2018, t.1265) yn ei ddisgrifio fel 'deinameg pŵer a rheolaeth sy'n parhau i fodoli……sy'n adlewyrchu'r berthynas rhwng clinigwr a chlaf'. Rydym wedi canfod y gall perthnasoedd a ffurfiwyd mewn cyfnod anodd ddatblygu i gefnogi grwpiau ymchwil cynhyrchiol. Cynigiwn y gall dulliau trawsddisgyblaethol, drwy gyflwyno a chymathu traddodiadau a ffyrdd newydd o weithredu, gyflymu a gwella'r broses hon.

Mark Batterham, B&NES Gwasanaeth Ymyrraeth Gynnar mewn Seicosis

Co-production of participatory research to support early psychosis recovery

The Co-production Network for Wales and the National Institute for Health and Care Research both identify co-production as a vehicle for advancing citizen involvement in public services. We reflect on our early efforts to move towards meaningful involvement in a research collaboration between a Welsh university and a specialist mental health service in England. Our research focus is the spatial dimension of early psychosis recovery.

Although the mental health system has been slow to embrace service user involvement, there are recent signs of progress. Our work is concerned with service users' lived experience of space and place. One author is a former service user who attended and led group walks during his treatment, and now works as a 'research involvee'. We have facilitated service user and carer discussion groups to support early research thinking and planning and to inform a broader user involvement strategy.

We are alert to the challenges of collaborative mental health research. We are eager to avoid what Lambert & Carr (2018, p.1265) describe as 'a residual power and control dynamic……which mirrors that between clinician and patient'. We have found that relationships forged in difficult times can evolve to support productive research assemblages. We propose that cross-disciplinary approaches, through the introduction and assimilation of new traditions and ways of doing can accelerate and enhance this process.

Mark Batterham, B&NES Early Intervention in Psychosis Service

Y potensial am ymchwil gyfranogol mewn ymchwil iechyd a gynhaliwyd yn ddigidol sy'n cynnwys oedolion hŷn – myfyrdodau o astudiaeth ar amgyffredion ynghylch brechu

Yn aml, nid oes cynrychiolaeth ddigonol o blith oedolion hŷn a phobl o gefndiroedd lleiafrifoedd ethnig mewn gweithgareddau ymchwil iechyd. Mae'r diffyg cynrychiolaeth ddigonol hwn yn debygol o gael ei bwysleisio ymhellach mewn ymchwil – yn ogystal â gweithgareddau cynnwys cleifion a'r cyhoedd – sy'n dibynnu'n llwyr ar ddulliau digidol. Roedd cynrychiolaeth ormodol cyfranogwyr ymchwil sydd wedi cael addysg brifysgol ac sy'n dod o gefndiroedd ethnig gwyn mewn prosiect ymchwil iechyd ansoddol o'r enw 'Beth mae brechu yn ei olygu i bobl 55+oed?', a ddarparwyd yn ddigidol, wedi ymhelaethu ymhellach y problemau ynghylch ymgysylltu â phobl o'r grwpiau uchod.

Mae'r cyflwyniad hwn yn canolbwyntio ar brosiect peilot sy'n ceisio deall y rhwystrau a allai gyfyngu ar gynnwys oedolion hŷn o gefndiroedd llai cefnog ac ethnig amrywiol mewn gweithgareddau digidol sy'n gysylltiedig ag ymchwil. Mae'r prosiect peilot yn cynnwys dwy gyfres o weithgareddau ymgysylltu â'r cyhoedd er mwyn helpu cyd-gynhyrchu modelau sy'n cael eu datblygu gydag oedolion hŷn i wella cyfranogiad a mynediad at ymchwil iechyd. Gan ganolbwyntio ar un ardal ddifreintiedig ac un ardal ethnig amrywiol ym Mryste, mae'r gweithgareddau'n archwilio'r potensial am fodelau cyfranogol y gellid eu hehangu i leoliad cenedlaethol mewn prosiect ymchwil ehangach. Trwy ddefnyddio cyd-gynhyrchu, cydweithio â sefydliadau cymunedol lleol a gweithdai ymgysylltu, mae potensial gan y peilot i osod y seiliau ar gyfer creu modelau cyfranogol yn lle modelau ymchwil ar-lein sy'n bodoli eisoes. Caiff canlyniadau cychwynnol y gweithgareddau peilot eu rhannu yn y cyflwyniad hwn, gan archwilio'r potensial am gyd-gynhyrchu dulliau digidol i gynyddu modelau cyfranogol ym maes ymchwil iechyd, yn ogystal â chynnwys ac ymgysylltu â chleifion a'r cyhoedd.

Taru Silvonen, *Prifysgol Bryste*

Potential for participatory research in digitally carried out health research involving older adults – reflections from a study on vaccination perceptions

Older adults and people from minority ethnic backgrounds are often underrepresented in health research activities. This underrepresentation is likely to be further emphasised in research – as well as patient and public involvement activities – that rely completely on digital means. The overrepresentation of university educated research participants from white ethnic backgrounds in a digitally delivered qualitative health research project entitled 'What does vaccination mean to people aged 55+?' further elaborated the issues relating to engaging people from the above-mentioned groups.

This presentation focuses on a pilot project that seeks to understand the barriers that may limit the inclusion of older adults from less affluent and ethnically diverse backgrounds in digital research-related activities. The pilot project includes two series of public engagement activities to support the co-production of models that are developed together with older adults to improve participation and access to health research. Focusing on one disadvantaged area and one ethnically diverse area in Bristol, the activities explore the potential for participatory models that could be expanded into a national setting in a broader research project. Drawing on co-production, collaborating with local community organisations and engagement workshops, the pilot has the potential to set the grounds for the creation of participatory alternatives to existing models of online research. The initial outcomes of the pilot activities are shared in this presentation, exploring the potential for co-production of digital approaches to increase participatory models in health research as well as patient and public involvement and engagement.

Taru Silvonen, University of Bristol

Datblygu dulliau cydweithredol yn y sector gofal cymdeithasol – sut mae ymchwil ac ymgysylltu yn llywio ein strategaeth

Yn Cwmpas, rydym yn helpu pobl sydd eisiau sefydlu neu redeg gwasanaethau gofal a chymorth mewn ffordd gydweithredol. Mae'r papur hwn yn amlinellu'r ymchwil a'r ymgysylltu â'r sector a fydd yn llywio ein strategaeth i ddatblygu modelau cydweithredol o ofal cymdeithasol.

Ariannwyd y prosiect hwn gan Lywodraeth Cymru, a daw'r gwaith ar adeg dyngedfennol mewn cyd-destun polisi a deddfwriaethol yn dilyn Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant 2014 a Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol 2015, ac ymrwymiadau sylweddol yn y Rhaglen Lywodraethu. Ar yr un pryd, mae'r sector yn wynebu heriau ac ansicrwydd sylweddol y mae Covid-19 wedi'u gwaethygu, sydd wedi rhoi pwysau eithafol ar y sector a'r bobl sy'n gweithio ynddo. Bydd diwygio'r ffordd y darperir gofal yn allweddol i sicrhau bod y sector yn barod i wynebu heriau'r dyfodol.

Er mwyn llywio ein strategaeth, rydym wedi ymgysylltu ag amrywiaeth o randdeiliaid, gan gynnwys comisiynwyr, darparwyr gofal a defnyddwyr gwasanaethau, ac rydym wedi cynnal gweithdai ledled Cymru. Mae'r ymchwil hon wedi'i harwain gan gyfranogwyr i sicrhau bod ein cymorth mor effeithiol â phosibl, drwy sicrhau bod profiadau a safbwyntiau'r bobl sy'n darparu ac yn derbyn gofal yn greiddiol i'r cymorth a ddarperir.

Yn y papur hwn, byddwn yn cyflwyno canlyniadau'r ymchwil hon. Credwn y bydd canlyniadau'r arolwg hwn yn datblygu ein dealltwriaeth o'r sector gofal cymdeithasol yng Nghymru ac y bydd ganddynt oblygiadau sylweddol hefyd i'r bobl sy'n gweithio ar bolisi a chyflawni mewn sectorau allweddol eraill sy'n darparu gwasanaethau hanfodol i gymunedau Cymru.

Donna Coyle, *Cwmpas*

Developing co-operative approaches in the social care sector – how research and engagement is informing our strategy

At Cwmpas we help people who want to set-up or run care and support services in a co-operative way. This paper outlines the research and engagement with the sector that will inform our strategy to develop co-operative models of social care.

This project has been funded by the Welsh Government, and the work comes at a crucial time in a policy and legislative context following the Social Services and Well-being Act 2014 and the Well-being of Future Generations Act 2015, and significant Programme for Government commitments. At the same time, the sector is facing significant challenges and uncertainty that have been exacerbated by Covid-19, which has put extreme pressure on the sector and those working in it. Reforming the delivery of care will be key to ensuring the sector is ready to face future challenges.

To inform our strategy we have engaged with a range of stakeholders including commissioners, care providers and service-users and held workshops across Wales. We took a participant-led approach to this research to ensure that our support is as effective as possible, through ensuring the experiences and perspectives of those who deliver and receive care are fundamental to the support provided.

In this paper, we will present the results of this research. We believe the results of this survey will develop our understanding of the social care sector in Wales and also have significant implications for those working on policy and delivery in other key sectors which deliver essential services for Welsh communities.

Donna Coyle, Cwmpas

Cyfochrog 1D | Parallel 1D – Language participation, culture and identity.

(Ystafell | Room: 105)

Deall cefnogaeth i ymwahanu ar lefel unigol: agenda ymchwil

Dros y degawdau diwethaf gwelwyd diddordeb o'r newydd ym maes gwleidyddiaeth diriogaethol, ac yn arbennig mewn llenyddiaeth sy'n ceisio esbonio ymwahanu ac ymwahaniaeth. Mae ysgolheictod mewn gwleidyddiaeth gymharol wedi canolbwyntio'n bennaf ar yr hyn sy'n penderfynu cefnogaeth pleidleiswyr i annibyniaeth. Mae'n faes sydd â chyfoeth o astudiaethau meintiol arolygol ac arbrofol sy'n tueddu i ganolbwyntio ar ffactorau economaidd a hunaniaeth. Mae'r papur hwn yn adolygu'r prif gyfraniadau i'r hyn a wyddom wrth geisio egluro pam fod pobl yn cefnogi ymwahanu, ac yn cyflwyno beirniadaeth ddwbl. Yn gyntaf, mae'r rhan fwyaf o'r gwaith yn tueddu i archwilio penderfynyddion a gyfyngir gan argaeledd data, a'i natur ddiddwythol - yn seiliedig yn aml ar waith normadol oedd yn gwneud tybiaethau ganol y XXfed ganrif. Yn ail, mae'r mecanweithiau achosol sy'n cysylltu'r penderfynyddion hyn a dewis terfynol unigolion yn aml yn cael eu gadael fel tybiaethau, heb fawr o ymdrechion empirig i'w datgysylltu. Mae'r papur yn dadlau y gall ymchwil ansoddol fanwl ar brofiadau pob dydd o ymwahanu helpu i oresgyn y cyfyngiadau hyn, ac ychwanegu dealltwriaeth newydd i'r ffactorau sy'n sbarduno cefnogaeth unigolion i ymwahanu.

Núria Franco-Guillén, WISERD, Prifysgol Aberystwyth

Understanding support for secession at the individual level: a research agenda

Recent decades have witnessed a renewed interest in the field of territorial politics, and in particular literature that aims at explaining secession and secessionism. Scholarship in comparative politics have predominantly focused on the determinants of voters' support for independence. This field is rich in survey and experimental quantitative studies that tend to focus on economic and identity factors. This paper reviews the major contributions to what we know when trying to explain why people support secession, and makes a double critique. Firstly, most of this work tends to explore determinants that are constrained by the availability of data, and its deductive nature – often based on normative work that made assumptions in the mid XXth century. Second, the causal mechanisms that link these determinants and individuals' final preference are often left as assumptions, with little empirical efforts to disentangle them. The paper argues that in-depth qualitative research of everyday experiences of secession can help overcome these limitations, and add new insights into the factors driving individuals' support for secession.

Núria Franco-Guillén, WISERD, Aberystwyth University

Profiadau gofalwyr di-dâl o cymunedau ethnig lleiafrifol yng Nghymru: astudiaeth

Gofalwr yw person o unrhyw oed sy'n gofalu'n ddi-dâl am ffrind neu aelod o'r teulu nad yw'n gallu gofalu am ei hun oherwydd salwch, anabledd, problem iechyd meddwl neu ddibyniaeth.

Gall gofalu fod yn brofiad cadarnhaol ond mae'n aml yn effeithio ar iechyd a lles corfforol a meddyliol, cyllid, addysg a chyflogaeth yr unigolyn. Yn ogystal â chymorth i gynnal eu lles, mae gan ofalwyr di-dâl hawl hefyd i gael gwybodaeth, cyngor a chymorth gan eu hawdurdod lleol o dan Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014.

Mae ymchwil flaenorol yn awgrymu bod gofalwyr o leiafrifoedd ethnig yn wynebu rhwystrau a heriau ychwanegol (Carers UK 2010, Cymdeithas y Plant 2018) yn eu profiadau gofalu ac o ran cael mynediad at gymorth. Roedd Ymddiriedolaeth Gofalwyr Cymru yn awyddus i edrych ar y materion hyn ymhellach. Yn dilyn grwpiau ffocws cychwynnol, cynhaliwyd 10 cyfweliad lled-strwythuredig gyda gofalwyr o gymunedau amrywiol i ddechrau cael dealltwriaeth gyfoethocach ac i nodi sut y gellir mynd i'r afael â rhai o'r heriau hyn.

Gan ddefnyddio dull cydgynhyrchiol, caiff canfyddiadau'r ymchwil eu defnyddio i godi ymwybyddiaeth o broblemau ac i hyrwyddo datblygu adnoddau i ymarferwyr iechyd a gofal cymdeithasol, darparwyr gwasanaethau a gofalwyr.

Tim Banks, Ymddiriedolaeth Gofalwyr Cymru

Experiences of unpaid carers from ethnic minority communities in Wales: a study

A carer is a person of any age who cares, unpaid, for a friend or family member who due to illness, disability, a mental health problem or addiction cannot cope without their support.

Caring can be a positive experience but often impacts on a person's own physical and mental health and well-being, finances, education and employment. As well as support to maintain their wellbeing, unpaid carers are also entitled to information, advice and assistance from their local authority under the Social Services and Well-being (Wales) Act 2014.

Previous research suggests carers from ethnic minorities face additional barriers and challenges (Carers UK 2010, The Children's Society 2018) in both their caring experiences and in gaining access to support. Carers Trust Wales wanted to explore these issues further. Following initial focus groups, 10 semi structured interviews were carried out with carers from diverse communities to begin to gain a richer understanding and to identify how some of these challenges can be addressed.

Using a co-productive approach, findings from this research will be used to raise awareness of issues and to promote the development of resources for health and social care practitioners, service providers and carers.

Tim Banks, Carers Trust Wales

Addysg i'r Byddar a Deddf Iaith Arwyddion Prydain (yr Alban) 2015: cymariaethau â'r ymagwedd yng Nghymru

Ystyrir bod gan gydnabyddiaeth iaith arwyddion y potensial i sicrhau cydraddoldeb trawsnewidiol i'r anghydraddoldebau sydd wedi'u cofnodi'n helaeth y mae pobl fyddar wedi'u profi ac yn parhau i'w profi a dylai roi 'hawliau cyfartal a diymwad' i bobl fyddar sy'n cyfateb i bobl sy'n clywed. Mae pwysigrwydd cydnabod ieithoedd lleiafrifol hefyd yn wybyddus, a chydnabod iaith yw un o'r ffyrdd y gellir sicrhau cydraddoldeb i grwpiau lleiafrifol.

Yng Nghymru, mae'r Senedd wedi cytuno mewn egwyddor ar Fil a fydd yn annog y defnydd o BSL yng Nghymru a gwella mynediad at addysg a gwasanaethau mewn BSL. Ond mae hyn bellach wedi'i oedi gan fod bil o'r fath yn aros i gael ei ddewis drwy bleidlais i'w gyflwyno fel Bil Aelod. Yn y cyfamser, mae'r Cwricwlwm newydd i Gymru yn cynnwys BSL. Yn yr Alban fodd bynnag, pasiwyd Deddf BSL (yr Alban) 2015 ar 17 Medi 2015, ond nid yw'r un cynnydd wedi'i wneud eto yn yr Alban o ran cynnwys BSL yn y cwricwlwm cenedlaethol.

Cyhoeddodd y siaradwyr adroddiad ym mis Tachwedd 2021 oedd yn cynnwys 14 argymhelliad i randdeiliaid allweddol sy'n ymwneud â rhoi Cynllun BSL cenedlaethol cyntaf yr Alban ar waith. Datblygwyd yr ymchwil honno ymhellach yn 2022 gyda 25 o gyfweliadau yn yr Alban a Chymru gan gynnwys gweision sifil, cynrychiolwyr cyrff cyhoeddus cenedlaethol, swyddogion cynghorau, cynrychiolwyr colegau a phrifysgolion, Athrawon y Byddar a gweithwyr trydydd sector.

Bydd y sgwrs hon yn cyflwyno'r canfyddiadau yn dilyn y cyfweliadau a thrwy wneud hynny, bydd yn darparu mwy o gyd-destun a dealltwriaeth o'r materion sy'n effeithio ar gyflwyno cynllun BSL cenedlaethol cyntaf y Ddeddf mewn perthynas ag addysg i'r byddar a BSL yn y Cwricwlwm i Gymru.

Rachel O'Neill, Prifysgol Caeredin. Rob Wilks, Prifysgol De Cymru

Deaf Education and the British Sign Language (Scotland) Act 2015: comparisons with the Welsh approach

Sign language recognition is regarded to have the potential to achieve transformative equality to the well-documented inequalities deaf people have experienced and continue to experience and should give deaf people 'equal and inalienable rights' on par with hearing people. The importance of recognising minority languages is also well known, and language recognition is one of the ways that equality can be achieved for minority groups.

In Wales, the Senedd has agreed in principle to a Bill that will encourage the use of BSL in Wales and improve access to education and services in BSL but has now stalled as such a bill is awaiting selection by ballot to be introduced as a Member Bill. Meanwhile, the new Curriculum for Wales includes BSL. In Scotland, however, the BSL (Scotland) Act 2015 was passed on 17 September 2015, but similar progress has yet to be made in Scotland in terms of including BSL in the national curriculum.

The speakers published a report in November 2021 in which 14 recommendations for key stakeholders involved in the implementation of the first Scottish national BSL Plan were made. That research was further developed in 2022 with 25 interviews in Scotland and Wales including civil servants, national public body representatives, council officials, college and university representatives, Teachers of the Deaf and third sector employees.

This talk will present the findings following these interviews and in doing so, provide further context and understanding of the issues affecting the implementation of the Act's first national BSL plan in relation to deaf education and BSL in the Curriculum for Wales.

Rachel O'Neill, University of Edinburgh. Rob Wilks, University of South Wales

Leithoedd Rhyngwladol yn Ysgolion Uwchradd Cymru: Pam Nad yw Dysgwyr yn Dewis Ieithoedd a Sut y Gall y Cwricwlwm i Gymru Gefnogi Newid?

Mae dysgu iaith a rhyngwladoli yn ofod bywiog ar draws y broses o lunio polisïau yng Nghymru ym maes Addysg a thu hwnt. Gyda dwyieithrwydd wrth galon cymunedau ac addysg yng Nghymru, a chydag ymrwymiadau cynyddol weladwy i gyfnewid rhyngwladol a amlygwyd yn fwyaf diweddar gyda lansio rhaglen gyfnewid rhyngwladol gyfatebol Cymru ei hun, Taith, mae'n syndod bod y nifer sy'n astudio Ieithoedd Rhyngwladol a'r Gymraeg ar lefel TGAU a Safon Uwch yn genedlaethol yn parhau i ddisgyn.

Bydd y papur hwn yn ystyried cyfuniad o ddata eilaidd a sylfaenol i edrych ar y rhesymau pam nad yw dysgwyr yn dewis ieithoedd. Bydd hefyd yn awgrymu ffyrdd y gallai'r Cwricwlwm newydd i Gymru gynnig cyfle i adfywio Ieithoedd Rhyngwladol a'r Gymraeg. Daw data sylfaenol o'r prosiect Mentora ITM a bydd yn cynnwys dadansoddiad o ymatebion i'r arolwg a gasglwyd gan 5,803 o ddysgwyr ym mlwyddyn 8 a 9 ar draws 64 o ysgolion yng Nghymru yn 2021.

Nod cyffredinol y dadansoddiad fydd dwyn ynghyd gyfraddau'r niferoedd sy'n dewis cymwysterau cenedlaethol a dadansoddiad cyfoethog o agweddau myfyrwyr at ddysgu iaith er mwyn deall yn well y cysylltiadau rhwng agweddau a'r nifer sy'n eu dewis. Bydd ail ran y papur yn canolbwyntio ar gymhellion a rhwystrau o ran dysgu iaith, gan osod agweddau at ieithoedd o fewn agweddau at bynciau eraill y cwric-wlwm. Bydd rhan olaf y papur yn crynhoi'r cysylltiadau hyn ac yn gwneud argymhellion bras am sut y gall y Cwricwlwm i Gymru gefnogi gwell agweddau gan ddysgwyr at ieithoedd ac ysgogi cynnydd angenrhei-diol yn y nifer sy'n dewis cymwysterau iaith.

Lucy Jenkins, Prifysgol Caerdydd

International Languages in Secondary Schools in Wales: Why Don't Learners Choose Languages and How Can The Curriculum for Wales Support Change?

Language learning and internationalisation is a vibrant space across Welsh policy making within and beyond Education. With bilingualism at the heart of Wales' communities and education, and with increasingly visible commitments to international exchange manifested most recently through the launch of Wales' own reciprocal international exchange programme, Taith, it's surprising to find that national uptake of International Languages and Welsh at GCSE and A-level continues to decline.

This paper will explore a combination of secondary and primary data to explore why learners don't choose languages. It will also suggest ways in which the new Curriculum for Wales might offer opportunity for a reinvigoration of International Languages and Welsh. Primary data will be drawn from the MFL Mentoring project and will include analysis of survey responses collated from 5,803 learners in year 8 and 9 across 64 schools in Wales in 2021.

The overarching aim of the analysis will be to bring together national qualification uptake rates with a rich analysis of student attitudes towards language learning to better understand the links between attitudes and uptake. The second part of the paper will focus on motivations and barriers for language learning, situating attitudes towards languages within attitudes towards other curriculum subjects. The final part of the paper will summarise these links and make broad recommendations about how the Curriculum for Wales can support improved learner attitudes towards languages and energise a necessary increase in uptake of languages qualifications.

Lucy Jenkins, Cardiff University

Cyfochrog 2A | Parallel 2A – Participation in education.

(Ystafell | Room: 101)

Addysg Gynhwysol yng Nghymru: Dehongli disgyrsiau o werthoedd ac ymarfer gan ddefnyddio dadansoddiad polisi beirniadol

Mae'r papur yn cynnwys dadansoddiad manwl o bolisïau addysg cynhwysol yng nghyd-destun diwygiad mawr i'r system yng Nghymru, y Deyrnas Unedig. Mae Cymru ar hyn o bryd yn profi'r newidiadau mwyaf sylweddol i'w system addysg ers datganoli gwleidyddol o Lywodraeth y DU yn 1999. Mae'r Cwricwlwm newydd i Gymru a rheoliadau Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) yn allweddol i'r newidiadau hyn; ochr yn ochr â'r rhain a'r diwygiadau ehangach ar lefel y system ceir uchelgais i greu system addysg gynhwysol yng Nghymru. Mae'r papur hwn yn trafod sut y caiff cynhwysiant ei fynegi a'i gyfleu o fewn y dogfennau polisi ac arweiniad allweddol, gan ddefnyddio dau gontinwwm - "ymarfer" a "gwerthoedd" - i fapio a dehongli'r dogfennau hyn.

Gan ddefnyddio dadansoddi polisi beirniadol, nod y papur yw gwneud synnwyr o'r diwygiadau amrywiol mewn polisi addysg gynhwysol yng Nghymru. Er gwaethaf blaenoriaethu ymrwymiad i gynhwysiant, mae'r dadansoddiad yn dangos bod gwahaniaeth o fewn a rhwng y dogfennau polisi ac arweiniad. Rydym ni'n tynnu sylw at ddiffyg cydlyniad y negeseuon allweddol a fynegir drwy ddogfennau polisi addysg yng Nghymru, gan gynnig cipolwg ar y diwygiadau i'r system addysg genedlaethol sy'n dod i'r amlwg, yn ogystal â datblygu dull ar gyfer gwerthuso systemau addysg cynhwysol mewn awdurdodaethau eraill.

Cathryn Knight, Prifysgol Abertawe

Inclusive Education in Wales: Interpreting discourses of values and practice using critical policy analysis

This paper provides a detailed analysis of inclusive education policies in the context of major system reform in Wales, United Kingdom. Wales is currently undergoing the most significant changes to its education system since political devolution from the U.K. Government in 1999. Key to these changes is the new Curriculum for Wales and the Additional Learning Needs (ALN) regulations; alongside these and wider system-level reforms there is ambition to create an inclusive education system in Wales. This paper explores how inclusion is articulated and communicated within the key policy and guidance documents, using two continuums—“practice” and “values”—to map and interpret these documents.

Using critical policy analysis, the paper aims to make sense of these various inclusive education policy reforms in Wales. The analysis reveals that despite a foregrounded commitment to inclusion there is disparity both within and between the policy and guidance documents. We highlight the lack of coherence of key messages articulated through education policy documentation in Wales, providing insight into the emerging national education system reforms, as well as developing an approach for evaluating inclusive education systems in other jurisdictions.

Cathryn Knight, Swansea University

Hyrwyddo Cyfranogiad ac Amrywiaeth ym Maes Peirianneg Cymru

Mae gwella cyfranogiad ac amrywiaeth ym maes peirianneg y DU yn her rydym wedi'i hwynebu ers tro. Mae tua 88% o beirianwyr yn ddynion, ac mae dros 90% ohonynt yn wyn. Maent hefyd yn tueddu i ddod o gefndir mwy breintiedig. Er hynny, mae angen degau o filoedd yn fwy o beirianwyr bob blwyddyn i fodloni gofynion y diwydiant. Mae Llywodraeth Cymru wedi cydnabod yr her hon yng Nghymru, lle mae addysg gyfoethogi Gwyddoniaeth, Technoleg, Peirianneg a Mathemateg (STEM) wedi'i hariannu gan y Swyddfa Gwyddoniaeth a thrwy ddiwygio'r cwricwlwm ysgol.

Fodd bynnag, ni ellir datrys problemau dwfn fel y rhain dros nos, ac mae angen gwybodaeth soffistigedig wedi'i harwain gan ddata i fonitro cynnydd a nodi atebion pellach i'r problemau hyn. Yn y papur hwn, rwy'n cyflwyno model damcaniaethol ac empirig newydd i ddeall sut i gefnogi peirianwyr y dyfodol. Mae'r model yn ystyried yn eang sut y gellir helpu pobl yng Nghymru i gymryd diddordeb mewn peirianneg ac yn cydnabod bod dysgu'n digwydd nid yn unig yn yr ystafell ddosbarth, ond hefyd gartref, ac wrth magu profiadau'n aelod o gymdeithas ehangach.

Mae tystiolaeth o'r defnydd o'r model hwn yn Lloegr a'r Alban wedi'i hamlinellu i dynnu sylw at werth y safbwynt hwn. Mae ffyrdd o gyflwyno'r model hwn yng Nghymru wedi'u hargymell a'u cynnig er mwyn meithrin dealltwriaeth gyfoethocaf wedi'i harwain gan ddata o'r cymorth sydd ei angen ar beirianwyr y dyfodol yng Nghymru. Cynlluniwyd i'r dull hwn ystyried hanes unigryw peirianneg yng Nghymru, gan gynnwys peirianneg yn system addysg Cymru, ac mae'n tynnu sylw at heriau unigryw cefnogi'r maes peirianneg mewn ardaloedd trefol a gwledig.

Rory McDonald, Prifysgol Central Lancashire

Promoting Participation and Diversity in Welsh Engineering

We face longstanding challenges of poor participation and diversity with engineering in the UK. Some 88% of engineers are male, over 90% are White and there is a strong trend towards more privileged backgrounds amongst engineers, whilst each year tens of thousands more engineers are needed to meet industry demand. The Welsh Government has recognised this challenge in Wales with Science, Technology, Engineering, and Mathematics (STEM) enrichment funded by the Office for Science and school curricula reform.

However, deep-rooted challenges such as these cannot be solved overnight and there is a need for sophisticated data-led insights to monitor progress and support further solutions to these engineering problems. In this paper I introduce a new theoretical and empirical model to understand how to support future engineers. The model takes a wide view of how young people in Wales can be supported to engage with engineering, recognising that learning takes place not only in the classroom but also in their home lives and experiences as members of wider society.

Evidence from the use of this model in England and Scotland is outlined to highlight the value of this perspective. Suggestions of how to introduce this model to Wales are proposed to build a richer and data-led understanding of support for future Welsh engineers. This approach is designed to consider the unique history of engineering in Wales, engineering in the Welsh education system and highlights the unique challenges of supporting engineering in urban and rural areas.

Rory McDonald, University of Central Lancashire

Darllen i gi: dechrau perffaith i ddod yn ddarllenydd hyderus?

Datblygu sgiliau llythrennedd cryf ymhlith plant yw un o brif dargedau'r Cwricwlwm i Gymru, ac mae pwyslais ar ddefnyddio technegau dysgu arloesol i wella sgiliau darllen plant. Mae'r astudiaeth bresennol yn archwilio profiad plant a'u hathrawon mewn saith ysgol gynradd yng ngogledd Cymru o ddefnyddio ci darllen – ci robotig – a darllen fel arfer i wella sgiliau darllen. Nod yr astudiaeth oedd archwilio a oedd y tri senario a ddefnyddiwyd ar gyfer darllen yn cynnig profiadau gwahanol i blentyn wrth iddo ddysgu darllen. Defnyddiwyd meini prawf i benderfynu pa blant fyddai'n gymwys i gymryd rhan yn yr astudiaeth, ac roedd hyn yn cynnwys sgoriau darllen gwaelodlin rhwng 85-90. Dyrannwyd plant cymwys i'r senario darllen penodol ac roedd disgwyl iddynt ddarllen am 10 munud y dydd am dri diwrnod yr wythnos. Y bwriad oedd parhau â'r ymyriad am un flwyddyn academaidd. Er mwyn cofnodi profiadau darllen, cynhaliwyd cyfweliadau lled-strwythuredig gyda sampl o chwech o blant a chwe athro a gymerodd ran yn y gweithgareddau darllen ym mhob un o'r tri senario. Wrth wneud dadansoddiad thematig, daeth themâu i'r amlwg a oedd yn cynnwys gwelliant mewn hyder a lles, a mwynhad cyffredinol wrth ddarllen. Nododd plant a ddarllenodd i gi eu bod yn teimlo'n hyderus am geisio darllen llyfrau na fyddent fel arall wedi rhoi cynnig arnynt. Roedd gan athrawon rai amheuon ynghylch gallu plant i ddeall y testun pan nad oeddent yn eu cywiro wrth ddarllen, ond maent yn gwerthfawrogi'r manteision o blant yn teimlo'n hyderus i roi cynnig ar ddarllen. Mae angen ymchwiliad meintiol pellach i werthuso gwelliant mewn sgiliau darllen yn gywir.

Shubha Sreenivas, Prifysgol Glyndŵr Wrexham

Reading to a dog: a pawrfect start to a confident reader?

Developing strong literacy skills in children is one of the key targets of the Welsh Curriculum, with an emphasis on using innovative learning techniques to improve reading skills in children. The present study explores the experience of children and their teachers from seven primary schools across North Wales when using a reading dog, a robotic dog, and reading as usual for improving reading skills. The study aim was to explore whether the three scenarios used for reading offered different experiences for a child, when they are learning to read. A selection criterion was applied for children to be eligible to participate in the study and included baseline reading scores to fall between 85-90. Eligible children were allocated to specific the reading scenario and were expected to read for 10 minutes a day for three days per week. The intervention was planned to continue for one academic year. To capture experiences of reading, semi-structured interviews were conducted with a sample of six children and six teachers who engaged with reading activities in each of the three scenarios. Thematic analysis highlighted themes of improved confidence and wellbeing, and a general enjoyment for reading in all scenarios. Children reading to a dog noted feeling confident about trying to read books that they would not have attempted otherwise. Teachers had some reservations about children's comprehension when they go uncorrected whilst reading but appreciates the benefits of children feeling confident to try reading. Further quantitative investigation is required to accurately evaluate improvement in reading skill.

Shubha Sreenivas, Wrexham Glyndŵr University

Cyfochrog 2B | Parallel 2B –Civil society, participation, and governance.

(Ystafell | Room 102)

Pobl ifanc, cyfranogiad gwleidyddol, a gwleidyddiaeth ddatganoledig: ystyr Cymru fel gofod dinesig ymhlith pleidleiswyr am y tro cyntaf yng Nghymru

Ers dros ugain mlynedd, mae datganoli wedi ychwanegu ymdeimlad o anghymesuredd i drefniadau llywodraethu yn y DU a lefel ychwanegol o lywodraethu yng Nghymru (Pearce, 2019, Scully, Jones, Trystan, 2004). Bellach, mae carfanau o bobl ifanc sy'n gymwys i bleidleisio yng Nghymru sydd ond erioed wedi adnabod llywodraeth ddatganoledig. Beth mae'r lefel hon o lywodraethu yn ei olygu i'r bobl ifanc hyn? A sut mae dealltwriaeth pobl ifanc o lywodraethu Cymru yn berthnasol i'w parodrwydd i ymgysylltu fel dinasyddion â democratiaeth Cymru?

Yn seiliedig ar drafodaethau grŵp ffocws ag 86 o bobl ifanc 16 i 21 oed o bob rhan o Gymru yng nghyddestun etholiad Senedd 2021, mae'r papur hwn yn dadansoddi dealltwriaeth pobl ifanc o Gymru fel gofod dinesig, eu hunaniaeth ddinesig, a'u parodrwydd i ymgysylltu â democratiaeth Cymru, yn enwedig o ran pleidleisio (neu beidio â phleidleisio) yn etholiadau Cymru. Mae'r canfyddiadau'n dangos nad oes gan bobl ifanc yng Nghymru ddealltwriaeth unffurf, na dealltwriaeth bendant weithiau, o ystyr Cymru ôl-ddatganoledig fel gofod dinesig. Mae daearyddiaeth ac iaith o bwys i werthusiadau pobl ifanc o lywodraethu Cymru a Chymru fel gofod dinesig ac mae'r gwerthusiadau hyn yn effeithio'n uniongyrchol ar barodrwydd pobl ifanc i bleidleisio yn etholiadau Cymru, ond nid y DU. I'r bobl ifanc hynny sy'n ymwybodol ohono, mae'r anghymesuredd hawliau a ddyrennir i bobl ifanc o wahanol oedrannau mewn gwahanol rannau o'r DU yn arwain at rwystredigaeth a dryswch yn hytrach na theyrngarwch cryfach tuag at y sefydliadau sy'n dyfarnu'r hawliau gwleidyddol hyn.

Christine Huebner, Prifysgol Sheffield

Young people, political participation, and devolved politics: the meaning of Wales as a civic space among first-time voters in Wales

For more than twenty years devolution has added an asymmetry to governance arrangements in the UK and an additional level of governance in Wales (Pearce, 2019, Scully, Jones, Trystan, 2004). There are now cohorts of young people eligible to vote in Wales who have only ever known a devolved government. What does this level of governance mean to these young people? And how do young people's understandings of Welsh governance relate to their willingness to engage as citizens in Welsh democracy?

Based on focus group discussions with 86 young people aged 16 to 21 from across Wales in the context of the 2021 Senedd election, this paper analyses young people's understandings of Wales as a civic space, their civic identities, and their willingness to engage in Welsh democracy, particularly in terms of voting (or not voting) in Welsh elections. The findings show that young people in Wales do not have uniform, and sometimes not concrete, understandings of the meaning of post-devolution Wales as a civic space. Geography and language matter for young people's evaluations of Welsh governance and Wales as a civic space and these evaluations directly impact young people's willingness to vote in Welsh, but not UK elections. For those young people who are aware of it, the asymmetry of rights allocated to young people at different ages in different parts of the UK leads to frustration and confusion rather than to stronger allegiances with the institutions that award these political rights

Christine Huebner, University of Sheffield

Hiraeth Ymrannol: Sut mae'r weithred o adeiladu hunaniaeth sy'n digwydd drwy gyfranogiad cymdeithas sifil yn cyfrannu at gydlyniant neu ymraniad cymdeithasol?

Mae cymdeithas yn dod yn fwyfwy pegynol, gyda barn a safbwyntiau gwleidyddol wedi'u rhannu'n bendant a'u herio'n ffyrnig. Mae'r pegynu hwn yn aml yn canolbwyntio ar hunaniaeth, a safbwyntiau gwahanol ynghylch pwy ddylai gael eu cynnwys mewn gwahanol gategorïau hunaniaeth a sut y dylid eu trin. Mewn geiriau eraill, pwy ddylai gael y budd o gael eu hystyried yn 'ni' a phwy ddylai gael eu trin fel 'nhw'. Mae sefydliadau cymdeithas sifil yn aml yn canolbwyntio ar y syniad o gynhwysiant, ac felly'n cael eu hunain ar flaen y gad o ran dadleuon ynghylch pegynu. Yn y papur hwn, byddwn yn edrych ar sut y caiff y dadleuon hyn eu gwrthsefyll neu eu hailadrodd drwy gyfranogiad pobl mewn gweithgarwch cymdeithas sifil lleol, gan ddefnyddio ymchwil barhaus gan Ganolfan Cymdeithas Sifil Sefydliad Ymchwil Cymdeithasol ac Economaidd a Data Cymru a'r Cyngor Ymchwil Economaidd a Chymdeithasol. Byddwn yn canolbwyntio ar ddwy astudiaeth achos: arddangosfa cerflun Edward Colston yn M Shed Bryste, a'r adlach a wynebir gan Ddiwrnod Un Prydain Un Genedl. Mae'r ddwy astudiaeth achos yn canolbwyntio ar y tensiwn sy'n bodoli ynghylch y ffordd y dylid diffinio a chyflwyno hunaniaeth genedlaethol a gwerthoedd cenedlaethol. Rydym yn ystyried sut y gall cymdeithas sifil ddioddef trafodaethau pegynol gwleidyddol, fel yn achos M Shed, neu fel arall honni i wrthwynebu ideoleg pegynol tra'n ei pharhau mewn gwirionedd, fel yn achos Un Prydain Un Genedl.

Flossie Kingsbury, WISERD, Prifysgol Aberystwyth

Divisive Nostalgia: How does the identity building that happens through civil society participation contribute to social cohesion or division?

Society is becoming increasingly polarised, with opinions and political views sharply divided and fiercely contested. This polarisation frequently centres on identity, and differing opinions over who should be included in different identity categories and how they should be treated. In other words, who should get the benefit of being considered 'us' and who should be treated as 'them'. Civil society organisations frequently centre on the idea of inclusion, and therefore find themselves at the forefront of controversies around polarisation. In this paper, we'll be looking at how these controversies are resisted or replicated through people's participation in local civil society activity, drawing on ongoing research from the ESRC WISERD Civil Society Centre. We will be focusing on two case studies: the exhibition of the statue of Edward Colston at Bristol's M Shed, and the backlash faced by One Britain One Nation Day. Both case studies focus on the tension that exists around the way national identity and national values should be defined and presented. We consider how civil society can fall victim to politicised polarising discourse, as in the case of the M Shed, or alternatively claim to counter polarising ideology while perpetuating it, as in the case of One Britain One Nation.

Flossie Kingsbury, WISERD, Aberystwyth University

Gofal cymdeithasol i oedolion yn y gymuned a'r sector gwirfoddol ym mhedair gwlad y DU; archwilio'r heriau, fframiau polisi gwahanol ac arferion gwahanol yn ystod pandemig COVID-19

Mae'r papur hwn yn archwilio ymatebion y sector gwirfoddol i argyfwng COVID-19 yng nghyd-destun trefniant llywodraethu gwahanol ac anwastad pedwar is-wladwriaeth y DU. Rydym yn canolbwyntio ar wasanaethau'r sector gwirfoddol ym maes gofal cymdeithasol i oedolion yn y gymuned, ac yn dadlau bod trefniadau sefydliadol rhyng-sector yn bwysig ac, yn ystod cyfnodau o argyfwng, eu bod yn bwysicach fyth, drwy greu fframwaith ar gyfer cydweithredu a llwyfan ar gyfer cydlynu ymatebion i anghenion critigol. Mae'r cyfrifoldeb dros bolisi gofal cymdeithasol a darparu gwasanaethau wedi'i ddatganoli i'r Llywodraethau yng Nghaerdydd a Chaeredin, a'r Cynulliad ym Melfast, gyda Llywodraeth San Steffan yn deddfu ar gyfer Lloegr. Fodd bynnag, yn ogystal â'r gwahaniaethau mewn polisi gofal cymdeithasol, mae'r papur hwn yn dangos sut yr oedd polisi cyhoeddus mewn perthynas â'r sector gwirfoddol ym mhob un o bedair gwlad y DU yn rhan annatod o rôl cyn-bandemig y sectorau wrth ddarparu gofal cymdeithasol i oedolion a, bod y trefniadau sefydliadol a sefydlwyd gan y gweinyddiaethau gwleidyddol hyn (neu eu habsenoldeb) wedi bod yn hanfodol wrth hwyluso neu rwystro'r gwaith rhyng-sector rhwng y sector cyhoeddus a'r sector gwirfoddol ym maes gofal cymdeithasol yn ystod y pandemig.

Mae'r ymchwil yn ein galluogi i gydnabod sut y gall polisi cyhoeddus mewn perthynas â'r sector gwirfoddol gael ei ystyried yn allweddol i greu'r adnoddau materol a symbolaidd y gall asiantau ar draws y sectorau eu defnyddio yn ystod cyfnodau o argyfwng. Mae adnoddau o'r fath yn cynnwys asedau materol (adeiladau, pobl), perthnasoedd, ac adnoddau sy'n fwy anodd eu gweld fel ymddiriedaeth.
Mae'r papur yn seiliedig ar gyfweliadau manwl gydag actorion o'r sector gwirfoddol ac actorion y wladwriaeth ar lefelau lleol, rhanbarthol a chenedlaethol ym mhob gwlad.

Christala Sophocleous, WISERD, Prifysgol Caerdydd

The UK's four nations, community-based adult social care and the voluntary sector; exploring the challenges, different policy framings and disparate practices during the Covid - 19 pandemic

This paper explores voluntary sector responses to the Covid-19 crisis in the context of the UKs' four distinct and uneven substate governance arrangements. We focus on voluntary sector services in the field of community-based adult social care, and argue that inter-sector institutional arrangements matter and, during times of crisis they matter more, by creating a framework for cooperation and a platform for coordinating responses to critical needs. Responsibility for social care policy and service delivery has been devolved to the Governments in Cardiff and Edinburgh, and the Assembly in Belfast, with the Westminster Government legislating for England. However, in addition to differences in social care policy, this paper demonstrates how public policy in respect to the voluntary sector in each of the UKs four nations was integral to the sectors' pre-pandemic role in the delivery of adult social care and, that the institutional arrangements established by these political administrations (or their absence) has been critical in both facilitating or hindering the inter-sector working between the public and the voluntary sectors in social care during the pandemic.

The research enable us to recognise how public policy in respect to the voluntary sector can be seen as key to the creation of both the material and symbolic resources on which agents from the across the sectors can draw on during times of crisis. Such resources include material assets (buildings, people), relationships, and more elusive resources such as trust.
The paper is based on in-depth interviews with voluntary sector and state actors at local, regional and national levels within each country.

Christala Sophocleous, WISERD, Cardiff University

Cyfochrog 2C | Parallel 2C – Participatory research in housing, health and social care

(Ystafell | Room 103)

Rhoi trefn ar dŷ Cymru: paratoi'r ffordd ar gyfer yr hawl i gartref da

Mae'n argyfwng tai ar Gymru. Mae mwy o lawer o alw na chyflenwad. Mae llawer o bobl yn methu fforddio cartref yn eu cymuned leol. Ac, i rai, mae addasrwydd – a diogelwch – eu cartref yn annigonol tu hwnt. Mae Cefnogi'r Bil yn bartneriaeth dan arweiniad gan Tai Pawb, Shelter Cymru a Sefydliad Tai Siartredig Cymru. Credwn fod ymrwymiad cenedlaethol i'r egwyddor sylfaenol y dylai fod gan bob un ohonom hawl ddynol – gyda chyfraith yn sail iddi – i gael tai digonol a chynaliadwy, wrth wraidd unrhyw ateb i'r argyfwng tai.

Mae partneriaid Cefnogi'r Bil wedi penodi Alma Economics i wneud ymchwil annibynnol er mwyn nodi effaith gwireddu'r hawl hon. Roedd Cam 1 yr ymchwil yn cynnwys nifer fach o gyfweliadau â rhanddeiliaid ac adolygiad llenyddiaeth, yn nodi cost tai annigonol i unigolion ac i gymdeithas, yn ogystal ag astudiaethau achos rhyngwladol lle'r oedd yr hawl gyffredinol i dai digonol wedi'i rhoi ar waith. Er bod sawl gwlad wedi rhoi'r hawl i dai digonol ar waith, gellir dysgu gwersi i gyrraedd safon newydd, gyda Chymru'n arwain y ffordd yn fyd-eang.

Dechreuodd Cam 2 yr ymchwil ym mis Mawrth a bydd yn cynnal dadansoddiad cost a budd annibynnol o effaith deddfu ar gyfer yr hawl i dai digonol, gan ddefnyddio mesurau sefydledig ac annibynnol.
Bydd y sesiwn hon yn rhoi trosolwg o'r ymchwil hyd yn hyn, gan gynnwys cost tai annigonol, cymharu dulliau rhyngwladol a chipolwg cynnar ar rai o'r canfyddiadau cost a budd. Bydd y sesiwn yn canolbwyntio ar sut y gellir cyflawni'r hawl hon drwy wireddu fesul cam, gan gydnabod yr heriau sy'n gysylltiedig â chyflenwi stoc ddigonol a chost gychwynnol a chydbwyso'r angen am orfodaeth ar yr un pryd.

Alicja Zalesinska, Tai Pawb

Getting Wales' house in order: paving the way for the right to a good home

Wales is in the midst of a housing crisis. Demand significantly outstrips supply. Many people are unable to afford homes in their local communities. And, for some, the suitability – and safety – of their home is grossly inadequate. Back the Bill is a partnership led by Tai Pawb, Shelter Cymru and the Chartered Institute of Housing Cymru. We believe that at the core of any solution to the housing crisis is a national commitment to the fundamental principle that every one of us should have a human right – underpinned by law – to access adequate and sustainable housing.

Back the Bill partners have appointed Alma Economics to undertake independent research to identify the impact of realising this right. Phase 1 of the research involved a small number of stakeholder interviews and literature review, identifying the cost to society and individuals of inadequate housing, as well as international case studies where the universal right to adequate housing had been implemented. While several countries have implemented the right to adequate housing, lessons can be learnt to achieve a new standard, where Wales leads the way globally.

Phase 2 of the research commenced in March and will undertake an independent cost-benefit analysis of the impact of legislating for the right to adequate housing using established and independent measures. This session will provide an overview of the research to date, including the cost of inadequate housing, comparison of international approaches and an early insight into some of the cost-benefit findings. The session will focus on how this right can be achieved through progressive realisation, recognising the challenges around supply of adequate stock and initial cost, while balancing the need for enforcement.

Alicja Zalesinska, Tai Pawb

CAPITAL (Asedau Cymunedol, Cyfranogiad ac Integreiddio: Gweithredu’n Lleol)

Mae cyfalaf cymdeithasol uwch a mwy o gydlyniant cymunedol yn cefnogi gwell lles ac adferiad cyflymach ar ôl afiechyd (Adolygiad Marmot, 2010). Mae cyfalaf dynol a chymdeithasol yn cyfrif am 19% o anghydraddoldebau o ran sut mae pobl yn disgrifio eu hiechyd (Sefydliad Iechyd y Byd, 2019). Profodd CAPITAL y theori y gall dull datblygu cymunedol cyfranogol yn seiliedig ar asedau gyfrannu at fwy o gyfalaf cymdeithasol fel ffactor sy’n effeithio ar iechyd.
Gweithiodd y prosiect gyda thenantiaid tai cymdeithasol a phobl sy'n ceisio nawdd (ceiswyr lloches a ffoaduriaid) yn Nhreforys, Abertawe. Mae tystiolaeth yn dangos bod y grwpiau hyn yn profi llai o gyfalaf cymdeithasol, gan gynnwys drwy ddisgwrs 'baich', sy'n awgrymu bod rhannau o'r boblogaeth yn gwneud dim byd ond cael budd-daliadau yn hytrach na chydnabod eu hadnoddau a'u gwydnwch (Levitas, 2006).

Hwylusodd CAPITAL broses meithrin perthynas o fewn, rhwng a thu hwnt i'r grwpiau hyn. Treialodd yr ymchwil fesurau diagnostig arloesol ar gyfer olrhain newidiadau mewn cyfalaf cymdeithasol ar lefel unigol a chymunedol. Mae'r dulliau hyn yn defnyddio mesurau presennol sydd eisoes wedi’u dilysu, gan gynnwys Dangosyddion Integreiddio’r Swyddfa Gartref (2019) a'r Mesur Gwydnwch Oedolion (ARM), ac wedi'u gwneud yn addas ar gyfer anghenion cyfathrebu amrywiol, gan gynnwys Saesneg fel iaith ychwanegol.

Nododd y cyfranogwyr a gwblhaodd y prosiect y manteision canlynol:
Cysylltiad cryfach â chymdogion. Teimlad cryf o berchnogaeth o'r prosiect a ddewiswyd ganddynt drwy gymryd rhan lawn a chyfartal yn y broses o wneud penderfyniadau, cynllunio a chyflawni. Ymdeimlad o berthyn drwy gydweithio.
Un o brif ganlyniadau’r prosiect yw ein 'Canllaw ar gyfer Cydgynhyrchu Cynhwysol', a ddatblygwyd gyda chyfranogwyr, sy'n paratoi llunwyr polisïau a phenderfynwyr i ymgysylltu â chymunedau nad ydynt yn cael eu gwasanaethu'n ddigonol.

Rebecca Fogarty, Cyhoeddus Cymru

CAPITAL (Community Assets, Participation, and Integration: Taking Action Locally)

Higher social capital and greater community cohesion support better wellbeing and faster recovery from ill health (Marmot Review, 2010). Human and social capital accounts for 19% of inequities in self-reported health (WHO, 2019). CAPITAL tested the theory that a collective participatory asset-based community development approach can contribute to greater social capital as a determinant of health.
The project worked with social housing tenants and people seeking sanctuary (asylum seekers and refugees) in Morriston, Swansea. Evidence indicates that these groups experience reduced social capital, including through ‘burden’ discourse, which paints parts of the population as passive recipients of welfare rather than acknowledging their resources and resilience (Levitas, 2006).

CAPITAL facilitated relationship building within, between and beyond these groups. The research piloted innovative diagnostic measures for tracking changes in social capital on an individual and community level. These tools draw on existing validated measures, including the Home Office’s Indicators for Integration (2019) and the Adult Resilience Measure (ARM), and made suitable for various communication needs, including English as an additional language.

Participants who completed the project reported:
Stronger connection with neighbours. Strong feeling of ownership of their self-determined project through being fully and equally involved in decision-making, planning and delivery. A sense of belonging through working together.
A key product from the project is our ‘Roadmap to Inclusive Coproduction’, developed with participants, which equips policy and decision makers to engage under-served communities.

Rebecca Fogarty, Public Health Wales

Covid a'r Meysydd Glo: Amharodrwydd i Gael Brechlyn yn Appalachia a Chymru

Bydd y cyflwyniad hwn yn trafod canfyddiadau astudiaeth dull cymysg o agweddau ynghylch brechlynnau COVID-19 yn ardaloedd y meysydd glo yng Nghymru ac Appalachia (UDA). Roedd yr astudiaeth yn cynnwys casglu data arolwg a chyfweliadau ansoddol yn y ddwy ardal, ac yn archwilio nifer o themâu yn ymwneud ag agweddau ynghylch brechlynnau, cyfranogiad cymunedol, caledi materol ac ymddiriedaeth a hunaniaethau gwleidyddol. Yn seiliedig ar ddadansoddiad dulliau cymysg integredig, rydym yn canolbwyntio ar sut mae agweddau at frechlynnau COVID-19 a chyfyngiadau symud yn ymwneud â chyfalaf cymdeithasol a chyfranogiad. Mae ein canfyddiadau'n dangos bod pobl a oedd wedi'u hynysu'n gymdeithasol yn llai tebygol o gael brechiad. Daeth y canfyddiad hwn i'r amlwg o fewn data'r arolwg ac mewn achosion ansoddol o ymatebwyr heb eu brechu a oedd yn byw ar gyrion y gymuned. Rydym yn gorffen, felly, drwy ystyried arwyddocâd cyfalaf cymdeithasol yn y gymuned ar gyfer paratoi ar gyfer pandemigau ac argyfyngau.

Robin Mann, WISERD, Prifysgol Bangor

Covid and Coalfields: Vaccine Hesitance in Appalachia and Wales

This talk will present findings from a mixed-method study of Covid-19 vaccine attitudes in the coalfield regions of Wales and Appalachia (USA). The study involved the collection of both survey and qualitative interview data in the two areas, and explored a number of themes around vaccine attitudes, community participation, material hardship and political trust and identities. Based on an integrated mixed methods analysis, we focus on how attitudes towards Covid-19 vaccines and lockdown measures relate to social capital and participation. Our findings indicate that people who were socially isolated were less likely to be vaccinated. This finding emerged within both the survey data and with qualitative cases of unvaccinated respondents who were 'outsiders' to the community. We conclude, therefore, by considering the significance of community-based social capital for pandemic and crises preparedness.

Robin Mann, WISERD, Bangor University

Cyfochrog 2D | Parallel 2D – Wellbeing Network Workshop

(Ystafell | Room 105)

Byddwn ni'n trin a thrafod pedwar cwestiwn allweddol ynghylch sut mae dadleuon academaidd a gwleidyddol am les yn berthnasol i faterion sy'n ymwneud â chymryd rhan mewn cymdeithas a chymdeithas sifil yn ystod bywyd pobl.

Bydd y gweithdy hwn yn cael ei drefnu drwy rwydwaith ymchwil lles WISERD a'i arwain gan yr Athro Steve Smith, Prifysgol De Cymru. Drwy gyfeirio at ymchwil a wnaed ar draws y rhwydwaith, bydd papur 30 munud yn cael ei gyflwyno sy'n ymdrin â phedwar cwestiwn allweddol ynghylch sut mae dadleuon academaidd a gwleidyddol am les yn berthnasol i faterion sy'n ymwneud â chymryd rhan mewn cymdeithas a chymdeithas sifil yn ystod bywyd pobl. Bydd y cwestiynau hyn wedyn yn sail i drafodaeth am weddill y gweithdy fydd yn trin a thrafod y ffordd y mae ymchwil arloesol ym maes lles yn cael ei gwneud ar hyn o bryd ar draws ystod o ddisgyblaethau academaidd i fynd i'r afael â thema'r gynhadledd, a sut y gellir gwneud yr ymchwil yn y dyfodol. Y cwestiynau yw (heb unrhyw drefn benodol):

1. Wrth wneud ymchwil ryngddisgyblaethol ym maes lles, a oes modd cymhwyso themâu damcaniaethol a methodolegol cyffredin i'r gwaith o archwilio profiad dynol yn ystod bywyd pobl?

2. Beth yw ein dealltwriaeth o les, a sut mae'n cael ei hyrwyddo yn sgîl ffyrdd gwahanol o gymryd rhan mewn cymdeithas a thrwy weithgareddau diwylliannol ac ymdrechion creadigol amrywiol y gellir bod yn rhan ohonynt mewn cymdeithas sifil?

3. Pa agweddau ar y drafodaeth ynghylch lles y mae angen rhoi sylw arbennig iddynt wrth ystyried materion sy'n pontio'r cenedlaethau a'r gwahaniaethau rhwng sut mae oedolion a phlant yn cael eu hystyried a'u trin yn aml mewn cymdeithas sifil?

4. Ym mha ffyrdd y mae'r amgylchedd, ac ymddygiad bodau dynol yn yr amgylchedd hwnnw, yn ef feithio ar les a'r gallu i gymryd rhan mewn cymdeithas a chymdeithas sifil yn ystod bywyd pobl?

Steve Smith, WISERD, Prifysgol De Cymru

Exploring four key questions concerning how academic and political debates about well-being relate to issues of social participation and civil society through the life course

This workshop will be organised via WISERD's well-being research network, led by Professor Steve Smith, University of South Wales. Drawing from research conducted across the network, a thirty-minute paper will be presented outlining four key questions concerning how academic and political debates about well-being relate to issues of social participation and civil society through the life course. These questions will then form the basis for discussion within the workshop for the remainder of the session, exploring how innovative well-being research across a range of academic disciplines, both is and can be conducted to address this conference theme. The questions are (and in no prioritised order):

1. When conducting interdisciplinary well-being research, are there common theoretical and methodological themes which can be applied to the examination of human experience across life courses?

2. How is well-being both understood and promoted across different forms of social participation, and through various cultural activities and creative endeavours engaged in within civil society?

3. What aspects of the well-being debate need particular attention when considering inter-generational issues, and the differences between how adults and children are often viewed and treated in civil society?

4. In what ways does the environment, and how human beings behave within that environment, impact on well-being and the ability to engage in social participation and civil society across life courses?

Steve Smith, WISERD, University of South Wales

Prif anerchiad

9.20am – 10.20am Dydd Lau 7 Gorffennaf

Ystafell: Ffowndri Cyfrifiadurol Darlithfa 002

Yr heriau sy'n wynebu Cymru a'r hyn y gallwch ei wneud yn eu cylch

Victoria Winckler,
Gyfarwyddwr Sefydliad Bevan

Yn dilyn pandemig COVID-19, mae rhaniadau dwfn i'w gweld ar draws sawl agwedd ar economi a chymdeithas Cymru. Mae Cymru'n wynebu heriau newydd sy'n cynnwys costau byw cynyddol, newid yn yr hinsawdd sy'n gwaethygu a gwasanaethau cyhoeddus sy'n cael trafferth ymdopi. Mae'r newidiadau hyn yn golygu nad yw bywyd yn 'ailgodi'n gryfach' i lawer o bobl.

Bydd Victoria Winckler yn defnyddio ystod eang o ffynonellau i roi trosolwg o sut mae Cymru wedi newid oherwydd y pandemig. Yna, bydd yn egluro'n fras rhai o'r heriau sydd o'n blaenau a'r cysylltiadau rhyngddynt. Bydd yn neges ddifrifol.

Felly, beth y dylid ei wneud? Bydd Victoria yn dadlau bod y dirwedd gymdeithasol ac economaidd wahanol yn golygu bod yr angen am dystiolaeth gadarn a syniadau newydd y gellir gweithredu arnynt yn gryfach nag erioed. Bydd yn awgrymu bod yn rhaid i academyddion a'r gymuned bolisi ym mhob math o sefydliadau gydweithio i rannu canfyddiadau ymchwil, llunio cynigion pwerus a gweithredu. Bydd y sesiwn yn cynnwys astudiaeth achos [wedi'i chyflwyno gan Steffan Evans] o bwysigrwydd tystiolaeth i sicrhau newid parhaol, sy'n ddefnyddio'r enghraifft o gyflwyno prydau ysgol am ddim ar gyfer pob disgybl ysgol gynradd.

Drwy ddangos yr angen brys am ymchwil berthnasol a all gael effaith, gobeithio y bydd y sesiwn hon yn herio ac yn ysbrydoli.

Mae Dr **Victoria Winckler** wedi bod yn Gyfarwyddwr Sefydliad Bevan ers 2002, gan ei sefydlu fel melin drafod fwyaf cyffrous ac arloesol Cymru. Ar hyn o bryd mae Victoria hefyd yn gynghorydd Cymru i Sefydliad Joseph Rowntree.
Mae Victoria yn gyfrannwr blaenllaw i bolisi cyhoeddus yng Nghymru. Yn y 1990au dat-blygodd y cynigion a sicrhaodd statws Amcan 1 yr UE ar gyfer Gorllewin Cymru a'r Cy-moedd. Ar ddechrau'r 2000au, ysgogodd gamau gweithredu Llywodraeth Cymru i fynd i'r afael â thlodi ac yn fwyaf diweddar, cynhyrchodd gynigion cadarn ar gyfer trethi Cymraeg newydd, sydd bellach yn cael eu datblygu gan Lywodraeth Cymru.
Mae Victoria yn aml yn rhoi tystiolaeth arbenigol i Bwyllgorau'r Cynlluniad, yn rhoi sylwadau mewn erthyglau ar-lein, ac yn siarad mewn ystod eang o ddigwyddiadau. Ar hyn o bryd mae hi'n aelod o'r Grŵp Cynghori ar Drethi Gweinidogol, ac yn aelod o fwrdd Traveline Cymru.

Keynote address

9.20am – 10.20am Thursday 7 July

Room: Comp. Found. Lecture Theatre 002

The challenges facing Wales and what you can do about them

Victoria Winckler,
Director of Bevan Foundation

Wales has emerged from Covid with deep divisions across many aspects of its economy and society. As it does so it faces new challenges: from a soaring cost of living to runaway climate change to struggling public services. These changes together mean that for many, life is a long way from 'building back better'.

Victoria Winckler will draw on a wide range of sources to give an overview of the many ways in which Covid has changed Wales. She will then briefly map some of the challenges ahead and the connections between them. It will be a sobering message.

So what should be done? Victoria will argue that the changed social and economic landscape means that the need for robust evidence and new, deliverable ideas is stronger than ever. She will suggest that academics and the policy community in all types of organisations must work together to share research findings, produce powerful proposals and translate them into action. The session will include a case study [presented by Steffan Evans] of the importance of evidence in achieving lasting change, using the example of the introduction of free school meals for all primary school pupils.

By demonstrating the urgent need for relevant research that can achieve impact, this session will hopefully both challenge and inspire.

Dr Victoria Winckler has been the Director of the Bevan Foundation since 2002, establishing it as Wales' most exciting and innovative think-tank. Victoria is also currently Wales adviser to the Joseph Rowntree Foundation.
Victoria is a leading contributor to public policy in Wales. In the 1990s she developed the proposals that secured EU Objective 1 status for West Wales and the Valleys, in the early 2000s she galvanised the Welsh Government's actions to tackle poverty and most recently generated robust proposals for new Welsh taxes which are now being taken forward by the Welsh Government.
Victoria frequently gives expert evidence to Assembly Committees, comments in online articles and speaks at a wide range of events. She is currently a member of the Ministerial Tax Advisory Group, and a board member of Traveline Cymru.

Cyfochrog 3A | Parallel 3A – Participation in education

(Ystafell | Room: 101)

Rhoi Mwy o Lais i Blant Ifanc: Profiadau Addysgol Plant 3 i 7 oed yng Nghymru yn ystod y Pandemig COVID-19

Nod yr astudiaeth hon, a ariannwyd gan Lywodraeth Cymru, oedd cyfleu lleisiau plant ifanc yn ystod y pandemig COVID-19 ynghylch eu profiadau addysgol. Mae ymchwil hydredol yn awgrymu bod profiadau addysgol cynnar plant ifanc yn siapio eu datblygiad mewn blynyddoedd diweddarach (Goodman a Sianesi, 2005). O ystyried yr arwyddocâd ar gyfer datblygiad tymor hwy, mae'n bwysig deall profiadau addysgol plant yn ystod COVID-19. Fodd bynnag, prin yw'r astudiaethau sydd wedi canolbwyntio ar leisiau plant wrth archwilio effaith COVID-19 o fewn addysg (Pascal a Bertram, 2021). Cymerodd pedair ysgol yn Ne Cymru ran, gyda 34 o blant yn rhan o'r astudiaeth, gan ddefnyddio dull astudiaeth achos amlsafle. Ymwelodd dau ymchwilydd â phob ysgol ar dri achlysur i gwblhau'r gwaith casglu data. Roedd yr ymchwil yn ansoddol ac yn defnyddio dulliau casglu data creadigol, cyfeillgar i blant (Clarke, 2017). Yn ogystal, cynhaliwyd cyfres o gyfweliadau gydag athrawon a rhoddwyr gofal y plant. Dadansoddwyd data a gasglwyd gan ddefnyddio dulliau dadansoddi ansoddol anwythol, trwy godio ac archwilio'r data am themâu (Roberts-Holmes, 2018). Mae dadansoddiad cynnar o'r data yn awgrymu themâu yn ymwneud ag ynysu cymdeithasol oddi wrth gyfoedion, anhawster gydag arferion dyddiol a chael gafael ar wybodaeth, a mwy o amser chwarae yn yr awyr agored ac amser teulu. Bydd casgliadau'r ymchwil yn cynorthwyo ymarfer a pholisi addysg yn eu dealltwriaeth o effaith y pandemig COVID-19 ar brofiadau addysgol plant ifanc yng Nghymru, gan helpu i adeiladu ymyriadau a darpariaethau i leihau effeithiau andwyol y pandemig COVID-19 ar addysg gynnar plant ifanc.

Jacky Tyrie, Prifysgol Abertawe

Amplifying Young Children's Voices: Educational Experiences of 3- to 7-year-olds in Wales During the COVID-19 Pandemic

This Welsh Government-funded study aimed to capture the voices of young children during the COVID-19 pandemic regarding their educational experiences. Longitudinal research suggests young children's early educational experiences shape their development in later years (Goodman & Sianesi, 2005). Given the significance for longer-term development, it is important to understand the educational experiences of children during COVID-19. However, few studies have centred children's voices when exploring the impact of COVID-19 within education (Pascal & Bertram, 2021). Four schools in the South of Wales participated with 34 children being involved in the study, using a multiple site case study approach. Each school was visited on three occasions by two researchers to complete data collection. The research was qualitative and utilised creative and child-friendly methods of data collection (Clarke, 2017). Additionally a series of interviews were also conducted with the children's teachers and caregivers. Data collected has been analysed using inductive qualitative analysis approaches, through coding and examining the data for themes (Roberts-Holmes, 2018). Early analysis of the data suggests themes around social isolation from peers, difficulty with daily routines and accessing information, and increased outdoor playtime and family time. Conclusions from the research will aid education practice and policy in their understanding of the impact of the COVID-19 pandemic on young children's educational experiences in Wales, helping build interventions and provisions to reduce adverse effects of the COVID-19 pandemic on young children's early education.

Jacky Tyrie, Swansea University

Allwch chi ei freeflow?

Mae freeflowinfo, gan gwmni Engagement in Education, yn fodd o gyfathrebu ag aelodau o'r teulu a'u cynnwys ym mhroses ddysgu eu plant. Mae freeflowinfo yn caniatáu i fyfyrwyr a/neu staff yr ysgol gynhyrchu tystiolaeth fideo o'r hyn maent wedi'i ddysgu, sydd wedyn yn cael ei rhannu gyda hyd at saith oedolyn a enwebir; gall yr oedolion hyn roi sylwadau ar y gwaith, gyda'r bwriad clir o wneud sylwadau cadarnhaol i gefnogi'r broses ddysgu.

Ymchwiliodd y prosiect i sut y defnyddiwyd freeflowinfo gan staff a rhieni, a'r effeithiau y mae defnyddio'r system wedi'u cael ar y broses ddysgu. Rydym yn gwybod bod ymgysylltiad rhieni â dysgu yn werthfawr, yn enwedig er mwyn gwella cyrhaeddiad a'r lefel ymgysylltu wrth ddysgu, ond rydym hefyd yn gwybod bod arferion ar ei hôl hi o gymharu â'r ymchwil, gan nad yw cefnogaeth ar gyfer ymgysylltiad rhieni â dysgu mor amlwg mewn arferion ysgolion ag y gallai fod.

Wrth ei ddefnyddio mewn ysgolion ar gyfer pobl ifanc ag anghenion cymhleth, roedd rhieni'n gallu deall beth roedd eu plant yn ei ddysgu'n llawer gwell nag oeddent gydag unrhyw ymyriadau blaenorol. Pan gafodd ei ddefnyddio mewn unedau cyfeirio disgyblion, roedd yr ap nid yn unig yn caniatáu i rieni weld tystiolaeth uniongyrchol o broses ddysgu eu plant, ond roedd hefyd yn galluogi'r bobl ifanc i fynd â'r dystiolaeth honno gyda nhw ar ôl dychwelyd i addysg brif ffrwd. Dywedodd staff ysgol fod defnyddio'r ap yn cael effaith fuddiol ar eu llwyth gwaith, gan leihau faint o amser sydd ei angen ar gyfer adrodd i rieni.

Janet Goodall, Prifysgol Abertawe

Can you freeflow it?

Provided by Engagement in Education, freeflowinfo is a means of reporting to and engaging parents and family members in the learning of their children. freeflowinfo allows students and/or school staff to produce video evidence of learning which is then shared with up to seven nominated adults; these adults can comment on the work, with the clear intention of making positive remarks to support learning.

The project investigated how ffi was used by staff and parents, and the impacts its use has had on learning. Parental engagement in learning is known to be of great value, particularly for raising achievement and increasing engagement in learning, yet it is also well known that practice lags behind research in that support for parental engagement in learning is not as evident in school practice as it might be.

When used in schools for young people with complex needs, parents were able to understand what their children were learning far better than with any previous interventions. When used in pupil referral units, the ap not only allowed parents to see direct evidence of their children's learning, but allowed the young people to take that evidence with them on their return to mainstream education. School staff reported that the use of the ap had a beneficial effect on their workloads, reducing the amount of time needed for reporting to parents.

Janet Goodall, Swansea University

Dull Systemau i Alluogi Dysgu Gydol Oes, Hunan-Wireddu, Cymunedau ac Unigolion Cadarn

Bydd y papur hwn yn rhoi trosolwg o'r newidiadau diweddar i strwythur sefydliadol Addysg Oedolion Cymru ac yn egluro datganiad cenhadaeth y sefydliad sy'n dibynnu ar ymrwymiad i'r athroniaeth bod gan ddarparwyr addysg ddyletswydd ddinesig i weithredu fel cyfryngau ar gyfer gwelliant cymdeithasol a chyfiawnder cymdeithasol. Gweler Coare a Johnston (2013). Bydd y papur yn dangos ymrwymiad parhaus i werthoedd craidd o ran datblygu a darparu addysg ryddfrydol. Bydd yn trafod yr angen i drosi gwerthoedd craidd yn amgylcheddau dysgu cyfoes. Yn seiliedig ar y dystiolaeth a ddarparwyd gan ymchwil ddiweddar a gomisiynwyd gan Addysg Oedolion Cymru, bydd yna eglurhad o raddfa a chyrhaeddiad y dysgu a ddarperir gan y sefydliad, a chynigir bod gan Addysg Oedolion Cymru y capasiti a'r cydweithrediadau cyfredol sydd eu hangen i chwarae rôl gydlynu arweiniol mewn strategaeth bartneriaeth sy'n seiliedig ar systemau. Mae canfyddiadau allweddol yr ymchwil yn dangos bod hygyrchedd AB ac AU a dysgu seiliedig ar waith, gan gynnwys darpariaeth i gefnogi'r rhai sydd angen cymorth ychwanegol i symud ymlaen, yn debygol o gynyddu gwerth unrhyw fuddsoddiad mewn dysgu oedolion yn y gymuned ymhellach. Mae hyn yn pwysleisio pwysigrwydd dull gweithredu ar draws systemau.

Bydd y papur a'r gweithdy cysylltiedig yn dod i ben gyda gwahoddiad i bartneriaethau geisio cyllid i gymryd rhan mewn rhaglen ymchwil weithredu gyfranogol 5 mlynedd mewn croestoriad bach ond cynrychioliadol o gymunedau i ddatblygu, gweithredu a gwerthuso rhaglenni dysgu yn y gymuned sy'n galluogi dilyniant. Gweler Mayo (2020)

Kathryn Robson, Addysg Oedolion Cymru

A Systems Approach to Enable Learning for Lifelong Learning, Self-Actualisation, Resilient Communities and Individuals

This paper will provide an overview of recent changes to the organisational structure of Addysg Oedolion Cymru | Adult Learning Wales and clarify the organisation's mission statement that rests upon a commitment to the philosophy that education providers have a civic duty to act as vehicles for social improvement and social justice. See Coare and Johnston (2013). The paper will illustrate a continued commitment to core values regarding the development and delivery of liberal education. It will discuss a need to translate core values into contemporary learning environments. Based upon the evidence provide by recent research commissioned by Addysg Oedolion Cymru | Adult Learning Wales, there will be a clarification of the scale and reach of learning provided by the organisation and will present a proposition that Addysg Oedolion Cymru | Adult Learning Wales has the capacity and existing collaborations necessary to play a lead co-ordinating role in a systems-based partnership strategy. Key findings from the research indicate that the accessibility of FE and HE and WBL, including provision to support those who need additional support to progress, is likely to further increase the value of any investment in community-based adult learning. This emphasises the importance of a systems-wide approach.

The paper and accompanying workshop. will conclude with an invitation for partnerships to seek funding to engage in a five-year participatory action research program in a small but representative cross section of communities to develop, implement and evaluate community-based learning programs that enable progression. See Mayo (2020)

Kathryn Robson, Adult Learning Wales

Esboniadur Gwyddorau Cymdeithasol: creu adnodd addysgiadol ar y gwyddorau cymdeithasol i Gymru

Yn y cyflwyniad, byddwn yn trafod adnodd addysgiadol trwy gyfrwng y Gymraeg rydyn ni wedi bod yn datblygu sef yr Esboniadur Gwyddorau Cymdeithasol. Casgliad o gofnodion ar gysyniadau, damcaniaethwyr, damcaniaethau a mudiadau ideolegol sy'n ymwneud â'r gwyddorau cymdeithasol ydi'r Esboniadur Gwyddorau Cymdeithasol er mwyn cefnogi myfyrwyr sydd yn astudio drwy gyfrwng y Gymraeg. Rydym hefyd yn rhagweld bydd yr Esboniadur hefyd yn ddefnyddiol i fyfyrwyr Safon Uwch, myfyrwyr ôl-radd, athrawon ac academyddion.

Byddwn yn rhannu ein profiadau o ddatblygu'r Esboniadur Gwyddorau Cymdeithasol yn y cyflwyniad. Yn ogystal, byddwn yn amlinellu'r cofnodion sydd wedi cael ei ysgrifennu ac yn arddangos rhai o'r cofnodion er mwyn i'r gynulleidfa cael blas o'r Esboniadur Gwyddorau Cymdeithasol.

Siôn Llewelyn Jones a Adam Pierce, Prifysgol Caerdydd

Social Sciences Glossary: creating an educational resource on social sciences for Wales

In this presentation, we will be discussing the Social Sciences Glossary, a Welsh-medium educational resource that we have been developing. It's a collection of entries on concepts, theorists, theories and ideological movements relating to the social sciences, aimed at helping students studying through the medium of Welsh. We anticipate that the resource will also be useful to A level students, postgraduate students, teachers and academics.

We will share our experiences of developing the resource in the presentation. In addition, we will give an outline of the entries and share a selection of them so that the audience can get a taste of the resource.

Siôn Llewelyn Jones and Adam Pierce, Cardiff University

Bydd y papur hwn yn cael ei gyflwyno trwy gyfrwng y Gymraeg. Bydd cyfieithiad ar y pryd yn cael ei ddarparu.

This paper will be delivered through the medium of Welsh. Simultaneous translation will be provided.

Cyfochrog 3B | Parallel 3B – Poverty and social justice

(Ystafell | Room: 102)

"Gwell dy fyd yn y gegin gyda thywel nag yn yr arena wleidyddol": Profiadau, Sefydliadau, Arweinyddiaeth a Chynrychiolaeth Wleidyddol o Safbwynt Rhywedd — bod yn gynghorydd lleol benywaidd mewn llywodraeth leol yng Nghymru

Cafodd Senedd Cymru (Cynulliad Cenedlaethol Cymru ar y pryd) sylw rhyngwladol yn 2003 fel y ddeddfwrfa genedlaethol gyntaf yn y byd i fod yn gytbwys o ran y rhywiau. Fodd bynnag, er gwaethaf llwyddiannau Cymru o ran cyfranogiad gwleidyddol a chynrychiolaeth menywod yn y Senedd, nid yw'r llwyddiannau hyn wedi cael eu rhaeadru, ac mae'r cynnydd o fewn llywodraeth leol yng Nghymru wedi bod yn araf. Ar hyn o bryd, dim ond 28 y cant o'r holl gynghorwyr lleol yng Nghymru, 18 y cant o aelodau cabinet, a 23 y cant o arweinwyr cynghorau sy'n fenywod. Ar ben hynny, ar sail y cyfraddau cynnydd presennol, bydd yn cymryd tan 2108 i gyrraedd cydraddoldeb rhwng y rhywiau mewn llywodraeth leol yng Nghymru.

Er gwaethaf y ffigurau siomedig hyn, prin yw'r ymchwil i gynrychiolaeth wleidyddol menywod ar lefelau lleol gwleidyddiaeth yng Nghymru. Felly, mae'r papur hwn yn mynd i'r afael â bwlch allweddol ac yn cyflwyno canfyddiadau sy'n archwilio profiadau menywod sy'n dal swyddi etholedig fel cynghorwyr lleol. Mae fy ymchwil yn defnyddio dulliau ansoddol manwl (cyfweliadau lled-strwythuredig) i archwilio angh/cydraddoldeb rhwng y rhywiau mewn llywodraeth leol, natur rywiol cynghorau fel sefydliadau gwleidyddol, cynrychiolaeth rywiol materion a safbwyntiau menywod, a natur rywiol arweinyddiaeth mewn uwch swyddi cyngor. Canolbwyntiaf yn bennaf yn y papur hwn ar ganfyddiadau ynghylch natur rywiol cynghorau lleol fel sefydliadau, gan gymhwyso fframwaith sefydliadol ffeministaidd i nodi sut mae arferion ffurfiol sefydliadol a diwylliannau a normau anffurfiol cynghorau lleol Cymru yn effeithio ar gyfranogiad gwleidyddol menywod yn y deddfwrfeydd hyn, ac, yn eu tro, yn atal neu'n hwyluso gwleidyddiaeth gyfartal rhwng y rhywiau a chynrychiolaeth gadarn i fenywod wrth drafod a llunio polisïau.

Leah Hibbs, WISERD, Prifysgol Caerdydd

"Better off in the kitchen with a tea-towel than in the political arena": Gendered Experiences, Institutions, Leadership, and Political Representation – being a woman local councillor in Welsh local government

Senedd Cymru (then the National Assembly for Wales) made international headlines in 2003 as the world's first national gender-balanced legislature. However, despite Wales' triumphs regarding women's political participation and representation in the Senedd, these successes have failed to cascade down, and progress within Welsh local government has been slow. Currently, women constitute only 28 per cent of all local councillors in Wales, 18 per cent of cabinet members, and 23 per cent of council leaders. Moreover, at current rates of progress, it will take until 2108 to reach gender parity in local government in Wales.

Despite these disappointing figures, research into women's political representation at the local levels of politics in Wales remains sparse. Therefore, this paper addresses a key lacuna and presents findings examining the experiences of women holding elected positions as local councilors. My research uses in-depth qualitative methods (semi-structured interviews) to explore the gender (in)equality issues in local government, the gendered nature of councils as political institutions, the gendered representation of women's issues and views, and the gendered nature of leadership in senior council positions. I focus primarily in this paper on findings regarding the gendered nature of local councils as institutions, applying a feminist institutionalist framework to identify how the organizational formal practices and the informal cultures and norms of Welsh local councils affect women's political participation in these legislatures, and, in turn, prevent or facilitate the contemporary realisation of gender equal politics and the substantive representation of women in debate and policy-making.

Leah Hibbs, WISERD, Cardiff University

Gweithio Drwy'r Pandemig: Realiti bywyd ar lawr ffatri ddillad ym Mhacistan

Mae'r diwydiant dillad ym Mhacistan yn cyflogi tua 15 miliwn o bobl, gydag amcangyfrif o 38% o'r gweithlu gweithgynhyrchu yn gweithio yn y ffatrïoedd dillad parod a thua 20% yn gweithio yn y diwydiant tecstilau mewn melinau. Mae'r sector yn allforiwr mawr o ddillad i farchnadoedd yn y Gogledd a'r Gorllewin Byd-eang, ond mae ei hanes ym Mhacistan wedi'i andwyo gan farwolaethau trasig oherwydd methiannau mewn diogelwch tân ac adeiladau. Yn y cyd-destun hwn, er mwyn cael tystiolaeth fanwl o realiti pendant bywyd ar lawr ffatri ddillad ym Mhacistan, comisiynodd yr Ymgyrch Dillad Glân (CCC) astudiaeth o brofiad gweithwyr o iechyd a diogelwch galwedigaethol yn y gweithle, gan gynnwys materion sy'n ymwneud â'r pandemig byd-eang. Rhwng mis Mehefin a mis Awst 2021, dosbarthodd gweithwyr maes ein harolwg i 585 o weithwyr dillad a gyflogir mewn dros 60 o ffatrïoedd ar draws tair ardal drefol; Karachi, Faisalabad, a Lahore. Mae'r dadansoddiad yn tynnu sylw at ddiffygion yn rhai o'r cyfleusterau a'r darpariaethau mwyaf sylfaenol ar gyfer iechyd a diogelwch gweithwyr o fewn y canolfannau cynhyrchu dillad hyn ym Mhacistan, hyd yn oed lle mae hynny'n cael ei orfodi gan y gyfraith. Mae'r astudiaeth yn awgrymu bod profiad gweithwyr yn cael ei lywio'n fawr gan rywedd. Yn y rhan fwyaf o ffyrdd, mae menywod yn dioddef yn fwy fel gweithwyr dillad na'u cydweithwyr gwrywaidd ym Mhacistan. Nid yw profiadau negyddol gweithwyr benywaidd wedi'i gyfyngu i gyflog anghyfartal; mae'n ymestyn i driniaeth anghyfartal ar draws ystod o feysydd iechyd a diogelwch, gan gynnwys diogelwch tân ac adeiladau. Gwelwn hefyd fod y profiadau negyddol hyn yn dwysáu yn ôl oedran.

Rhys Davies, WISERD, Prifysgol Caerdydd

Working Through the Pandemic: The realities of life on the garment factory floor in Pakistan

The garment industry in Pakistan employs around 15 million people, with an estimated 38% of the manufacturing labour force working in the ready-made garment factories and about 20% work in the textile industry in mills. The sector is a major exporter of clothing to markets in the Global North and West, but its history in Pakistan has been marred by tragic loss of life due to failings in fire and building safety. In this context, to gain detailed evidence of the concrete realities of life on the garment factory floor in Pakistan, the Clean Clothes Campaign (CCC) commissioned a study of workers' experience of workplace occupational health and safety, including issues related to the global pandemic. Between June and August 2021, fieldworkers administered our survey to 585 garment workers employed at over 60 factories across three urban areas; Karachi, Faisalabad, and Lahore. The analysis highlights deficiencies in some of the most basic facilities and provisions for worker safety and health within these centres of garment production in Pakistan, even where mandated by law. The study suggests that workers' experience is highly gendered. In most respects, women fare worse as garment workers than their male colleagues in Pakistan. The detriment of women workers' experience is not restricted to unequal pay but extends to unequal treatment across a range of areas of safety and health, including fire and building safety. We also see that this detriment is compounded by age.

Rhys Davies, WISERD, Cardiff University

Pam mae cyfraddau uwch o blant o dan ofal yng Nghymru?

Mae'r papur hwn yn ystyried rhai o'r rhesymau posibl dros y gyfradd gymharol uchel o blant sy'n derbyn gofal yng Nghymru. Gan ddefnyddio data cyfanredol o ystadegau cyhoeddedig y Llywodraeth yn 2021, bydd dadansoddiad yn cael ei rannu sy'n profi nifer o'r esboniadau a gyflwynwyd.

Dadl gyffredin yw bod Cymru'n fwy difreintiedig na Lloegr ac felly nad yw'n briodol gwneud cymariaethau uniongyrchol. Profwyd hyn gan ddefnyddio safleoedd cyfunol Cymru a Lloegr ar gyfer y parthau incwm a chyflogaeth a ryddhawyd ym mis Rhagfyr 2020. Yn seiliedig ar raddfa'r mynegai amddifadedd incwm sy'n effeithio ar blant (IDACI), canfuwyd bod lefelau amddifadedd yng Nghymru yn uwch na holl ranbarthau Lloegr ac eithrio gogledd-ddwyrain Lloegr. Fodd bynnag, nid oedd yn bosibl defnyddio amddifadedd i esbonio cymaint o'r ganran amrywiad mewn cyfraddau derbyn gofal gan awdurdodau lleol yng Nghymru o gymharu â Lloegr.

Awgrymwyd hefyd y gallai fod gwahaniaethau mewn polisi ac ymarfer. Mae'r ffactorau a ystyrir yn cynnwys gwariant ar wasanaethau ataliol, y cyfraddau perthnasol a roddir mewn lleoliadau gwirfoddol, y rhai sy'n cael eu lleoli gartref a'r defnydd o ofal maeth gan berthnasau.

Er y cydnabyddir nad yw'r defnydd o ffigurau cyfanredol cyhoeddedig yn rhoi'r darlun llawn, ymddengys eu bod yn cefnogi rhai o'r esboniadau a awgrymwyd dros gyfraddau derbyn gofal uchel iawn Cymru, gan chwalu rhai eraill.

Helen Hodges, Prifysgol Caerdydd

Why are there higher rates of children looked after in Wales?

This paper considers some of the possible reasons for the relatively high rate of children looked after in Wales. Using aggregate data from published 2021 Government statistics, analysis will be shared which test a number of the explanations which have been put forwards.

A common argument is that Wales is more deprived than England and therefore it is not appropriate to make direct comparisons. This has been tested using combined England and Wales rankings for the income and employment domains released in December 2020. Based on the extent of income deprivation affecting child index (IDACI) the levels of deprivation in Wales was found to be higher than all English regions except the North East. However, a smaller percentage of Welsh variation in local authority looked after rates was explained by deprivation than was the case for England.

It has also been suggested that there may be differences in policy and practice. Factors considered include spending on preventative services, the respective rates placed in voluntary placements, those placed at home and use of kinship foster care.

Whilst it is acknowledged that the use of aggregate published figures does not provide the full picture, they appear to support some of the explanations that have been suggested for Wales's particularly high looked after rates and dispel others.

Helen Hodges, Cardiff University

Argaeledd trafnidiaeth gyhoeddus yng Nghymru: dadansoddi argaeledd gorsafoedd rheilffordd a gwasanaethau rheilffyrdd i bobl ag anableddau

Mae'r papur hwn yn cyflwyno rhywfaint o waith cychwynnol a wnaed ar argaeledd gorsafoedd rheilffordd a gwasanaethau rheilffyrdd yng Nghymru. Mae'n ymchwilio i ba mor hygyrch yw'r rhwydwaith rheilffyrdd i aneddiadau allweddol yng Nghymru gan ddefnyddio'r cysyniad o argaeledd trafnidiaeth gyhoeddus (PTA) – i ba raddau y gellir cael mynediad i orsafoedd rheilffordd yn seiliedig ar amrywiaeth o fesurau megis agosrwydd (e.e. amser teithio), defnydd (e.e. nifer y teithwyr), amlder y gwasanaeth (e.e. nifer y trenau yr awr) ac amwynderau gorsafoedd (e.e. swyddfa docynnau; siopau; staff). Mae mynediad cyfartal at gyfleoedd wedi dod i'r amlwg fel amcan cymdeithasol y mae llawer o asiantaethau trafnidiaeth yn ceisio'i gyflawni wrth gynllunio trafnidiaeth gyhoeddus. Cydnabyddir yn gyffredinol fod pobl â symudedd cyfyngedig ac anableddau eraill yn parhau i deithio llai ar reilffyrdd na'u cymheiriaid nad ydynt yn anabl, a bod cydberthynas bositif rhwng mynediad i'r anabl a chanran y bobl ag anableddau sy'n defnyddio gorsaf.

Amcan yr ymchwil felly yw mapio ardaloedd yng Nghymru lle gellid gwella argaeledd gorsafoedd rheilffordd i bobl â symudedd cyfyngedig, gan nodi bylchau gofodol yn y ddarpariaeth, yn enwedig o ran aelwydydd sydd â mynediad gwael at drafnidiaeth breifat. Mae'r ymchwil wedi deillio o brosiect WISERD ehangach – Deall Lleoedd Cymru (http://www.understandingwelshplaces.wales/cy/) – ac mae'n defnyddio data a dulliau a ddatblygwyd fel rhan o'r gwaith hwn. Mae hyn yn cynnwys nodweddion aneddiadau allweddol, y rhwydwaith rheilffyrdd a gorsafoedd, a data ar bobl sy'n derbyn y Lwfans Byw *i'r Anabl a'r Budd-dal Analluogrwydd/Lwfans Anabledd Difrifol ar gyfer ardaloedd bach yng Nghymru.*

Scott Orford, WISERD, Prifysgol Caerdydd

Public transport availability in Wales: analysing the availability of railways stations and rail services for people with disabilities

This paper introduces some initial work undertaken on the availability of railway stations and rail services in Wales. It investigates how accessible the rail network is to key settlements in Wales using the concept of public transport availability (PTA) – the degree to which railway stations can be accessed based on a variety of measures such as proximity (e.g. travel time), usage (eg number of passengers), frequency of service (eg number of trains per hour) and station amenities (eg ticket office; shops; staff). Equal access to opportunities has emerged in public transport planning as a social objective that many transport agencies are trying to achieve. It is widely recognised that persons with reduced mobility and other disabilities continue to travel less on railways than their able-bodied counterparts and that there is a positive correlation between disabled access and the percentage of people with disabilities using a station.

The objective of the research is therefore to map areas in Wales where the availability to railway stations could be improved for people with reduced mobility, identifying spatial gaps in provision, especially in terms of households who have poor access to private transport. The research has emerged from a wider WISERD project – Understanding Welsh Places (http://www.understandingwelshplaces.wales/en/) – and uses data and methods developed as part of this work. This includes characteristics of key settlements, the rail network and stations, and data on people in receipt of Disability Living Allowance and Incapacity Benefit/Severe Disablement Allowance for small areas in Wales.

Scott Orford, WISERD, Cardiff University

Yr Hawl i'r Ddinas?: Archwiliad Cymharol Rhyngwladol o Ddinasoedd sy'n Dda i Blant

Yn aml caiff cynlluniau datblygu dinasoedd eu creu gydag ehangu economaidd yn flaenoriaeth, sy'n golygu bod anghenion, gwerthoedd a lleisiau plant a phobl ifanc yn aml yn cael eu hanwybyddu. Fodd bynnag, gan fod nifer cynyddol o bobl bellach yn byw mewn dinasoedd (mae'r CU yn rhagweld erbyn 2050 y bydd 68% o boblogaeth y byd yn byw mewn dinasoedd), mae angen gwirioneddol i ail-ddychmygu bywyd dinesig i sicrhau ei fod yn 'dda i blant'. Mae'r papur hwn yn ceisio dadansoddi cysyniad y 'ddinas sy'n dda i blant' er mwyn edrych ar sut y caiff dinasoedd sy'n dda i blant eu dychmygu a'u gweithredu, ar draws gwahanol gyd-destunau cenedlaethol, i holi 'beth sy'n gwneud dinas sy'n dda i blant?'

Gan ddefnyddio menter dinasoedd da i blant UNICEF fel angor i'r ymchwil, rydym yn ceisio deall sut mae'r fenter yn cael ei defnyddio yn y DU, Ffrainc, y Swistir, y Ffindir ac UDA. I wneud hyn rydym yn defnyddio cyfweliadau lled-strwythuredig a gynhaliwyd gyda'r timau dinasoedd da i blant byd-eang, cenedlaethol a lleol oedd yn annog y rhanddeiliaid allweddol hyn i fyfyrio ar nodau a heriau ffurfio Dinasoedd sy'n Dda i Blant.

Bydd y papur yn ymgysylltu'n feirniadol â'r syniad o ddinas sy'n dda i blant er mwyn deall sut mae hawliau plant yn cael eu deall a'u cymhwyso ar draws gwahanol gyd-destunau cenedlaethol a pha wahaniaethau ystyrlon y gall dinasoedd da i blant eu gwneud i fywydau plant a phobl ifanc 'ar lawr gwlad' o ddydd i ddydd. Byddwn yn cloi trwy feddwl am y potensial i hyrwyddo a deddfu hawliau plant er mwyn cyfrannu at ailgynhyrchu cymdeithasol, aflonyddwch, neu drawsnewid cymdeithasol hyd yn oed.

Rhian Powell, Esther Muddiman, Sally Power a Chris Taylor, WISERD, Prifysgol Caerdydd

The Right to the City?: An International Comparative Exploration of Child-Friendly Cities

The development plans of cities are often created with economic expansion in mind, which means the needs, values and voices of children and young people are often overlooked. However, as increasing numbers of people are now living within cities (the UN predicts that by 2050 68% of the world's population will live in cities), there is a pressing need to reimagine urban living to become more 'child-friendly'. This paper seeks to unpack the concept of the 'child-friendly city' to explore how child-friendly cities are imagined and enacted, across different national contexts, to ask 'what makes a city child friendly?'.

Using the UNICEF Child-friendly cities initiative as an anchor point for the research, we seek to understand how the initiative is being applied in the UK, France, Switzerland, Finland and USA. To do this we draw on semi-structured interviews carried out with the global, national and local child-friendly city teams that encouraged these key stakeholders to reflect on the goals and challenges of shaping Child-Friendly cities.

This paper will critically engage with the notion of the child-friendly city to understand how children's rights are understood and applied across different national contexts and what meaningful differences child-friendly cities can make to the lives of children and young people 'on the ground' and within the day-to-day. We will conclude by thinking about the potential for the promotion and enactment of children's rights to contribute to social reproduction, social disruption, or even transformation.

Rhian Powell, Esther Muddiman, Sally Power and Chris Taylor, WISERD, Cardiff University

Nodweddion Demograffig-Gymdeithasol Mudwyr o'r UE yng Nghymru

Mae'r cyflwyniad hwn yn gysylltiedig â'r prosiect cysylltu Data EUSS a gyllidir gan yr ESRC drwy ADR UK (https://www.adruk.org/) rhwng 2020 a 2022. Nod y prosiect yw cysylltu data Cynllun Preswylio'n Sefydlog i Ddinasyddion yr UE (EUSS) y Swyddfa Gartref yn ddienw â data arall sydd eisoes yn y Banc Data SAIL (https://saildatabank.com/). Mae data dienw Banc Data SAIL yn cynnig cyfle i ddatblygu grŵp rheoli o ddinasyddion Prydeinig yng Nghymru sy'n cyfateb yn agos. Mae'r prosiect yn bwriadu edrych ar lawer o elfennau, gan gynnwys Iechyd (yn cynnwys iechyd meddwl) dinasyddion yr UE yng Nghymru, cyfranogiad dinasyddion yr UE yn y farchnad lafur yng Nghymru a phrofiadau Addysgol dinasyddion yr UE yng Nghymru. Bydd y canfyddiadau'n galluogi ymchwilwyr a llunwyr polisïau i ddeall yn well brofiadau dinasyddion yr UE sydd â Statws Preswylydd Sefydlog, ac felly ddatblygu polisïau a gwasanaethau mwy gwybodus sy'n ymdrin ag anghenion y boblogaeth hon.

Mae'r prosiect yn dod â dadansoddwyr o Lywodraeth Cymru ac academyddion ynghyd gyda'r nod o gynhyrchu set data sy'n barod ar gyfer ymchwil y gellir ei defnyddio gan ymchwilwyr i gael canfyddiadau sy'n berthnasol i bolisi. Yn benodol mae'r prosiect ar hyn o bryd yn cynnwys Kathryn Helliwell (Pennaeth yr Uned Ymchwil Data Gweinyddol) a Ffion Lloyd-Williams (Uwch Swyddog Ymchwil) o Lywodraeth Cymru a Stephen Drinkwater (Arweinydd Academaidd) o Brifysgol Roehampton, Llundain a WISERD. Mae'r cyflwyniad yn canolbwyntio ar y canlynol:

- Trosolwg o'r Prosiect ac Adolygu Llenyddiaeth ar Fudwyr o'r UE yn y DU (Ffion Lloyd-Williams)
- Dadansoddi Nodweddion Demograffig-Gymdeithasol Pobl sy'n Gofrestredig ar yr EUSS a Mudwyr o'r UE yng Nghymru o'u Cymharu â Gweddill y DU (Stephen Drinkwater)

Stephen Drinkwater, Prifysgol Roehampton

Socio-Demographic Characteristics of EU Migrants in Wales

This presentation is related to the EUSS Data linkage project that is funded by the ESRC via the ADR UK (https://www.adruk.org/) from 2020 to 2022. The project aims to anonymously link Home Office European Union Settlement Scheme (EUSS) data with other data already held within the SAIL Databank (https://saildatabank.com/). The de-identified data in the SAIL Databank provides the opportunity to develop a closely matched control group of British citizens in Wales. There are many elements this project aims to explore, including the Health (including mental health) of EU citizens in Wales, EU citizens' involvement in the Welsh labour market and the Educational experiences of EU citizens in Wales. The findings will enable researchers and policymakers to better understand the experiences of EU citizens with Settled Status, and therefore develop better informed policy and services that address the needs of this population.

The project brings together analysts from the Welsh Government and academics with the aim of producing a research-ready dataset that can be used by researchers to obtain policy-relevant findings. In particular, the project currently involves Kathryn Helliwell (Head of Administrative Data Research Unit) and Ffion Lloyd-Williams (Senior Research Officer) from the Welsh Government and Stephen Drinkwater (Academic Lead) from the University of Roehampton, London and WISERD. This presentation focuses on:

- Overviewing the Project and Reviewing the Literature on EU Migrants in the UK (Ffion Lloyd-Williams)
- Analysing the Socio-Demographic Characteristics of EUSS Registrants and EU Migrants in Wales Compared to the Rest of the UK (Stephen Drinkwater)

Stephen Drinkwater, University of Roehampton

Mynd i'r afael â'r economi sylfaenol mewn rhanbarth gwledig: cyfleoedd gwladwriaeth-gofod a chyfyngiadau o ran arloesedd Cymdeithasol

Mae’r syniad o’r rhai sydd wedi cael eu ‘gadael ar ôl’ a ‘chodi’r gwastad’ yn cyfeirio’n uniongyrchol at lawer o’r problemau a wynebir gan ranbarthau gwledig, fodd bynnag, er gwaethaf hyn ac yn hanesyddol, mae trafodaethau polisi ynghylch datblygu economaidd ac ailstrwythuro gofodol a sgalar cysylltiedig, wedi rhoi rhanbarthau gwledig fel ffocws eilaidd o gymharu â rhanbarthau trefol. Ochr yn ochr â hyn, mae’r cysyniad o’r economi sylfaenol wedi bod yn dod yn fwyfwy poblogaidd, fel ymagwedd at ddatblygiad economaidd sy’n symud oddi wrth ddulliau mwy traddodiadol sy’n canolbwyntio ar naratif twf yn gyntaf. Er ei fod yn cael ei hanwybyddu'n aml (gan lunwyr polisïau o leiaf), mae'r economi sylfaenol yn rhan hanfodol o economi sy'n gweithredu'n dda ac mae'n gysylltiedig â datblygu economi llesiant. Felly, yn y papur hwn, rydym yn defnyddio croestoriad o Fargen Twf Gogledd Cymru i ystyried y ffyrdd y mae rhanbarth gwledig yn ceisio integreiddio syniadau am yr economi sylfaenol i’w bolisi datblygu economaidd a’r tensiynau y mae hyn yn eu creu ar gyfer gweithredwyr a sefydliadau. Wrth ddatblygu’r Fargen Twf, rydym yn ystyried y ffyrdd y mae syniadau am yr economi sylfaenol yn mynd i’r afael â chyfleoedd i ddatblygu yng nghyd-destun y gystadleuaeth rhwng llwybrau polisi Llywodraeth y DU a Llywodraeth Cymru.

David Beel, Prifysgol Metropolitan Manchester

Grappling with the foundational in a rural region: state-space opportunities for and limitations to social innovation

The notion of the ‘left behind’ and ‘levelling up’ directly talks to many the issues faced by rural regions, however despite this and historically, policy discourses around economic development and their related spatial and scalar restructuring, have placed rural regions as a secondary concern in relation to their urban counterparts. Parallel to this, the concept of the foundational economy has been gaining traction, as an approach to economic development that moves away from more traditional approaches that focus upon a growth first narrative. The foundational is positioned as an often overlooked (by policy makers at least) but essential part of a well-functioning economy and is further linked to the development of a wellbeing economy. Therefore, in this paper, we use the intersection of the North Wales Growth Deal (NWGD) to consider, the ways in which a rural region attempts to integrate foundational thinking into its economic development policy and the tensions this creates for actors and institutions. In the unfolding of the NWGD, we consider the ways in which foundational thinking grapples for opportunities to develop in the context of competing UK and Welsh Government policy trajectories.

David Beel, Manchester Metropolitan University

Hunan-brisio ac ymddeoliad: rhannu adnoddau cyffredin ym mannau interstitaidd cymdeithas gyfalafol

Mae rhannu adnoddau cyffredin ('commoning') i'w weld yn faes allweddol i'r rhai sydd â diddordeb mewn trawsnewidiadau gwleidyddol a chymdeithasol, i'r graddau mai dyma brif ganolbwynt gwleidyddiaeth ein hoes, yn ôl y sôn (Gibson-Graham et al. 2016). Mae'r llenyddiaeth gysylltiedig ynghylch rhannu adnoddau cyffredin yn taflu goleuni ar ffyrdd cyfranogol a hunanreoledig o lywodraethu sy'n cael eu diystyru (Ostrom 2015), pryderon critigol a chwestiynau ynghylch rôl y wladwriaeth o ran y cysyniad, ond hefyd o ran meddwl yn wahanol a thu hwnt iddo (De Angelis 2017). Yn bwysig, gwelwyd newid hefyd tuag at gydnabod nad yw'r fath ffyrdd o lywodraethu'n rhai digyfnewid, ond yn rhai sy'n cael eu newid a'u hail-newid yn gyson oherwydd dynameg gymdeithasol y cysyniad (Huron 2015). Fodd bynnag, mae llawer o'r llenyddiaeth bresennol yn tueddu i or-ramanteiddio natur wleidyddol hyn, sy'n arwain at ddiystyru'r ffurfiau tawel a chynnal ar rannu adnoddau cyffredin sydd i'w gweld yn aml o'n cwmpas mewn mannau cyffredin fel gerddi trefol (Eizenberg 2012). Mae'r ymchwil hon, sy'n seiliedig ar waith maes ethnograffig a wnaed mewn tair gardd drefol yng Nghaerdydd, yn ystyried dynameg bob dydd y cysyniad o rannu adnoddau cyffredin ymhlith garddwyr sydd wedi ymddeol. Mae'r ymchwil yn cyflwyno fframwaith newydd ar gyfer deall y cysyniad drwy dynnu sylw ato fel rhywbeth sy'n dod i'r amlwg ac a allai ddiflannu ar wahanol gamau yn ystod bywyd, yn enwedig wrth i berthynas pobl â chyfalafiaeth newid. Yn achos garddwyr trefol sydd wedi ymddeol, mae'n dod yn amlwg bod y ffurfiau tawel hyn ar rannu adnoddau cyffredin yn cynnig gwybodaeth wleidyddol bwysig. Amlygir hyn drwy arferion hunan-brisio a hunan-benderfynu (Cleaver 1992; Holloway 2010) sy'n cyferbynnu â phrofiadau mwy cyffredinol pobl o fywyd bob dydd mewn cymdeithas gyfalafol.

Owain Hanmer, Prifysgol Caerdydd

Self-valorisation and retirement: commoning in the interstitial spaces of capitalist society

Commoning has emerged as a key area of interest for those interested in political and social transformation, to the extent that it has been characterised as the central focus of politics of our times (Gibson-Graham et al. 2016). The accompanying literature around the commons offers important insights around neglected forms of participatory and self-managed governance (Ostrom 2015), critical concerns and questions around the role of the state in relation to this, but also for thinking differently and beyond it (De Angelis 2017). Importantly, there has also been a shift for recognising such forms of governance as not static, but constantly produced and reproduced through the social dynamics of commoning (Huron 2015). However, much of the current literature tends to over-romanticise the Political nature of this, as a result overlooking the very mundane and quiet forms of commoning that often exist around us in 'actually existing commons' such as urban gardens (Eizenberg 2012). Based on ethnographic fieldwork conducted across three urban gardens in Cardiff, this research explores the everyday dynamics of commoning amongst retired gardeners. The research introduces a novel framework for understanding commoning, by highlighting it as something that emerges and potentially fades through various stages of the life-course, in particular as people's relation with capitalism changes. In the case of retired urban gardeners, it becomes clear that these quiet forms of commoning offer some important political insights, highlighted through the practices of self-valorisation and self-determination (Cleaver 1992; Holloway 2010) that contrast with people's more general experiences of everyday life in a capitalist society.

Owain Hanmer, Cardiff University

Sut mae cyfranogiad defnyddwyr gwasanaeth yn y celfyddydau'n cyfrannu at gyfranogi mewn cymdeithas? Archwilio effaith seicogymdeithasol gweithgareddau celfyddydol ac iechyd gan ddefnyddio damcaniaeth hunan-benderfynu

Mae corff cynyddol o lenyddiaeth yn canolbwyntio ar effaith gweithgareddau creadigol ar les personol, a her fwy o faint yw nodi effaith hirdymor y ffordd mae'r gweithgareddau hyn yn helpu cyfranogwyr i ymgysylltu â chymdeithas.
Gan dynnu ar arsylwadau, holiaduron a chyfweliadau gyda 54 o weithwyr proffesiynol mewn 17 prosiect celf ac iechyd sy'n rhan o raglen arloesi Iechyd Celf Ymchwil Pobl (HARP) ac arolwg ar draws Cymru a gwblhawyd gan 28 o weithwyr proffesiynol a 56 o gyfranogwyr, bydd y cyflwyniad yn ystyried y goblygiadau posibl ar gyfer ymgysylltu cymdeithasol drwy'r celfyddydau yn defnyddio theori hunan-benderfynu (SDT). Mae SDT yn canolbwyntio ar agweddau ar hunan-wireddu, nodi cymhwysedd, ymreolaeth a pherthnasedd fel anghenion cynhenid sy'n dod â boddhad dwys i bobl ac sy'n hyrwyddo lles (Pienimaki 2019, Ryan, Huta, a Deci 2008).

Bu artistiaid a chydlynwyr y celfyddydau ac iechyd yn trafod 'effaith anniriaethol' gweithgareddau celfyddydol ac iechyd a'r ffyrdd pwerus roedd y celfyddydau'n sbarduno mwy o asiantaeth pan oedd cyfranogwyr yn (ail)ymgysylltu â'u byd cymdeithasol. Roedd y cyfranogwyr yn ymfalchïo pan oedd eu gwaith celf yn ymddangos mewn oriel gyhoeddus neu ar wefan gan ddweud eu bod yn teimlo'n fwy hyderus i ymuno â grwpiau gweithgareddau celf gyda phobl nad oedden nhw'n eu hadnabod yn eu cymdogaeth. Helpodd hwylusydd y celfyddydau'n seiliedig ar drawma'r cyfranogwyr i deimlo eu bod yn rheoli eu hymddygiad a'u nodau eu hunain yn y prosiect a nododd rhai cyfranogwyr fod yr ymdeimlad hwn o ymreolaeth yn eu hysgogi i wneud penderfyniadau pwysig yn eu bywydau personol.
Mae'r canfyddiadau hyn yn pwysleisio mai un agwedd bwysig ar weithgarwch celfyddydol ac iechyd arbenigol yw darparu'r offer i unigolion ailgysylltu â rhannau o'u byd cymdeithasol oedd wedi datgysylltu'n flaenorol. Mae'n anodd iawn mesur yr ymddygiadau a'r canfyddiadau hyn, yn enwedig gan nad oes cyllid yn bodoli i fesur effaith hirdymor prosiectau celfyddydol ac iechyd. Caiff awgrymiadau ar gyfer goresgyn y problemau methodolegol hyn eu trafod.

Sofia Vougioukalou, Prifysgol Caerdydd

How does service user participation in the arts contribute to participation in society? Exploring the psychosocial impact of arts and health activities using self-determination theory

A growing body of literature is focussing on the impact of creative activities on personal wellbeing, with a bigger challenge being capturing the long-term impact of how these activities help participants engage with society.
Drawing on observations, questionnaires and interviews with 54 professionals working in 17 arts and health projects that form part of the Health Art Research People innovation programme (HARP) and a cross-Wales online survey completed by 28 professionals and 56 participants, this presentation will explore the potential implications for societal engagement through the arts using self-determination theory (SDT). SDT focuses on aspects of self-realisation, identifying competence, autonomy and relatedness as intrinsic needs that bring deep satisfaction for humans and promote wellbeing (Pienimaki 2019, Ryan, Huta, and Deci 2008).

Artists and arts and health co-ordinators discussed the 'intangible impact' of arts and health activities and the powerful ways that the arts spurred on greater agency when participants (re-)engaged with their social worlds. Participants took pride when their art work featured in a public gallery or website and reported feeling more confident to join art activity groups with people they didn't know in their neighbourhood. Trauma-informed arts facilitator helped participants to feel in control of their own behaviours and goals in the project and some participants reported that this sense of autonomy led them to take important decisions in their personal lives.
These findings, highlight that an important aspect of specialised arts and health activity is the provision of the tools for individuals to reconnect with previously disconnected parts of their social worlds. These behaviours and perceptions are very hard to measure, especially as funding for the measurement of the long-term impact of arts and health projects is non-existent. Suggestions for overcoming these methodological issues will be discussed.

Sofia Vougioukalou, Cardiff University

Trafod Dyfodol Ansicr: Pobl Ifanc yng Nghymru Wledig

Mae’r cyflwyniad hwn yn ystyried canlyniadau arolwg ar-lein a gynhaliwyd yn haf 2021 y cymerodd 1,059 o bobl ifanc rhwng 14 a 25 oed ran ynddo. Roedd y bobl ifanc hyn i gyd yn byw yng Nghymru wledig. Dangosodd yr arolwg mai dim ond 17% o’r rhai a gymerodd ran oedd yn disgwyl byw yn yr un ardal ymhen pum mlynedd a bod 40% ohonynt yn rhagweld y byddent wedi symud y tu allan i Gymru. Mae'r canfyddiadau'n cyfeirio at nifer o ffactorau sy’n cael effaith ar y disgwyliad hwn. Roedd tai a chyflogaeth yn ffactorau allweddol sy’n annog pobl ifanc i adael ardaloedd gwledig yw tai a chyflogaeth. Gwelir hefyd awydd cryf ymhlith y cyfranogwyr i dreulio o leiaf ran o’u bywyd y tu allan i Gymru wledig. Fodd bynnag, mae'r safbwyntiau hyn yn amrywio yn ôl rhyw ac oedran, ac yn ôl gallu ieithyddol yn arbennig. Mae hyn yn awgrymu bod dynameg gynnil a chymhleth sy’n newid wrth i bobl ifanc symud rhwng ysgolion, prifysgolion a swyddi. Nid oes un ateb syml fydd yn helpu i gadw pobl ifanc mewn ardaloedd gwledig. Yn benodol, er bod creu mwy o swyddi sy’n talu’n well i’w weld yn welliant dymunol ymhlith y rhai a gymerodd ran, nid yw’r meysydd sy’n cael eu blaenoriaethu mewn strategaethau datblygu economaidd presennol o reidrwydd yn feysydd yr hoffai pobl ifanc mewn ardaloedd gwledig weithio ynddynt. Mae canlyniadau’r arolwg hefyd yn awgrymu nad yw gweithio o bell yn apelio at bobl ifanc. Fodd bynnag, mae ffactorau diwylliannol ac amgylcheddol hefyd yn bwysig wrth lywio agweddau pobl ifanc at fudo a byw gerllaw cyfleoedd economaidd yn y dyfodol.

Michael Woods, WISERD, Prifysgol Aberystwyth

Negotiating Uncertain Futures: Young People in Rural Wales

This presentation discusses results from an online survey of 1059 young people aged 14-25 living in rural Wales, conducted in summer 2021. The survey found that only 17% of respondents expected to be living in the same area in five years time, and 40% anticipated that they would have moved outside Wales. The findings point to multiple factors shaping this expectation. Housing and employment are flagged as key concerns that push young people to leave rural areas, but there is also a strong preference among respondents to spend at least part of their life outside of rural Wales. However, these views are also differentiated by gender, age, and especially language competence, suggesting a nuanced and complex set of dynamics that shifts as young people move between school, university and employment. There is no one ‘silver bullet’ that will help to keep young people in rural areas. In particular, whilst more, better-paid employment opportunities are identified as a desirable improvement, priority areas in current economic development strategies do not necessarily map on to the career aspirations of young people in rural areas and the survey suggests that remote working is not necessarily attractive to young people. However, cultural and environmental factors are also important in shaping young people’s attitudes towards migration and future living alongside economic opportunities

Michael Woods, WISERD, Aberystwyth University

Mapio a Gwerthuso'r Sector Gwaith Ieuenctid Gwirfoddol yng Nghymru

Mae gwasanaethau (gwaith) ieuenctid gwirfoddol, sy'n gwasanaethu pobl ifanc a'u cymunedau yng Nghymru, yn sector sy'n tyfu ac sy'n gynyddol amrywiol.
Mae'n cynnig profiadau a chyfleoedd i bobl ifanc, yn eu cefnogi drwy gyfnodau pontio, ac yn eu galluogi i feithrin perthnasoedd cadarnhaol, sgiliau a chyfalaf cymdeithasol.
Mae'r papur hwn yn trafod canfyddiadau cynnar astudiaeth flwyddyn o hyd â'r nodau canlynol:

1. Mapio/cwmpasu gwasanaethau ieuenctid gwirfoddol yng Nghymru i gael gwell dealltwriaeth o'r ddarpariaeth sydd ar gael, bylchau yn y ddarpariaeth, a'r rhagolygon at y dyfodol (o ran effeithio lrwydd, cynaliadwyedd a'r heriau sy'n wynebu'r sector).
2. Nodi sut mae'r gwasanaethau hyn yn ymdrin â materion cyfoes ym mywydau pobl ifanc fel: COVID-19, llymder, digartrefedd, iechyd meddwl, dod yn 'NEET' a llinellau cyffuriau.

Mae'r gwasanaethau statudol yn cael archwiliad blynyddol ond ni welir yr un gynrychiolaeth a gwerth ar y sector gwirfoddol.
Mae mapio gwasanaethau'r 22 awdurdod lleol yn datgelu bod 838 o sefydliadau'n cynnig gwasanaeth ieuenctid gwirfoddol yng Nghymru, yn ôl y meini prawf a gytunwyd gan y tîm ymchwil. Mae'r ymchwil yn mabwysiadu dull cymysg sy'n cyfuno casglu data meintiol ac ansoddol drwy gynnal:

1. Dadansoddiad eilaidd o gronfeydd data sydd ar gael gan fanylu'r gwasanaethau gwaith ieuenctid gwirfoddol ledled Cymru
2. Arolwg ar-lein/ffôn gyda gwasanaethau gwaith ieuenctid gwirfoddol ledled Cymru
3. Cyfweliadau lled-strwythuredig a/neu grwpiau ffocws gyda gwasanaethau gwaith ieuenctid gwirfod dol dethol a nodwyd ar gyfer astudiaethau achos

Caiff canfyddiadau cychwynnol o ddata'r arolwg ar-lein eu cyflwyno, gan gynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i'r nifer o staff/pobl ifanc, mathau o ddarpariaeth, effaith llymder, COVID-19 a Brexit.

Elizabeth Bacon, Prifysgol De Cymru

Mapping and Evaluating the Voluntary Youth Work Sector in Wales

Voluntary youth (work) services in Wales are a growing and increasingly diverse sector that serve young people and their communities in Wales.
It provides young people with experiences and opportunities, supports them through transitional periods, and enables them to build positive relationships, skills and social capital.
This paper discusses the early findings of a one-year study which aims to:

1. Map/scope voluntary youth services in Wales to create a better understanding of the provision available, gaps in provision, and its future prospects (in terms of the effectiveness, sustainability and challenges faced by the sector).
2. Identify how these services address contemporary issues in the lives of young people, such as: COVID-19, austerity, homelessness, mental health, becoming 'NEET' and county lines.

Statutory services have an annual audit, but there is not the same representation and value placed on the voluntary sector.
Service mapping of the 22 local authorities reveal there are 838 organisations that offer a voluntary youth service in Wales, according to criteria agreed by the research team. The research adopts a mixed-method approach which combines quantitative and qualitative data collection through the following:

1. Secondary analysis of available databases detailing the voluntary youth work services across Wales
2. Online/phone survey with voluntary youth work services across Wales
3. Semi-structured interviews and/or focus-groups with selected voluntary youth work services identified for case studies

Initial findings from online survey data will be presented, including but not limited to number of staff/young people, types of provisions, impact of austerity, COVID-19 and Brexit.

Elizabeth Bacon, University of South Wales

Cyfochrog 4A| Parallel 4A – Participation in the labour market

(Ystafell | Room: 101)

Newidiadau diweddar I ansawdd swyddi yn y du: Defnyddio ffordd Newydd o gasglu data I ddarganfod

Cyn Covid-19, roedd sylw'n troi fwyfwy at ansawdd swyddi a sut y gellid ei wella. Fodd bynnag, wrth roi cyfyngiadau ar yr economi i atal lledaeniad y coronafeirws, effeithiwyd yn anghyfartal ar fusnesau a gweithwyr. Effeithiwyd yn wael ar y sectorau manwerthu a lletygarwch, er enghraifft. Er nad oedd llawer ohonynt wedi colli eu swyddi ar unwaith, roedd y posibilrwydd o golli swyddi yn fwy amlwg nag erioed, a chafodd cyflogau rhai eu torri. Effeithiwyd llai ar y rhai sy'n gweithio mewn swyddfeydd, ar y llaw arall, gan eu bod yn gallu gweithio gartref. Roedd y rhain yn tueddu i fod yn weithwyr â sgiliau uwch, yn hŷn ac yn cael eu talu'n well. Nod y papur hwn yw asesu a yw'r anghysondeb hwn yn ymestyn i ansawdd swyddi wrth i economi'r DU ddechrau gwella. A yw ansawdd swyddi wedi gwaethygu neu wella, ac os felly, i bwy ac ym mha ffordd? Mae'r papur yn defnyddio ffynhonnell newydd o ddata i ddarganfod. Wedi'i ysbrydoli gan ddulliau gwyddoniaeth dinasyddion, rydym wedi cynllunio a datblygu cwis ansawdd swyddi ar-lein (www.howgoodismyjob.com). Mae'r cwis yn caniatáu i gyfranogwyr rannu eu profiadau o fywyd gwaith yn gyfnewid am gael ansawdd eu swyddi wedi'i feincnodi yn erbyn y rhai mewn swyddi tebyg yn ogystal â'r swydd gyfartalog ym Mhrydain. Gwahoddir cyfranogwyr i gymryd rhan yn y cwis drwy hysbysebu am dâl ar sianeli cyfryngau cymdeithasol, fel Facebook. Mae'r papur hwn yn rhoi cymhariaeth 'gwaith cynnar ar y gweill' o'r hyn yr oedd y rhai a gymerodd y cwis yn ei ddweud cyn i'r pandemig ddechrau (Gorffennaf 2018 -Mawrth 2019) gyda data wedi'i gasglu pan nad oedd unrhyw gyfyngiadau cymdeithasol ar waith (Mai-Gorffennaf 2022).

Alan Felstead, WISERD, Prifysgol Caerdydd

Recent changes to job quality in the Uk: Using a new way of collecting data to find out

Before Covid-19 attention was increasingly turning to the quality of jobs and how it might be improved. However, locking down the economy to prevent the spread of coronavirus had an unequal effect on businesses and workers. The retail and hospitality sectors, for example, were badly affected. While many did not immediately lose their jobs, the spectre of job loss was ever-present and some had their wages cut. Those working in offices, on the other hand, were less badly affected as they were able to work at home. These tended to be higher skilled, older and better paid workers. The aim of this paper is to assess whether this unevenness extends to job quality as the UK economy begins to recover. Has job quality got worse or better or worse, and if so, for whom and in what respects? The paper uses a new source of data to find out. Inspired by citizen science methods, we have designed and developed an online job quality quiz (www.howgoodismyjob.com). This allows participants to share their experiences of working life in return for having their job quality benchmarked against those in similar jobs as well as to the average job in Britain. Participants are invited to take part in the quiz through paid-for advertising on social media channels, such as Facebook. This paper provides an 'early work-in-progress' comparison of what quiz takers were saying before the pandemic began (July 2018-March 2019) with data collected when no social restrictions were in place (May-July 2022).

Alan Felstead, WISERD, Cardiff University

Cyflogaeth ansicr a chysylltiadau ag iechyd yn ystod COVID-19

Gan ddefnyddio data a gasglwyd o arolwg cartrefi cenedlaethol a gynhaliwyd ym mis Mai/Mehefin 2020, gyda sampl o 1,379 o drigolion yng Nghymru ac ymatebion dilynol gan 429 o unigolion a gasglwyd rhwng mis Tachwedd 2020 a mis Ionawr 2021, rydym yn ceisio ateb y cwestiynau ymchwil canlynol yn y papur hwn.

CY1. Pa mor gyffredin oedd cyflogaeth ansicr yng Nghymru ac a oedd unrhyw wahaniaethau yn ôl nodweddion demograffig-gymdeithasol a statws iechyd hunangofnodedig?
CA2. Pa feysydd cyflogaeth ansicr sy'n gysylltiedig ag iechyd gwaeth?
CA3. A fu newidiadau yn ansawdd swyddi (fel yr adlewyrchir gan barthau cyflogaeth ansicr) yn ystod pandemig COVID-19?

Yn gyffredinol, cyn y pandemig, roedd un o bob pedwar ymatebydd mewn cyflogaeth ansicr (26.5%). Roedd cyfran uwch o fenywod (28.3%) a'r rhai 18-29 oed (41.0%) mewn cyflogaeth ansicr ym mis Chwefror 2020. Yn ogystal, roedd canran uwch o unigolion a nododd iechyd gwaeth ar draws yr holl fesurau hunangofnodedig mewn cyflogaeth ansicr o gymharu â'r rhai a ddywedodd bod eu hiechyd yn well.

Roedd y driniaeth ganfyddedig gwaeth yn y gwaith ddwywaith yn fwy tebygol ymhlith y rhai a ddywedodd fod ganddynt gyflwr a oedd eisoes yn bodoli, iechyd cyffredinol gwaeth neu les meddyliol isel o'u cymharu â'u cymheiriaid iachach. Roedd y rhai y cyfrifwyd bod ganddynt ansicrwydd o ran cyflogau uchel dair gwaith yn fwy tebygol o adrodd am les meddyliol isel.

Yn yr is-set, gwelwyd cynnydd yn nifer yr achosion o gyflogaeth ansicr sy'n debygol o gael eu priodoli i gyflogau is a chynnydd canfyddedig mewn bod yn agored i niwed yn y gwaith. Yr is-grwpiau yr effeithiwyd arnynt fwyaf gan y gostyngiad hwn yn ansawdd y swyddi oedd menywod a'r grŵp oedran 30-39 oed.

Benjamin Gray, Cyhoeddus Cymru

Precarious employment and associations with health during COVID-19

Using data collected from a national household survey carried out in May/June 2020, with a sample of 1,379 residents in Wales and follow-up responses from 429 individuals collected between November 2020 and January 2021, we seek to answer the following research questions (RQs) in this paper.

RQ 1. What was the prevalence of precarious employment in Wales and were there any differences by socio-demographic characteristics and self-reported health status?
RQ2. Which domains of precarious employment are associated with poorer health?
RQ3. Have there been changes in job quality (as reflected by precarious employment domains) during the COVID-19 pandemic?

Overall, pre-pandemic, one in four respondents were determined to be in precarious employment (26.5%). A higher proportion of females (28.3%) and those aged 18-29 years (41.0%) were in precarious employment in February 2020. In addition, a greater percentage of individuals who reported poorer health across all self-reported measures were in precarious employment compared to those reporting better health.

Worse perceived treatment at work was twice as likely in those who reported a pre-existing condition, poorer general health or low mental wellbeing when compared to their healthier counterparts. Those calculated to have high wages precariousness were three times more likely to report low mental wellbeing.

In the subsample, there was an observed increase in the prevalence of precarious employment likely attributable to lower wages and a perceived increase in vulnerability at work. The subgroups that were most impacted by this decrease in job quality, were females and the 30-39 years age group.

Benjamin Gray, Public Health Wales

Datblygiad rhanbarthol pwrpasol ym mae Abertawe. Achos 4theRegion

Mae datblygu rhanbarthol yn fater a drafodir yn eang sy'n archwilio'r lleihad mewn gwahaniaethau rhanbarthol trwy greu cyfoeth, cyflogaeth, neu ddatblygu twf organig. Nod y papur hwn yw ymchwilio i'r dull penodol a fabwysiadwyd gan 4theRegion, sefydliad aelodaeth annibynnol sy'n canolbwyntio ar y gymuned, at ddatblygiad rhanbarthol yn rhanbarth Bae Abertawe. Cyflwynwn astudiaeth achos manwl o'r dulliau a ddefnyddir gan 4theRegion i ymgysylltu â rhanddeiliaid lleol i hybu twf busnesau lleol a sicrhau bod ffocws lleol yn cael ei roi i ddatblygiad rhanbarthol yn yr ardal. Cesglir data o gyfweliadau gyda chyfarwyddwyr ac aelodau cwmni 4theRegion, a data eilaidd yn ymwneud â 4theRegion. Mae dull rhwydweithio'r astudiaeth achos yn pontio cysylltiadau rhwng mentrau lleol, llunwyr polisïau ac ymarferwyr i ddatblygu a chefnogi cyfleoedd ar gyfer busnes pwrpasol, datblygu asedau yn y gymuned a thwf cynaliadwy yn y rhanbarth, yn seiliedig ar ei ddiben cymdeithasol ac wedi'i ategu gan Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol. Mae canfyddiadau ymchwil yn cyfrannu at wybodaeth am sut y gall rhanddeiliaid lleol fod yn rhan o gefnogi mentrau datblygu rhanbarthol trwy ddull cydweithredol. Mae'r dull rhwydweithio a ddefnyddir gan 4theRegion yn tanlinellu'r dull lleol o gefnogi datblygiad yn y rhanbarth. Mae'r rhanbarth yn arwyddocaol fel ardal wledig yn bennaf, wedi'i lleoli o amgylch dinas ranbarthol Abertawe, ac mae canfyddiadau'n cyfrannu at wybodaeth ehangach am effaith datblygu rhanbarthol ar leoedd â nodweddion demograffig a daearyddol tebyg. Gallai'r canfyddiadau hyn gefnogi twf cynaliadwy organig mewn cymunedau, a gydnabyddir fel agwedd bwysig wrth adfer ar ôl Covid.

Samantha Burvill, Prifysgol Abertawe

Purposeful regional development in Swansea bay. The case of 4theRegion

Regional development is a widely discussed issue that explores reducing regional disparities through wealth creation, employment, or developing organic growth. This paper aims to investigate the specific approach taken by 4theRegion, an independent community-focussed membership organisation, to regional development in the Swansea Bay region. We present a detailed case study of the methods employed by 4theRegion to engage with local stakeholders to promote the growth of local businesses and ensure that a localised focus is given to regional development in the area. Data is gathered from interviews with 4theRegion directors and company members, and secondary data relating to 4theRegion.The networking approach of the case study bridges links between local enterprises, policymakers and practitioners to develop and support opportunities for purposeful business, community-based asset development and sustainable growth within the region, based on its social purpose and underpinned by the Wellbeing of Future Generations Act. Research findings contribute to knowledge about how local stakeholders can be involved in supporting regional development initiatives through a collaborative approach. The networking method taken by 4theRegion underlines the localised approach to supporting development within the region. The region is significant as a largely rural area, based around the regional city of Swansea, and findings contribute to wider knowledge about the impact of regional development on places with similar demographic and geographic characteristics. These findings could support organic sustainable growth within communities, which is recognised as an important aspect in the post-Covid recovery.

Samantha Burvill, Swansea University

Rhaglenni cenedlaethol sy'n cefnogi atebion hyper-leol, fel y gwelir drwy lygaid trigolion ac arweinwyr cymunedol

Mae manteision pŵer cymunedol i bobl, cymunedau a gwasanaethau cyhoeddus – fel y dangosir drwy ymateb cydgymorth, gan weithredu ar argyfwng yr hinsawdd, ymateb i'r argyfwng ffoaduriaid – wedi cael sylw cynyddol yn ystod yr ychydig flynyddoedd diwethaf (New Local, 2021). Ac eto, er gwaethaf yr enghreifftiau hyn a rhethreg gynyddol yn ystod y blynyddoedd diwethaf am ddatganoli a lleoliaeth, mae ymyriadau fertigol o'r brig i lawr yn aml yn parhau i fod yn adwaith diofyn i unrhyw broblem dybiedig (Ymddiriedolaeth Leol, 2021).
Mae ein papur yn defnyddio ymchwil a gynhaliwyd gan y Sefydliad Ymchwil Gweithredu Gwirfoddol (IVAR), i dair rhaglen datblygu cymunedol genedlaethol wahanol sy'n cefnogi newid a arweinir gan y gymuned. Mae'n edrycc ar y gwersi ar gyfer cyllidwyr a llunwyr polisïau wrth feddwl am ddarparu adnoddau ar gyfer atebion a arweinir gan y gymuned, sut i gael adnoddau i'r mannau priodol a beth all atal hyn rhag digwydd. Mae hefyd yn cyfrannu at ddadleuon cyfoes ym maes datblygu cymunedol ar gydweithio sy'n seiliedig ar ymddiriedolaethau, dulliau sy'n seiliedig ar asedau, a'r hyn y gallai 'lefelu' ei olygu'n ymarferol.
Mae'r papur yn archwilio'r gwahanol ffyrdd y mae rhaglenni cenedlaethol yn cefnogi ac yn helpu i hyrwyddo newid a arweinir gan y gymuned, yn ogystal â'r tensiynau sy'n codi o ddulliau hyper-leol sy'n cael eu cefnogi gan raglenni cenedlaethol sydd â gwerthoedd ac agendâu cyffredinol.
Mae'r gwaith ymchwil sy'n llywio'r papur hwn yn seiliedig ar gyfweliadau, arsylwadau cyfranogwyr, arolygon, grwpiau ffocws a gweithdai gyda 172 o arweinwyr cymunedol a thrigolion lleol, ac 20 o unigolion sy'n ymwneud â chydgysylltu rhaglenni datblygu cymunedol. Cynhaliwyd gwaith ymchwil rhwng mis Medi 2019 a mis Chwefror 2022.

Vita Terry, Sefydliad Ymchwil Gweithredu Gwirfoddol

National programmes supporting hyper-local solutions, as seen through the eyes of residents and community leaders

The benefits of community power to people, communities and public services – as displayed through mutual aid response, taking action on the climate emergency, responding to the refugee crisis – has received growing attention in the last couple of years (New Local, 2021). Yet, despite these examples and increasing rhetoric in recent years about devolution and localism, top-down, vertical interventions often continue to be the default reaction to any perceived problem (Local Trust, 2021).
Our paper draws on research, carried out by The Institute of Voluntary Action Research (IVAR), into three different national community development programmes that support community led change. It looks at the lessons for both funders and policy makers when thinking about resourcing community led solutions, how to get resources to the appropriate places and what can get in the way of this happening. It also contributes to contemporary debates in community development on trust-based collaboration, asset-based approaches, and what 'levelling up' might actually mean in practice.
The paper explores the different ways in which national programmes are supporting and helping to further community-led change, as well as the tensions that arise from hyper-local approaches being supported by national programmes with overarching values and agendas.
The research informing this paper is based on interviews, participant observations, surveys, focus groups and workshops with 172 community leaders and local residents, and 20 individuals involved in the coordination of community development programmes. Research was carried out between September 2019 to February 2022.

Vita Terry, The Institute of Voluntary Action Research

Ateb y cwestiwn oesol: 'sut ydyn ni'n gwybod bod hyn yn gweithio?'

Gwyddom oll am 'bethau da' sy'n digwydd yn ein gweithle, cymunedau a meysydd eraill, ond yn aml mae pwysau arnom i 'brofi' manteision y gweithgareddau anniriaethol hyn er boddhad archwilwyr, cyllidwyr neu ffrindiau a theulu.

Ar y llaw arall, mae rhwystredigaeth ynghylch y gofyniad i gofnodi 'dangosyddion llwyddiant' braidd yn ddiystyr a nodir ar ddechrau prosiectau, ac er nad oes ganddynt unrhyw gysylltiad gwirioneddol â realiti, yn ôl pob tebyg maen nhw'n bodloni archwilwyr a chyllidwyr ond yn gallu rhwystro cynnydd gwirioneddol fel 'beth rydych chi'n ei fesur yw'r hyn a gewch'.

Cododd y gwaith ymchwil a ddisgrifir yma oherwydd bod y prosiect LIVE a ariennir gan Interreg yn ei chael hi'n heriol dangos y dull cydweithredol a ddefnyddiwyd i reoli tirlun ym Mhen Llŷn. Mae perthynas gref ac ymdeimlad o ymddiriedaeth a pharch wedi datblygu dros nifer o flynyddoedd rhwng y rhanddeiliaid amrywiol (awdurdod lleol, cyrff statudol, cymunedau, unigolion) sy'n ffurfio Partneriaeth Tirlun Llŷn (PTLl). Mae'r rhwydwaith neu'r we o weithgareddau rhyng-gysylltiedig a'r ymagwedd gydweithredol, integredig a chynhwysol at reoli adnoddau naturiol yn cael eu cydnabod fel arfer da gan y rhai sy'n gwybod am waith PTLl. Ond sut ydyn ni'n ei 'brofi' a sut ydyn ni'n ychwanegu gwerth at y gweithgaredd o gofnodi buddion anniriaethol heb droi at weithgaredd diangen neu ddiwerth?

Mae LIVE, mewn partneriaeth â Swyddfa Archwilio Cymru, yn datblygu fframwaith sicrwydd a fydd o ddefnydd i unrhyw un sydd â diddordeb mewn dangos tystiolaeth o'r 'ffordd rydym yn gwneud pethau yma' ac elfennau anniriaethol eraill o'u gweithgareddau.

Einir Young, Prifysgol Bangor

Answering the age-old question: 'how do we know that this is working?'

We all know of 'good things' that are going on in our workplace, communities and other spheres but are often hard-pressed to actually 'prove' the benefits of these intangible activities to the satisfaction of auditors, funders or friends and family.

On the other hand, there is frustration over the requirement to record rather meaningless 'indicators of success', identified at the start of projects and despite having no real link to reality, seem to satisfy auditors and funders but can hamper real progress as 'what you measure is what you get'.

The research described here arose because the Interreg Funded LIVE project found it challenging to evidence the collaborative approach taken to landscape management in Pen Llŷn. A strong relationship and sense of mutual trust and respect has developed over a number of years between the various stakeholders (local authority, statutory bodies, communities, individuals) which form Partneriaeth Tirlun Llŷn (PTLl). The network or web of interconnected activities and the collaborative, integrative and inclusive approach to natural resource management is recognised as good practice by those who know about PTLl's work. But how do we 'prove it' and how do we add value to the activity of recording intangible benefits without resorting to unnecessary or valueless activity.

LIVE in partnership with the Wales Audit Office is developing an assurance framework that will be of use to anyone interested in evidencing 'the way we do things here' and other intangible elements of their activities.

Einir Young, Bangor University

Cyfochrog 4C| Parallel 4C – Activism and Civil Society Research

(Ystafell | Room: 103)

Ymladd ar yr ymylon: Swyddogaethau eiriolaeth y sector gwirfoddol yn ystod pandemig COVID-19 yng Nghymru a'r Alban

Mae'r prosiect hwn yn archwilio sut mae'r pandemig wedi cael effaith ar y trydydd sector sy'n gweithio ar ran grwpiau sydd wedi'u hymyleiddio, yn enwedig menywod ac unigolion BAME. Yn fwy penodol, mae'n dadansoddi effaith y pandemig a'r cyfyngiadau wedi'u halinio, a gyfyngodd ar allu sefydliadau i ddarparu gwasanaethau cymorth. Gan ganolbwyntio ar eiriolaeth ar gyfer grwpiau ymylol yn y trydydd sector yng Nghymru a'r Alban, mae'r astudiaeth hon hefyd yn amlygu profiadau penodol sefydliadau sy'n gweithio yn y gwledydd datganoledig. Cynhaliwyd cyfweliadau ag wyth o sefydliadau astudiaeth achos i ddeall sut yr effeithiodd y pandemig ar weithgareddau darparu gwasanaethau a gweithgareddau eiriolaeth, ac i arch-wilio sut y symudodd VSOau weithgareddau sefydliadol i feithrin ymddiriedaeth a sicrhau cynwysoldeb pan oedd opsiynau wyneb yn wyneb yn gyfyngedig a dewisiadau digidol yn gynyddol arferol. Mae'r canfyddiadau'n rhoi cipolwg ar strwythur, gweithgareddau, a chwmpas y sefydliadau ac yn dangos sut y gwnaethant ryngweithio â VSOau eraill yn y sector eiriolaeth ac amrywiol gyrff statudol a gwleidyddol. Trafododd yr ymatebwyr newidiadau yn y sefydliad, ei waith, a gwaith y staff yn ystod Covid a myfyrio ar yr hyn y gellid ei ddysgu a'i ddatblygu. Er bod sawl her o'r pandemig wedi'u nodi, nododd ymatebwyr fan-teision difrifol hefyd, ac ymhlith y rhain roedd mwy o gynnwys sefydliadau eiriolaeth o bob maint mewn sefydliadau statudol a phenderfyniadau'r llywodraeth. Teimlai'r rhan fwyaf o sefydliadau eu bod yn cael eu gwahodd i'r bwrdd polisi yn amlach i roi barn ar faterion sy'n effeithio ar grwpiau agored i niwed. Er bod llawer o sefydliadau wedi nodi bod technoleg yn rhwystr i gleientiaid amrywiol gael mynediad at wasanaethau, roedd hefyd yn rhoi cyfleoedd iddynt arloesi a meddwl y tu allan i'r bocs.

Elizabeth Bailey, Prifysgol De Cymru

Fighting at the margins: The advocacy functions of the voluntary sector during the COVID -19 pandemic in Wales and Scotland

This project explores how the pandemic affected third sector advocacy work on behalf of marginalised groups, particularly women and BAME individuals. More specifically, it analyses the impact of the pan-demic and aligned restrictions, which limited the ability of organisations to provide support services. Fo-cussing on advocacy for marginalised groups in the Welsh and Scottish third sectors, this study also high-lights the specific experiences of organisations working in devolved nations. Interviews were conducted with eight case study organisations to understand how the pandemic affected service delivery activities and advocacy activities, and to explore how VSOs shifted organisational activities to build trust and en-sure inclusivity when face-to-face options were limited and digital options increasingly the norm. The find-ings provide insight into the structure, activities, and scope of the organisations and show how they inter-acted with other VSOs in the advocacy sector and various statutory and political bodies. Respondents discussed changes in the organisation, its work, and the work of the staff during covid and reflected on what could be learned and taken forward. Whilst several challenges from the pandemic were identified, respondents also noted serious benefits, among which the increased inclusion of advocacy organisations of all sizes in both statutory organisation and governmental decision-making. Most organisations felt they were invited to the policy table more frequently to give views on issues impacting vulnerable groups. Whilst many organisations noted that technology was a barrier to various clients accessing services, it also provided them with opportunities for innovation and out–of-the-box thinking.

Elizabeth Bailey, University of South Wales

‘Dinas pwy?’: Archwilio sut mae hawliau plant yn cael eu hactifadu yn ymgyrch Dolydd y Gogledd

Yn y papur hwn, byddwn yn canolbwyntio ar sefyllfa plant o fewn y ddinas i ystyried sut mae hawliau plant yn cael eu defnyddio mewn dadleuon am fannau cyhoeddus, a pha densiynau sy’n dod i’r amlwg rhwng gwahanol hawliau. I wneud hyn, byddwn yn defnyddio enghreifftiau lleol o sut mae tensiynau mewn hawliau yn ymddangos mewn mannau dadleuol yn ninas Caerdydd. Rhoddir sylw arbennig i safle ‘Dolydd y Gogledd’ (Northern Meadows), man gwyrdd sy’n cael ei ddatblygu ar hyn o bryd fel safle ar gyfer ysbyty canser newydd Felindre. Mae hwn wedi bod yn ddatblygiad proffil uchel a dadleuol iawn, lle mae naratifau am hawliau plant, hawliau amgylcheddol a chyfiawnder rhwng cenedlaethau yn cael eu hactifadu. Trwy adroddiadau cyfranogwyr yr ymchwil, rydym yn archwilio cwestiynau fel: i ba raddau mae hawliau’r plentyn yn ymddangos yn y dadleuon? Pwy sy’n gweithredu hawliau plant, a pham? A yw’r estyniad hwn ar hawliau plant yn gwrthdaro â hawliau pobl eraill?

Mae canfyddiadau’r papur hwn yn seiliedig ar dros ugain o gyfweliadau ansoddol â phobl allweddol a fu’n rhan o’r ddadl dros Ddolydd y Gogledd – gan gynnwys sefydliadau, ymgyrchwyr a phlant. Rydym yn dadlau, er y gall apeliadau oedolion i hawliau’r plentyn gyfrannu at ehangiad cadarnhaol yn hawliau plant, mae posibilrwydd hefyd y gallai hawliau gael eu cyfethol fel ffordd o gryfhau hawliau grwpiau eraill.

Rhian Powell a Esther Muddiman, WISERD, Prifysgol Caerdydd

‘Whose City is it Anyway?’: Exploring the mobilisation of children’s rights in the Northern Meadows campaign

In this paper, we will focus on the positioning of children within the city to consider how the rights of children are mobilised in debates about public space and what tensions might arise from this privileging of rights. To do this, we will draw on localised examples of how these tensions in rights play out ‘on the ground’ in contested spaces within the city of Cardiff. Particular focus is given to the site of the ‘Northern Meadows’, a green space currently being developed as a site for the new Velindre cancer hospital. This has been a high-profile and highly contested development, in which narratives about children’s rights, environmental rights and intergenerational justice are mobilised. Through the accounts of those involved, we explore questions such as: To what extent do the rights of the child appear in the debates? Does this extension of children’s rights come into conflict with other rights?

The findings of this paper are drawn from over twenty qualitative interviews with key people involved in the debate surrounding the Northern Meadows development- including organisations, campaigners and children. We argue that whilst adult appeals to the rights of the child can lead to a positive expansion in children’s rights, there is also the possibility that rights can become co-opted as a way of strengthening the rights of other groups.

Rhian Powell and Esther Muddiman, WISERD, Cardiff University

Bydd y papur hwn yn cael ei gyflwyno trwy gyfrwng y Gymraeg. Bydd cyfieithiad ar y pryd yn cael ei ddarparu.

This paper will be delivered through the medium of Welsh. Simultaneous translation will be provided.

Pŵer Anghyfartal, Datblygu Anghyfartal a Gallu Gweithwyr i Drefnu

Mae'r papur hwn yn seiliedig ar ddau ddarn o ymchwil i amodau yn y sector dillad rhyngwladol. Y prosiect ymchwil cyntaf yw'r prif ffocws ar gyfer ein dadansoddiad yn y papur hwn, ac roedd yn astudiaeth hydredol ansoddol o gwynion a adroddwyd gan weithwyr mewn ffatrïoedd dillad yn Bangalore, India. Canolbwyntiodd yr ail brosiect ar y sector rhyngwladol yn ehangach, gan ei fod wedi golygu cydweithio â'r Ymgyrch Dillad Glân i greu cronfa ddata o Apeliadau Brys oedd wedi eu cyflwyno iddynt gan eu partneriaid rhwydwaith a chymdeithion ledled y byd. Mae pob set o ganfyddiadau yn datgelu ymosodiadau ar y cyd, ar ryddid i ymgysylltu. Gyda'i gilydd, mae canfyddiadau'r ddau brosiect ymchwil yn cysylltu'r elfennau rhyngwladol, cenedlaethol a lleol. Drwy ddefnyddio'r dystiolaeth o'r ddau brosiect, gallwn symud o gwynion unigolion i ddealltwriaeth ehangach o'u perthnasedd i normau'r diwydiant.

Yn empirig, mae'r papur yn edrych ar brofiadau concrit gweithwyr ar lawr gwlad ac yn rhoi dealltwriaeth o dueddiadau'r diwydiant. Yn ddamcaniaethol, mae'n siarad â phosibiliadau ar gyfer datblygiadau ar lawr gwlad mewn cyd-destun o ddatblygu anghyfartal a chydgynllwynio o du gwladwriaethau a chorfforaethau, nad ydynt, yn ymarferol, yn cadw i'r safonau rhyngwladol y maent yn ymrwymo iddynt yn gyhoeddus. Felly, rydym yn trin a thrafod profiadau gweithwyr o waith sy'n cael ei ddiffinio gan normau cymdeithasol, arferion cyflogaeth yn ymwneud â rhywedd a lefelau lluosog o anfanteision economaidd-gymdeithasol, a hynny ochr yn ochr â data sy'n arddangos tueddiadau newidiol yn naearyddiaeth ehangach ecsbloetio ar hyd y gadwyn gyflenwi ryngwladol.

Jean Jenkins, WISERD, Prifysgol Caerdydd

Uneven Power, Uneven Development and Workers' Capacity to Organise

This paper is based on two pieces of research into conditions in the international garment sector. The first research project is the main focus for our analysis in this paper, and was a qualitative longitudinal study of grievances reported by workers in garment factories located in Bangalore, India. The second project focused more broadly on the international sector, as it involved a collaboration with the Clean Clothes Campaign to create a database of Urgent Appeals submitted to them by their network partners and associates around the globe. Each set of findings reveal concerted attacks on freedom of association. Taken together, the findings from the two research projects connect the international, the national and the local. By using the evidence from both projects, we are able to move from the individual grievance into a broader understanding of their relevance for industry norms.

Empirically, the paper opens up the concrete experiences of workers on the ground and affords insight into industry trends. Theoretically, it speaks to the possibilities of grass roots mobilisation in the context of uneven development and the collusion of states and corporations, who negate in practice the international standards to which they commit in public. Thus, we engage with workers' experiences of work that are defined by societal norms, gendered employment practices and multiple levels of socio-economic disadvantage, alongside data that illuminates changing trends in the broader geographies of exploitation along the international supply chain.

Jean Jenkins, WISERD, Cardiff University

Iaith ar y Ffin: Astudiaeth o ddiwylliant, hunaniaeth ac iaith ar ffin Gogledd Ddwyrain Cymru

Mae'r papur hwn yn ystyried sut y gall arfer artistig ddatgelu a herio natur berfformiadol hunaniaeth genedlaethol Cymru. Trwy dair her sy'n seiliedig ar y syniad bod set unigryw o farcwyr hunaniaeth i'w gweld ymhlith pobl sy'n byw ar ffin Cymru a Lloegr, rwy'n ymchwilio i ddehongliadau croes o luniadau o Gymreictod sy'n cael eu gyrru'n ddiwylliannol. Fy her gyntaf yw bod marcwyr hunaniaeth fel iaith, acen, man geni a hynafiaeth ar lanw a thrai ar y ffin, yn mynd a dod wrth drothwy camfeddiannu diwylliannol ac y gall arfer artistig fod yn ffordd ystyrlon o ymchwilio i hyn. Fy ail her yw ailfeddwl y term Eingl-Gymreig fel marciwr diwylliannol. Ac yntau wedi'i fabwysiadu'n wreiddiol mewn cylchoedd llenyddol fel term i ddisgrifio'r hyn a elwir bellach yn ysgrifennu Cymreig yn Saesneg, yn y papur hwn, rwyf am ddiffinio bod 'Eingl-Gymreig' yn cyfeirio at luniad o hunaniaeth sy'n cael ei gymhlethu gan iaith a daearyddiaeth. Mae fy nhrydydd her, y mae darllen cysyniad Michel Foucault o heterotopia a gwleidyddiaeth ymosodol Chantal Mouffe wedi dylanwadu arni, yn cyflwyno'r term ffrithiant heterotopig - dull yr wyf yn ei ddefnyddio i amlygu cymhlethdodau hunaniaeth genedlaethol drwy greu naratifau gwahanol sy'n impio ar fan gwirioneddol ac yn tarfu arno. Trwy drin arfer artistig fel rhywbeth sy'n cynhyrchu gwybodaeth, mae'r papur yn rhoi enghreifftiau o'r ffordd y caiff ffrithiant heterotopig ei amlygu drwy weithredoedd ymyraethol a sut mae marcwyr diwylliannol yn delweddu'r hyn y dywed Kirsti Bohata ei fod yn fan o 'hybridity and shifting trans-cultural production' (Bohata, 2004, t. 7).

Paul Jones, Prifysgol Glyndŵr Wrexham

Language on the Border: A study of culture, identity and language at the North East Wales border

This paper considers how artistic practice can reveal and challenge the performative nature of Welsh national identity. By way of three provocations based on the idea that a unique set of identity markers manifest for those living at the border of Wales and England, I investigate conflicting readings of culturally driven constructs of Welshness. My first provocation is that identity markers such as language, accent, birthplace, and ancestry are in a state of flux at the border, shuttling the liminal zone of cultural appropriation and that artistic practice can be a meaningful way to investigate this. My second provocation is a rethinking of the term Anglo-Welsh as a cultural marker. Originally adopted in literary circles as a term to describe what is now called Welsh writing in English, in this paper I want to define 'Anglo-Welsh' as referring to a construction of identity that is complicated by both language and geography. My third provocation, influenced by reading Michel Foucault's concept of heterotopia and Chantal Mouffe's agonistic politics, introduces the term *heterotopic friction* - an approach I employ to draw out the complexities of national identity by creating alternative narratives that graft onto and disrupt actual place. Approaching artistic practice as knowledge-generating the paper gives examples of how heterotopic friction is manifested through interventionist actions and how cultural markers visualise what Kirsti Bohata observes as a place of 'hybridity and shifting transcultural production' (Bohata, 2004, p. 7).

Paul Jones, Wrexham Glyndŵr University

Cyfochrog 4D| Parallel 4D – Doing Participatory and Action Research

(Ystafell | Room: 105)

Cyfranogiad neu Gyfarwyddyd? Cyfyng-gyngor wrth Ddefnyddio Dulliau Cyfranogol

Bydd y papur hwn yn archwilio deuoliaeth cyfeiriad ac ysgogiad drwy fyfyrio ar ddulliau seiliedig ar y celfyddydau a ddefnyddiwyd mewn astudiaeth ymchwil i gymunedau ôl-ddiwydiannol yn ne Cymru: Mewn proses gyfranogol, a allai ysgogydd ar gyfer creadigrwydd artistig gael ei ddehongli'n rheolaeth wedi'i harwain gan yr ymchwilydd dros y gweithgareddau?

Mae anfodlonrwydd cynyddol yn y gwyddorau cymdeithasol am natur alldynnol ymchwil gymdeithasol ac roeddwn yn awyddus i ddatblygu ethos cyfranogol. Gan ddefnyddio gwaith Foucault ar bŵer ac ymwrthedd a dadansoddiad Dawn Mannay a Kate Pahl o brosesau cyfranogol fel fframwaith damcaniaethol, rwy'n myfyrio ar yr agweddau cadarnhaol a negyddol ar ddefnyddio methodoleg gyfranogol ac yn ystyried sut yr effeithiodd fy sefyllfa ar fy safbwynt epistemolegol ac, yn unol â hynny, pa ddylanwadau a gefais ar y broses gyfranogol.

Er mai'r ethos cyffredinol wrth gynllunio'r fethodoleg oedd cynnwys elfen gref o gyfranogiad gyda'r nod o roi llwyfan i gymunedau sydd weithiau wedi cael eu camgynrychioli drwy gynrychioliadau llenyddol a chelfyddydol eraill a thrwy adeiladwaith cymdeithasol sydd wedi'u 'harallu', serch hynny daeth yn amlwg bod angen rhai awgrymiadau neu gyfarwyddyd i ddatblygu'r prosiect. Serch hynny, byddwn yn dadlau bod creu ysgogiadau penodol yn gysylltiedig â gweithgareddau llenyddol a ffotograffig wedi cynhyrchu adnodd cyfoethog yn y pen draw o gerddi, rhyddiaith a chynrychioliadau darluniadol, gan ganiatáu i gyfranogwyr fynegi eu hunaniaeth bersonol a chyfunol.

Yn y pen draw, rwy'n dod i'r casgliad bod adrodd stori gymhleth gweithgareddau cyfranogol a materion pŵer a hunaniaeth sy'n cynnwys ymchwilydd a chyfranogwyr yn golygu'n anochel fod y 'ddawns' ymchwil yn pylu'r gwahaniaeth rhwng cyfranogiad a chyfeiriad.

Peter Davies, Ymchwilydd Annibynnol

Participation or Direction? Dilemmas in Utilising Participatory Methods

This paper will explore the dichotomy of direction and stimulus through a reflection on arts-based methods used in a research study into post-industrial communities in South Wales: In a participatory process could a catalyst for artistic creativity become construed as researcher-led control over the activities?

There is a growing dissatisfaction in the social sciences about the extractive nature of social research and I was keen to develop a participatory ethos. Using as a theoretical framework the work of Foucault on power and resistance and Dawn Mannay and Kate Pahl's analysis of participatory processes, I reflect on the positives and negatives of employing a participatory methodology and consider how my positionality affected my epistemological stance and, accordingly, what influences I brought to bear on the participatory process.

While the over-arching ethos in designing the methodology was to include a strong element of participation with the aim of giving a platform to communities that have sometimes been misrepresented though literary and other artistic representations and through a social construction that has positioned them as 'othered', nevertheless it became apparent that some suggestions or direction were needed to progress the project. Nevertheless, I would argue that the creation of specific stimuli relating to literary and photographic activities ultimately produced a rich resource of poems, prose and pictorial representations, allowing participants to express their personal and collective identities.

Ultimately, I conclude that the complex storying of participatory activities and the issues of power and identity involving both researcher and participants inevitably means that the research 'dance' blurs the distinction between participation and direction.

Peter Davies, Independent Researcher

Cyd-gynhyrchu Ymchwil Weithredu gyda phobl ag Anableddau Dysgu — gwersi a ddysgwyd o'r maes

Yn 2016-2018 Barod CIC oedd y sefydliad arweiniol mewn prosiect DRILL (Ymchwil Anabledd ar Fyw'n Annibynnol a Dysgu) a ariannodd y Gronfa Gymunedol o'r enw The Bridge. Edrychodd y prosiect Ymchwil Gweithredu Cyfranogol hwn ar brofiadau pobl ag Anableddau Dysgu mewn grwpiau hunaneiriolaeth o dan ddwy sefyllfa:

1. Grwpiau a oedd yn ceisio sefydlu gweithgareddau i ennill arian i'r sefydliad a darparu cyflogaeth â thâl i'r hunaneiriolwyr neu
2. Grwpiau a oedd yn ceisio galluogi hunaneiriolwyr i ddod yn hunangyflogedig.

Roedd y cyflwynwyr, un ag Anabledd Dysgu, yn gyd-ymchwilwyr yn y prosiect.
Rydym yn amlinellu'r dulliau a ddefnyddiwyd yn yr ymchwil a sut y cawsant eu haddasu fel y gallai pawb gymryd rhan, gan gynnwys caniatâd gwybodus; casglu data trwy gyfarfodydd 'Big Think' a gwneud y dadansoddiad data ynghyd.
Cafodd canfyddiadau'r ymchwil eu distyllu i 5 thema: naid ffydd. cefnogaeth anweledig, y daith bersonol, taith y sefydliad a pherthyn yn y byd busnes. Ar gyfer pob thema roedd taflen wybodaeth ar gyfer llunwyr polisïau, gweithwyr proffesiynol â diddordeb a phobl ag anableddau dysgu. Gwnaethom fideos hefyd i gefnogi'r neges ym mhob thema.
Gwnaeth yr awduron fideo am yr hyn a ddysgon nhw yn ystod y prosiect. Byddwn yn dangos y fideo hwn.
Byddwn yn gorffen gyda rhai argymhellion ar gyfer annog a chefnogi ymchwil gynhwysol neu ymchwil a arweinir gan actifwyr.

Bryan Collis, Barod

Co-producing Action Research with people with Learning Disabilities – lessons learned from the field

In 2016-2018 Barod CIC was the lead organisation in a DRILL (Disability Research on Independent Living and Learning) project funded by the Community Fund called The Bridge. This Participatory Action Research project looked at the experiences of people with Learning Disabilities in self advocacy groups under two situations:

1. Groups that were attempting to set up activities to earn money for the organisation and provide paid employment for the self advocates or
2. Groups that were attempting to enable self advocates to become self employed.

The presenters, one with a Learning Disability, were co-researchers in the project.
We outline the methods used in the research and how they were adapted so that everyone could be involved, including informed consent; data collection through ‘Big Think’ meetings and doing the data analysis together.
The findings of the research were distilled into 5 themes: the leap of faith. invisible support, the personal journey, the organisation journey and belonging in the business world. For each theme there was an information sheet for policy makers, interested professionals and people with learning disabilities. We also made videos to support the message in each theme.
The authors made a video about what they learnt during the project. We will show this video.
We will conclude with some recommendations for encouraging and supporting inclusive or activist-led research.

Bryan Collis, Barod

Galluoedd Digidol yn y Trydydd Sector

Ar draws pob sector, mae pwysigrwydd sgiliau digidol yn tyfu mewn amlygrwydd. Fel prif ddarparwyr gwasanaethau cyhoeddus yn ogystal â manteision cymdeithasol ac economaidd eraill, mae'n hanfodol bod y trydydd sector yn gallu manteisio ar gyfleoedd sgiliau a thechnolegau newydd. Yn y papur hwn, byddwn yn cyflwyno ymchwil dan arweiniad cyfranogwyr sy'n archwilio galluoedd digidol presennol y trydydd sector yng Nghymru ac yn trafod yr hyn y mae'n rhaid ei wneud i wneud y mwyaf o'i ddatblygiad.

Ac yntau wedi'i lansio'r llynedd, mae Newid: Digidol ar gyfer y Trydydd Sector, yn brosiect datblygu sgiliau digidol newydd ar gyfer y trydydd sector a'r sector gwirfoddol yng Nghymru. Bydd yn cael ei gydlynu gan Cwmpas, Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru, a ProMo-Cymru. Bydd ymgysylltu â'r sector a'r bobl sy'n gweithio ynddo yn arwain ein gwaith. Rydym yn defnyddio dull ansoddol i ddeall sut mae sefydliadau ac arweinwyr eu hunain yn asesu eu sgiliau digidol - felly, rydym yn anelu at gynnal arolwg o dros 500 o fudiadau yn y trydydd sector.

Bydd canlyniadau'r ymchwil hon yn hanfodol i'r gefnogaeth a ddarparwn wrth symud ymlaen. Credwn y bydd gan y canlyniadau oblygiadau arwyddocaol i'n dealltwriaeth o waith y trydydd sector, a'r rôl y gall ei chwarae mewn cymdeithas sifil yn y dyfodol. Credwn y bydd canlyniadau'r ymchwil hon yn ffynhonnell ddata bwysig a bydd ganddynt oblygiadau arwyddocaol i'r ffordd y gall polisi gefnogi datblygiad y sector hwn i chwarae rôl hyd yn oed yn fwy hanfodol yn ein heconomi a'n cymunedau.

Sarah Evans, Cwmpas

Digital Capabilities in the Third Sector

Across all sectors, the importance of digital skills is growing in prominence. As key deliverers of public services as well as other social and economic benefits, it is essential that the third sector is able to access the opportunities of new skills and technologies. In this paper, we will present participant-led research exploring the existing digital capabilities of the third sector in Wales and discuss what must be done to maximise its development.

Launched last year, Newid: Digital for the Third Sector is a new digital skills development project for the Welsh third and voluntary sectors. it will be co-ordinated by Cwmpas, the Wales Council for Voluntary Action (WCVA), and ProMo-Cymru. Our work will be led by engagement with the sector and the people working in it. We are taking a qualitative approach to understand how organisations and leaders themselves assess their digital skills - we are therefore aiming to conduct a survey of over 500 organisations in the third sector.

The results of this research will be fundamental to the support we provide moving forward. We believe the results will have significant implications for how we understand the work of the third sector, and the role that it can play in civil society in the future. We believe the results of this research will be an important data -source and will have significant implications for how policy can support the development of this sector to play an even more crucial role in our economy and our communities.

Sarah Evans, Cwmpas

Straen yn gysylltiedig â gwaith ymhlith penaethiaid yng Nghymru: Cyffredinrwydd, ffynonellau, ac atebion

Diben yr astudiaeth hon oedd ymchwilio i gyffredinrwydd, ffynonellau ac achosion sylfaenol straen yn gysylltiedig â gwaith ymhlith penaethiaid yng Nghymru a nodi atebion posibl. Anfonwyd holiadur ar-lein at bob un o'r 1588 o benaethiaid ledled Cymru. Roedd yr holiadur yn cynnwys cwestiynau demograffig, Graddfa Straen Ganfyddedig Cohen (PSS), Offeryn Safonau Rheoli'r Awdurdod Gweithredol Iechyd a Diogelwch (HSE), rhestr o bethau hysbys sy'n achosi straen, a chwestiynau agored yn archwilio'r achosion sylfaenol a'r atebion posibl. Cwblhaodd cyfanswm o 359 (22.6%) o benaethiaid yr arolwg. Dywedodd dwy ran o dair o'r cyfranogwyr eu bod wedi profi lefelau straen a raddiwyd yn 'uchel'. Pwysau rheoli mwy o alwadau a llwyth gwaith cynyddol gyda llai o adnoddau ariannol a diffyg cefnogaeth gan awdurdodau lleol oedd y prif ffynonellau straen. Roedd yr atebion yn canolbwyntio ar well cyllid i wella staffio ac adnoddau ar lefel ysgol, llai o atebolrwydd, a chefnogaeth well. Roedd y canfyddiadau'n dangos bod dull ymyrryd amlochrog, aml-lefel, sy'n ymestyn y tu hwnt i wella gwydnwch personol a gwelliannau i ysgolion unigol, i gyfleoedd rhanbarthol a chenedlaethol ar gyfer newid, yn debygol o fod yn fwyaf effeithiol wrth leihau straen sy'n gysylltiedig â gwaith yn y proffesiwn.

Stuart Scott, Prifysgol Metropolitan Caerdydd

Work-related stress among headteachers in Wales: Prevalence, sources, and solutions

The purpose of this study was to investigate the prevalence, sources, and underlying causes of work-related stress among headteachers in Wales and to identify possible solutions. An online questionnaire was sent to all 1588 headteachers across Wales. The questionnaire included demographic questions, Cohen's Perceived Stress Scale (PSS), the Health and Safety Executive (HSE) Management Standards Tool, a list of known stressors, and open questions exploring the underlying causes and possible solutions. A total of 359 (22.6%) headteachers completed the survey. Two-thirds of participants reported experiencing levels of stress that were rated as 'high'. Pressures of managing greater demands and increasing workload with fewer financial resources and a lack of support from local authorities were the main sources of stress. Solutions focused on improved funding to enhance staffing and resources at a school level, reduced accountability, and improved support. The findings indicated that a multi-faceted, multi-level, intervention approach, extending beyond improving personal resilience and individual school improvements, into regional and national opportunities for change, is likely to be most effective in reducing work-related stress within the profession.

Stuart Scott, Cardiff Metropolitan University

Hunaniaeth a Pherthyn: Lluniad Disgyrsiol o Hunaniaeth Trwy Adeiladu'r Cwricwlwm Newydd i Gymru

Mae'r poster hwn yn amlygu canfyddiadau prosiect ymchwil diweddar a ddefnyddiodd ddadansoddiad disgwrs Foucauldian i archwilio lluniad disgyrsiol hunaniaeth a pherthyn wrth adeiladu'r cwricwlwm newydd i Gymru. Gwnaed hyn trwy ddadansoddi 9 adnodd gwahanol, bob un ohonynt wedi'u cyhoeddi wrth ddatblygu a gweithredu'r cwricwlwm newydd. Roedd y rhain yn cynnwys dogfennau polisi, fideos hyrwyddo, taflenni cyngor i athrawon ac ati. Trwy leoli ac archwilio goddrychiad hunaniaeth dysgwyr, trafododd yr ymchwil y potensial am oddrychiad dysgwyr o fewn y cwricwlwm newydd. Nododd fod gan hunaniaeth y potensial i fod yn amrywiol, yn gyfnewidiol, yn ofodol ac yn strategol ac archwiliodd y canlyniadau posibl i'r lluniadau disgyrsiol hyn o ran safleoedd pwnc dysgwyr. Ystyriodd y rhesymeg dros y lluniadau hyn o hunaniaeth a phwy yr anelant at eu gwasanaethu. Canfu fod y disgyrsiau hyn yn rhyngweithio ac yn perthyn i'w gilydd, ond bod ganddynt y potensial hefyd am densiwn, gwrthdaro a gwrth-ddweud. Roedd yn cydnabod cymhlethdodau a chynildeb o fewn themâu hunaniaeth a pherthyn o fewn y cwricwlwm newydd, lle y mae prism meddwl croestoriadol yn bwysig. Canfu'r gwaith rywfaint o botensial o fewn disgyrsiau ynghylch hunaniaeth a pherthyn, yn ogystal â rhwystrau posibl megis dieithrwch ac allgáu. Yn olaf, mae'n cynnig rhywfaint o rybudd i sicrhau bod y rhwystrau hyn yn gallu cael eu goresgyn i bob dysgwr wrth roi'r cwricwlwm newydd i Gymru ar waith.

Alys Roberts, Prifysgol Caergrawnt

Identity and Belonging: The Discursive Construction of Identity Through The Building of the New Curriculum for Wales

This poster highlights a recent research project's findings which used Foucauldian discourse analysis to explore the discursive construction of identity and belonging in the building of the new curriculum for Wales. This was done through the analysis of 9 different resources, all published in the development and implementation of the new curriculum. These included policy documents, promotional videos, advice leaflets for teachers and so on. Through locating and exploring the subjectification of learners' identity, the research discussed the potential for learners' subjectivity within the new curriculum. It located identity as having the potential to be diverse, fluid, spatial and strategic and explored the potential outcomes for these discursive constructions in regards to the subject positions of learners. It considered the reasoning for these constructions of identity and who they aim to serve. It found these discourses to be interacting and in relation with one another, but also with the potential for tension, conflict and contradiction. It recognised complexities and nuances within themes of both identity and belonging within the new curriculum, where an intersectional prism of thinking is important. The work found some potential within discourses of identity and belonging as well as potential barriers such as alienation and exclusion. Finally, it offers some caution for ensuring that these barriers can be overcome for all learners in the implementation of the new curriculum for Wales.

Alys Roberts, University of Cambridge

Dyfalbarhad Symudedd Gludiog Rhwng Cenedlaethau a Yrrir gan Ddiwylliant yng Nghymru

Mae ymchwil flaenorol gan Tubadji, Azubayeva, Boy a Thomas (2021) wedi datgelu gwahaniaeth o fath Bourdieu a ddefnyddiwyd i bennu symudedd economaidd-gymdeithasol yng Nghymru ar ôl cyfnod y Welsh-not, ar ddechrau'r 20fed ganrif. Yn benodol, mae gwahaniaeth o fath Bourdieu yn golygu bod gwobrau a chosbau ar sail rhagfarn ddiwylliannol yn yr ysgol yn creu amodau cychwynnol ar gyfer datblygiad economaidd-gymdeithasol unigol disgyblion yn ystod y cyfnod pontio o'r ysgol i'r gwaith, lle mae'r duedd yn cael ei hysbrydoli gan fri cefndir ieithyddol a galwedigaethol y rhieni. Mae'r papur presennol yn holi a yw'r un mecanwaith yn dal yn y fantol ganrif yn ddiweddarach, ar ôl i'r Welsh-not gael ei ddiddymu. Mae defnyddio data o'r Arolwg Cenedlaethol o Ddatblygiad Plant (NCDS) ar gyfer y cyfnod 1958 – 2013 yn caniatáu i ni ailbrofi prif fecanwaith Bourdieu gan Tubadji, Azubayeva, Boy a Thomas (2021) gan ddefnyddio'r data ar gyfer cyfnod 1958-2013 yn hytrach na'r set ddata hanesyddol a ddefnyddiwyd yn flaenorol y dibynnai'r canfyddiadau gwreiddiol arni. Mae set ddata'r NCDS yn cynnwys unigolion a gafodd eu holrhain o'u genedigaeth tan gamau hwyr eu datblygiad economaidd-gymdeithasol a dangosyddion am hunaniaeth ieithyddol y rhiant, galwedigaeth y rhiant, pontio o'r ysgol i'r gwaith, a chosbi yn yr ysgol. Gan ddefnyddio llu o ddulliau amcangyfrif, rydym yn dod o hyd i gadarnhad o fecanwaith Bourdieu o symudedd gludiog rhwng y cenedlaethau. Mae'n werth nodi bod hunaniaeth ieithyddol y Gymraeg yn gysylltiedig â thlodi uwch ymhlith rhieni. Fodd bynnag, dim ond hunaniaeth Gymreig y rhiant sy'n rhagweld y gyfradd uwch o gosbi'r plentyn yn yr ysgol. Mae hyn yn dystiolaeth rymus ar gyfer y mecanwaith dan sylw gan nodi'n glir gwreiddiau diwylliannol y gwahaniaeth sy'n achosi gludiogrwydd symudedd economaidd-gymdeithasol pobl Cymru ym Mhrydain.

Balaussa Shaimakhanova, Prifysgol Abertawe

Persistence of Culturally-Driven Sticky Intergenerational Mobility in Wales

Previous research by Tubadji, Azubayeva, Boy and Thomas (2021) has revealed that a Bourdieu-type distinction used to determine socio-economic mobility in Wales close after the Welsh-not period, in the dawn of the 20th century. Specifically, a Bourdieu-type distinction means that culturally biased awards and punishments during schooling create initial conditions for students' individual socio-economic development during the school-to-work transition period, where the bias is inspired by the prestige of the parental linguistic and occupational background. The current paper inquires whether the same mechanism is still at stake a century later, after the Welsh-not has ended. Using data from the National Child Development Survey (NCDS) for the period 1958 – 2013 allows us to re-test the main Bourdieu-type mechanism from Tubadji, Azubayeva, Boy and Thomas (2021) using the data for 1958-2013 period instead of the previously used historic dataset on which the original findings relied. The NCDS dataset contains individuals who were traced from birth until late stages of their socio-economic development and indicators about linguistic identity of the parent, parental occupation, school-to-work transition, and punishment at school. Using a plethora of estimation approaches, we find confirmation of the Bourdieu-type mechanism of sticky intergenerational mobility. Notably, Welsh linguistic identity is associated with higher parental poverty, however, it is only the Welsh identity of the parent that predicts the higher rate of punishment of the child at school. This is powerful evidence for the mechanism of interest with clear identification of the cultural root of the distinction that causes stickiness of the socio-economic mobility of Welsh people in Britain.

Balaussa Shaimakhanova, Swansea University

Sut mae pandemig COVID-19 wedi effeithio ar Warchodwyr Plant yn yr Alban a'u gwasanaethau?

Mae gwarchodwyr plant yn darparu gofal plant yn y cartref ac yn dilyn yr un rheoliadau cyfreithiol ffurfiol â phob gwasanaeth gofal plant arall. Nod yr astudiaeth hon oedd archwilio effaith pandemig COVID-19 ar Warchodwyr Plant yn yr Alban. Yn ystod y pandemig, canfu Cymdeithas Gwarchod Plant yr Alban fod nifer y gwarchodwyr plant wedi gostwng 22% rhwng 2015 a 2020, a bod 25% o warchodwyr plant yn dweud nad ydynt o'r farn y byddant wedi aros yn y proffesiwn ymhen pum mlynedd (SCMA, 2021). Yn yr astudiaeth dulliau cymysg hon, roedd 82 o warchodwyr plant wedi cwblhau arolwg ar-lein ac 11 wedi cymryd rhan mewn cyfweliad lled-strwythuredig. Mae canfyddiadau'r astudiaeth hon yn awgrymu bod y gwarchodwyr plant a gymerodd ran yn anfodlon â lefel y gefnogaeth a roddwyd iddynt yn ystod y pandemig. Yn benodol, nododd gwarchodwyr plant eu bod yn teimlo diffyg cefnogaeth ariannol a chyffredinol, a chynrychiolaeth brin o'u hymdrechion yn ystod y pandemig, er yr ystyriwyd yn wreiddiol mai nhw oedd y prif ddarparwr gofal plant ym mis Mawrth 2020. Cytunodd dros hanner y gwarchodwyr plant a gymerodd ran yn yr astudiaeth hon (53%, n= 44) fod eu cynlluniau yn y dyfodol i barhau â gwarchod plant wedi newid. O ystyried y canfyddiadau hyn, mae'n bwysig mynd i'r afael â'r problemau a welodd gwarchodwyr plant a gymerodd ran a chreu strategaethau i wella'r berthynas rhwng cyrff proffesiynol a gwarchodwyr plant. Gallai gwneud hynny helpu lleihau risg unrhyw ostyngiad pellach yn nifer y gwarchodwyr plant gweithredol yn yr Alban a mynd i'r afael â'r pryder ynghylch hyfywedd Gwarchod Plant yn yr Alban.

Bethan Davies, Prifysgol Caeredin

How has the COVID-19 pandemic impacted Scottish Childminders and their services?

Childminders are home-based childcare providers who follow the same formal legal regulations as all other childcare service. The aim of this study was to examine the impact of the COVID-19 pandemic on Scottish Childminders. During the pandemic the Scottish Childminding Association found that a 22% decline of childminders had occurred between 2015 and 2020, and 25% of childminders reporting that they do not believe they will remain in the profession within five years-time (SCMA, 2021). This mixed-methods study included 82 childminders completing an online survey and 11 participating in a semi-structured interview. The findings of this study suggests that participating childminders are dissatisfied with the level of support given to them during the pandemic. Specifically, childminders reported feeling a lack of financial and general support, and little representation of their efforts during the pandemic, despite being considered the main childcare provider initially in March 2020. Over half of the participating childminders in this study (53%, n= 44) agree that their future plans to continue childminder have changed. Considering these findings, it is important to address the issues that participating childminders have experienced and create strategies to improve the relationship between professional bodies and childminders. Doing so may help to minimise the risk of any further decline in the number of active childminders in Scotland and address the concern toward the viability of Scottish Childminding.

Bethan Davies, University of Edinburgh

TIG – dull newydd o samplu pwrpasol ar gyfer ymgynghoriadau cyhoeddus

Dyluniwyd TIG (The Intersectionality Grid) ar y cyd fel rhan o ysgoloriaeth PhD KESS i fynd i'r afael â thair her cynnwys y cyhoedd:

1. Mae angen i gynnwys y cyhoedd gyrraedd y tu hwnt i'r 'bobl arferol'.
2. Mae angen ymestyn allan i bobl â nodweddion gwarchodedig mewn ffordd groestoriadol er mwyn osgoi clywed dim ond gan bobl sydd ag un nodwedd warchodedig yn unig.
3. Nid yw canfyddiadau ymgynghoriadau â'r cyhoedd yn cael statws tystiolaeth polisi oherwydd hunanddethol.

Roedd partneriaeth KESS yn cynnwys Prifysgol Bangor, Barod CIC a'r myfyriwr, Anne Collis. Mae TIG yn rhan o draethawd ymchwil (Collis 2021) am gynnwys y cyhoedd wrth lunio polisïau gofal cymdeithasol Llywodraeth Cymru. Roedd yr ymchwil yn ansoddol ac wedi'i gwreiddio yn nhraddodiadau cyd-ddylunio ac ymchwil ar y cyd.

Mae Barod wedi ymrwymo i gynnwys theori gymdeithasol a phrofiad o lygad y ffynnon mewn deialog. Felly, roedd theori ac arfer yn llywio datblygiad TIG. Mae wedi'i wreiddio mewn croestoriadedd, theori cymhlethdod a'r defnydd o samplu pwrpasol. Mae recriwtio cyfranogwyr yn dechrau trwy nodi nodweddion sy'n berthnasol i'r pwnc (rhesi'r grid) ac yna nodi nodweddion sy'n llai cyffredin neu sy'n gysylltiedig ag amharodrwydd i ymgysylltu. Pobl sydd â'r nodweddion olaf hyn sy'n cael eu recriwtio yn gyntaf ac mae eu proffiliau'n cael eu rhoi yn y grid cyn dewis gweddill y cyfranogwyr. Mae'r awydd ariannol a phragmatig i gynnwys yr holl nodweddion mewn cyn lleied o bobl â phosibl yn gyrru'r dewis tuag at groestoriadedd. Adroddodd cleientiaid am fwy o amrywiaeth o bobl a safbwyntiau nag y cawsant o'r blaen yn eu prosesau cynnwys y cyhoedd. Mae TIG yn ddull dethol addas hefyd ar gyfer archwiliadau cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant.

Bryan Collis, Barod

TIG – a new method of purposive sampling for public consultations

TIG (The Intersectionality Grid) was co-designed as part of a KESS PhD studentship to address three public involvement challenges:

1. Public involvement needs to reach beyond 'the usual suspects'.
2. Outreach to people with protected characteristics needs to take an intersectional approach to avoid hearing only from people with just one protected characteristic.
3. Public consultation findings are not given the status of policy evidence because of self-selection.

The KESS partnership involved Bangor University, Barod CIC and the student, Anne Collis. TIG forms part of a thesis (Collis 2021) about public involvement in Welsh Government social care policymaking. The research was qualitative and embedded in the traditions of co-design and collaborative research.

Barod is committed to putting social theory and lived experience into dialogue. Therefore, the development of TIG was informed by both theory and practice. It is rooted in intersectionality, complexity theory and the use of purposive sampling. Participant recruitment begins by identifying characteristics relevant to the topic (the rows of the grid) and then identifying characteristics that are less common or associated with disinclination to engage. People with these latter characteristics are recruited first and their profiles inputted onto the grid before selection of remaining participants occurs. The financial and pragmatic drive to include all characteristics in as few people as possible drives selection towards intersectionality.
Clients reported greater diversity of people and perspectives than they had experienced previously in their public involvement processes. TIG is also a suitable selection approach for equality, diversity and inclusion audits.

Bryan Collis, Barod

Archwilio'r cysylltiad rhwng nodweddion deinamig disgyblion a gwahardd o'r ysgol ymhlith plant mewn addysg brif ffrwd yng Nghymru

Gall gwaharddiadau o'r ysgol gael effaith negyddol ar fywyd plant, gan arwain at darfu yn y broses addysgol a rhwydweithiau cymorth cymheiriaid. Dangoswyd bod patrymau gwahardd a nodweddion disgyblion sydd wedi'u gwahardd yn amrywio dros amser ac ar draws lleoliadau. Mae'r gwahaniaethau hyn yn cydfynd â'r anghenion amrywiol a lefel y ddarpariaeth y mae ei hangen er mwyn rhoi cymorth ychwanegol i ddisgyblion. Mae anghenion addysgol arbennig (AAA) yn cwmpasu ystod eang o anghenion, gan gynnwys anawsterau meddygol, dysgu ac iechyd meddwl, sy'n tueddu i gael eu grwpio ynghyd at ddibenion ymchwil, ond sy'n gallu llethu amrywiadau sylweddol ar draws gwahanol grwpiau o ddisgyblion. Gall math a chymhlethdod yr anghenion hyn newid dros gyfnod, ynghyd â nodweddion eraill sy'n effeithio ar daith addysgol plentyn.

Nod yr astudiaeth bresennol oedd canolbwyntio ar ddisgyblion mewn addysg brif ffrwd ledled Cymru ac archwilio'r cysylltiadau cymhleth rhwng nodweddion dynamig, megis newidiadau mewn statws cymhwysedd am brydau ysgol am ddim, a phrofiadau cael eu gwahardd o'r ysgol. Nodwedd newydd o'r astudiaeth yw bod newidynnau penodol i'r unigolyn wedi'u hadeiladu gan ddefnyddio cofnodion addysg blynyddol i sicrhau darlun mwy addysgiadol o newid, gan gyfrif hefyd am nodweddion lefel ysgol ac ardal. Dangosodd carfan o ddisgyblion, a anwyd yn 2000-2001, gyfran uwch na'r disgwyl o blant sydd erioed wedi cael eu gwahardd yn ystod eu taith addysgol. Roedd anghenion addysg arbennig, yn enwedig anghenion ymddygiadol a/neu iechyd meddwl, ac addasu anfantais economaidd-gymdeithasol yn gysylltiedig â gwahardd o'r ysgol, gan amlygu presenoldeb cysylltiadau cymhleth rhwng nodweddion deinamig a phrofiadau o gael eu gwahardd o'r ysgol.

Foteini Tseliou, WISERD, Prifysgol Caerdydd

Exploring the link between dynamic pupil characteristics and school exclusion among children in mainstream education in Wales

School exclusions can have a negative effect on children's lives, leading to disruptions in the educational process and peer support networks. Patterns of exclusion and characteristics of excluded pupils have been shown to differ across time and settings. These differences are in line with the diverse needs and the level of provision required for additional support to pupils. Special education needs (SEN) cover a wide range of needs including medical, learning and mental health difficulties, which tend to be grouped together for research purposes, but can swamp significant variations across different pupil groups. The type and complexity of these needs can change over time along with other characteristics affecting a child's educational journey.

The current study aimed to focus on pupils in mainstream education across Wales and explore the complex associations between dynamic characteristics, such as changes in free school meals' eligibility status, and experiences of school exclusion. A novel feature of the study is that individual-specific variables were constructed using annual education records to achieve a more informative depiction of change, while also accounting for school and area level characteristics. A cohort of pupils, born in 2000-2001, showed a higher-than-expected proportion of children who have ever been excluded during their educational journey. Special education needs, particularly behavioural and/or mental health need, and modifying socio-economic disadvantage was associated with school exclusion, highlighting the presence of complex associations between dynamic characteristics and experiences of school exclusion.

Foteini Tseliou, WISERD, Cardiff University

Creu Cymunedau: enghreifftiau gan sefydliad ieuenctid a arweinir gan leiafrifoedd ethnig yn Abertawe

Yn ôl data Llywodraeth Cymru, nid yw 4.9% o'r boblogaeth yng Nghymru yn disgrifio eu hunain fel Gwyn-Brydeinig (StatsCymru, 2022). Y tu ôl i'r ystadegyn hwn, mae amrywiaeth o ethnigrwydd, diwylliannau a phrofiadau mudol. Er gwaethaf hyn, mae heterogenedd unigolion lleiafrifoedd ethnig yn aml yn cael ei anwybyddu gan ddisgyrsiau addysgol, diwylliannol a chyfryngol sy'n aml yn tybio safbwynt un dimensiwn a homogenaidd, gan ddefnyddio'r term ymbarél 'BAME'.

Yn y cyd-destun hwn, nod fy ymchwil PhD Sensing Wales: Conflicting identities and belonging of young ethnic minority people in Wales yw herio cynrychioliadau cyfyngiadol o 'hil', 'cenedl', a 'pherthyn', gan roi'r offer ymchwil i bobl ifanc o leiafrifoedd ethnig hyrwyddo amryfal gynrychioliadau o'u profiadau amrywiol o fyw yng Nghymru.

Wrth i'r Tîm Cymorth Lleiafrifoedd Ethnig a Phobl Ifanc (EYST) gychwyn ar bartneriaeth gydweithredol gyda Chanolfan Ymchwil Polisi Ymfudo (CMPR) Prifysgol Abertawe drwy'r PhD hwn, bydd y cyflwyniad poster hwn yn amlygu dulliau creadigol a chyfranogol newydd, i arfogi cymunedau â'r offer i greu newid , a herio disgyrsiau cyfredol sy'n cynrychioli mudo yng Nghymru.

Gan adeiladu ar brosiectau perthnasol EYST a CMPR sy'n tynnu sylw at gyfraniadau cadarnhaol pobl o leiafrifoedd ethnig (Ifanc, Mudwr a Chymreig; Ni yw Cymru) ac yn archwilio sawl ffordd o gysyniadoli mudo, bydd y cyflwyniad poster hwn yn archwilio dull newydd o dynnu lluniau, drwy'r 'Ffotomarathon'. Bydd y cyflwyniad poster hwn yn annog cyfranogwyr i ryngweithio â themâu allweddol y gynhadledd, megis cydraddoldeb a hunaniaeth, trwy dynnu lluniau ac ychwanegu'r rhain at adnodd ar-lein.

Jami Abramson, Prifysgol Abertawe

Creating Communities: examples from an ethnic minority led youth organisation in Swansea

According to Welsh Government data, 4.9% of the population in Wales do not describe themselves as White-British (StatsWales, 2022). Behind this statistic, there is a diversity of ethnicities, cultures, and migratory experiences. Despite this, the heterogeneity of ethnic minority individuals is often overlooked by educational, cultural and media discourses which often assume a one-dimensional and homogenised view, using the umbrella term ‘BAME’.

In this context, my PhD research *Sensing Wales: Conflicting identities and belonging of young ethnic minority people in Wales* aims to challenge bounded representations of ‘race’, ‘nation’, and ‘belonging’, providing ethnic minority young people with the research tools to promote multiple representations of their diverse experiences of living in Wales.

As Ethnic Minorities & Youth Support Team (EYST) embarks on a collaborative partnership with Swansea University’s Centre for Migration Policy Research (CMPR) through this PhD, **this poster presentation will highlight novel creative and participatory methods, to equip communities with the tools to create change, and challenge current discourses representing migration in Wales.**

Building upon EYST and CMPR’s respective projects which highlight positive contributions of ethnic minority people (*Young, Migrant & Welsh*; *We are Wales*) and explore multiple ways to conceptualise migration, this poster presentation will explore a novel approach to the photo-elicitation method, through the ‘Photomarathon’. This poster presentation will encourage attendees to interact with key conference themes, such as equality and identity, by taking photos and adding these to an online resource.

Jami Abramson, Swansea University

Dychwelyd i or-addysg a heterogenedd sgiliau yn Tsieina

Mae'r papur hwn yn canolbwyntio ar fudd gor-addysg o ran cyflog ymhlith graddedigion Tsieineaidd drwy gyfrif am heterogenedd sgiliau wrth esbonio'r gwahaniaeth cyflog mewn gor-addysg. Cafwyd twf mawr mewn addysg uwch yn Tsieina, gan ddechrau o 1999 ymlaen yn dilyn y "polisi ehangu addysg uwch" a chynyddodd y gyfradd ymrestru gros 5 gwaith erbyn 2018. Mae hyn yn debyg i'r duedd a welwyd rhwng y 1980au a'r 2000au yn y DU, lle ceir nifer sylweddol o achosion o or-addysg a chosb cyflog yn gysylltiedig â hynny.

Yn y papur hwn, rydym yn ymestyn y llenyddiaeth ar or-addysg i raddedigion Tsieineaidd. Rydym yn manteisio ar arolwg sydd newydd ei ffurfio o Astudiaethau Panel Teulu Tsieina (CFPS), a ddarperir gan Brifysgol Peking yn Tsieina. Mae gan ddata CFPS fanteision clir ar gyfer astudio gor-addysg yn Tsieina oherwydd:

1. Mae'n darparu gwybodaeth fanwl am alwedigaethau a hunanasesiadau unigolion o'r lefel addysg ofynnol yn eu swyddi, sy'n ei gwneud hi'n ymarferol i ni ddefnyddio tri mesuriad i ddiffinio gor-addysg;
2. Heblaw am lefelau addysg, mae hefyd yn darparu hyfedredd sgiliau a brofwyd yn ffurfiol ar gyfer pob unigolyn, sy'n ein helpu i archwilio effaith sgiliau unigolion ar esbonio cosb cyflog gor-addysg.

Defnyddir y model empirig a ddatblygwyd yn wreiddiol gan Verdugo a Verdgo (1989) yn ein papur a defnyddir sgiliau unigolion fel rheolyddion yn y model. Mae'r prif ganfyddiadau empirig yn driphlyg. Yn gyntaf, mae hyd at 42% o raddedigion wedi'u gor-addysgu yn Tsieina. Yn ail, mae cosb cyflog gor-addysg yn amrywio o 16% i 26%, yn dibynnu ar y mesur gor-addysg penodol. Yn drydydd, mae sgiliau heterogenedd, ni waeth beth yw eu defnydd na'u lefelau, yn dangos mân effaith ar esbonio cosb cyflog gor-addysg.

Jiarui Nan, Prifysgol Caerdydd

Return to over-education and skills heterogeneity in China

This paper focuses on the wage payoff to over-education among Chinese graduates by taking account of skills heterogeneity in explaining the over-education wage difference. China experienced a boom on higher education, starting from 1999 after the "higher education expansion policy" and the gross enrolment rate increased by 5 times by 2018. This is similar to that observed trend between 1980s and 2000s in the UK, where considerable incidence and wage penalty on over-education is found.

In this paper we extends the literature on over-education to Chinese graduates. We take advantage of a newly formed survey of China Family Panel Studies (CFPS), which is provided by Peking University in China. CFPS data have clear advantages to study over-education in China as:

1. It provides detailed information on occupations and individuals' self-assessments on required edu cation level in their jobs, which makes it feasible for us to use three measurements to define over-education;
2. Besides education levels, it also provides formally tested skills proficiency for each individual, which helps us examine the effect of individuals' skills on explaining over-education wage penalty.

The empirical model originally developed by Verdugo and Verdgo (1989) is used in our paper and individuals' skills are served as controls in the model. The main empirical findings are threefold. First, there are up to 42% of graduates are over-educated in China. Second, the wage penalty on over-education ranges from 16% - 26% depending on the specific measure of over-education. Third, skills heterogeneity, no mater utilization or levels, show minor effect on explaining the over-education wage penalty.

Jiarui Nan, Cardiff University

Hygyrchedd y broses etholiadol yng Nghymru: adolygiad ymgysylltu democrataidd

Bydd y poster hwn yn cyflwyno canlyniadau Adolygiad Ymgysylltu Democrataidd a gynhaliwyd ar ran Llywodraeth Cymru gan Joe Healy, myfyriwr PhD ym Mhrifysgol Caerdydd, dros y chwe mis diwethaf. Canolbwyntiodd yr adolygiad ar hygyrchedd y broses etholiadol, ac fe'i cynhaliwyd gyda'r bwriad o ddod o hyd i ffyrdd newydd o gefnogi pleidleiswyr a gwella profiadau dinasyddion o ddemocratiaeth. Mae gan Llywodraeth Cymru rwymedigaeth o dan Gonfensiwn y Cenhedloedd Unedig ar Hawliau Pobl ag Anableddau (2006) a'i Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (2015) ei hun i sicrhau bod pob agwedd ar fywyd cyhoeddus yn cael ei gwneud yn fwy hygyrch a chyfartal, ac mae'n hanfodol ar gyfer llunio polisïau fod pob dull o sicrhau hygyrchedd etholiadau yn cael eu harchwilio. Defnyddiodd yr adolygiad hwn waith a llenyddiaeth bresennol, yn lleol ac yn rhyngwladol, i ddadansoddi gwahanol ffyrdd o ymgysylltu â phleidleiswyr a'u galluogi i gymryd rhan. Yn benodol, nododd y gwaith a gyflwynwyd yma y rhwystrau sy'n atal pobl anabl rhag cymryd rhan mewn prosesau etholiadol, statws y Gymraeg ac ieithoedd eraill mewn bywyd democrataidd yng Nghymru, a'r newidiadau posibl y gellid eu gweithredu i wella profiad etholwyr. Bydd Llywodraeth Cymru yn defnyddio'r casgliadau a gyflwynir yma i lywio penderfyniadau yn y dyfodol ynghylch diwygio etholiadol ar gyfer etholiadau lleol ac etholiadau'r Senedd.

Joe Healy, Llywodraeth Cymru

The accessibility of the electoral process in Wales: a democratic engagement review

This poster will present the results of a Democratic Engagement Review carried out for Welsh Government by Joe Healy, Cardiff University PhD student, over the past 6 months. The review focused on the accessibility of the electoral process, and was carried out with a view to finding new ways to support voters and improve citizens' experiences of democracy. The Welsh Government has an obligation under both the UN Convention on the Rights of Persons with Disabilities (2006) and its own Wellbeing of Future Generations Act (2015) to ensure that all aspects of public life are made more accessible and equal, and it is imperative for policy-making that all means of assuring the accessibility of elections are explored. This review drew on existing work and literature, domestically and internationally, to analyse different ways of engaging voters and enabling their participation. Specifically, the work presented here identified the barriers to disabled people's participation in electoral processes, the status of Welsh and other languages in democratic life in Wales, and the potential changes which could be implemented to improve the experience of electors. The Welsh Government will use the conclusions presented here to inform future decisions regarding electoral reform for local and Senedd elections.

Joe Healy, Welsh Government

,

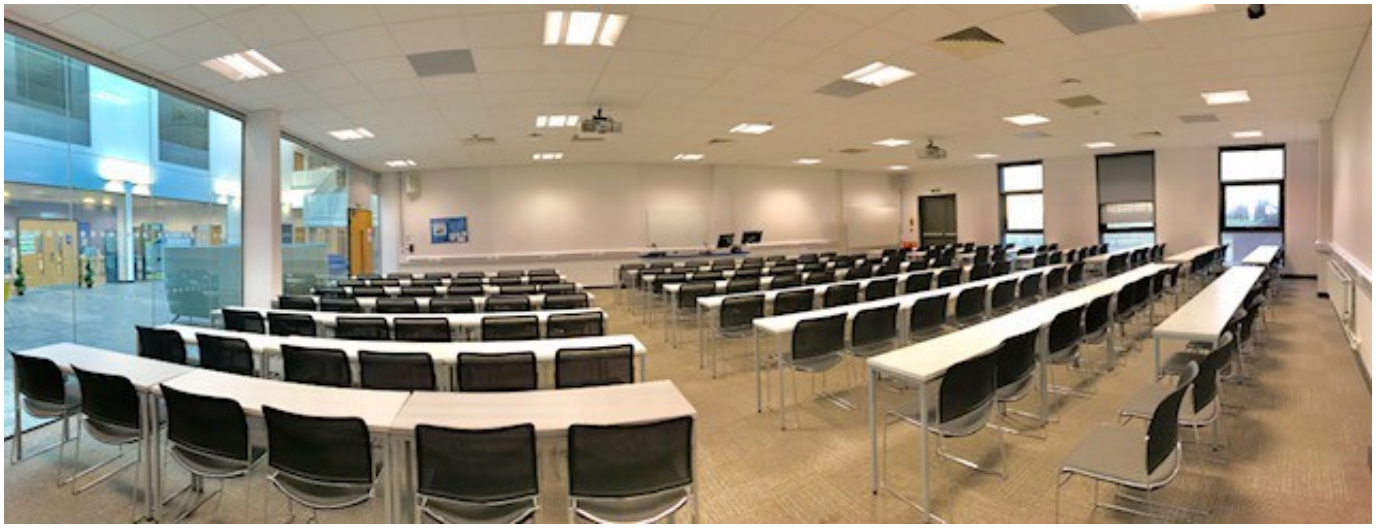

Adeiladu pŵer cymunedol a sicrhau bod llais y cyhoedd yn cael ei glywed. Enghraifft gadarnhaol o Ogledd Cymru o sut mae trefniadaeth gymunedol yn cefnogi atebolrwydd democrataidd a chymdeithas sifil ar waith.

Mae Trefnu Cymunedol Cymru / Together Creating Commuties (TCC) yn gynghrair eang ei sail o 35 o grwpiau cymunedol yng Ngogledd Ddwyrain Cymru. Mae TCC wedi bod yn cydweithio ers 26 mlynedd, gan ddefnyddio trefniadaeth gymunedol i ysgogi newid cymdeithasol ar lawr gwlad. Mae ein gwaith wedi'i ysbrydoli gan egwyddorion democratiaeth ddiwylliannol ac addysgeg feirniadol (Freire, 1970; Ledwith, 2011; Beck & Purcell, 2013). Mae ein hymdrechion i drefnu yn hytrach na dirmygu yn rhan o ymdrech barhaus i fynnu mewn modd rhagweithiol a chyson bod pobl â phŵer yn atebol.

Un o'r ffyrdd rydym yn gwneud hyn yw drwy gynnal cyfarfodydd atebolrwydd cyn etholiadau. Mae cyfarfodydd atebolrwydd yn gyfarfod perthynol mewn bywyd cyhoeddus, wedi'u cynllunio i feithrin dealltwriaeth, ymddiriedaeth a chychwyn deialog rhwng ein cynghrair o arweinwyr cymunedol amrywiol a darpar gynrychiolwyr etholedig. Maent wedi'u fframio'n wahanol i drafodaethau etholiadol gan ein bod yn dilyn agenda benodol gyda mynychwyr gwadd yn unig. Mae'r agenda'n adlewyrchu materion sy'n bwysig i'r gynghrair, wedi'u llywio gan brofiad byw ein haelodau.

Mae gwneud hyn yn gyson flwyddyn ar ôl blwyddyn a chydag ymgeiswyr o bob plaid wleidyddol yn fecanwaith sylfaenol o gyfranogiad democrataidd ar lawr gwlad yn ein hardal.

Mae ein cyflwyniad yn cynnig disgrifiad o ymarfer parhaus a'n dysg o gwmpas cymdeithas sifil a chyfranogiad, gan gynnig yn benodol enghraifft gadarnhaol o atebolrwydd democrataidd yn 2022. Mae'r cyflwyniad yn amlygu'r broses o wneud i gyfarfodydd atebolrwydd weithio ac yn rhannu mewnwelediadau a myfyrdodau gan arweinwyr cymunedol, ymgeiswyr etholiad, a threfnwyr cymunedol.

Kelly Huxley-Roberts, TCC (Trefnu Cymunedol Cymru

Building community power and making the public voice heard. A positive example from North Wales of how community organising supports democratic accountability and civil society in action.

Trefnu Cymunedol Cymru / Together Creating Commuties (TCC) is a broad-based alliance of 35 community groups in North-East Wales. TCC has been acting together for 26 years, using community organising to drive grassroots social change. Our work is inspired by the principles of cultural democracy and critical pedagogy (Freire, 1970; Ledwith, 2011; Beck & Purcell, 2013). Our efforts to organise rather than agonise is part of an ongoing effort to pro-actively and consistently hold power to account.

One of the ways we do this is by holding accountability meetings before elections. Accountability meetings are a relational meeting in public life, designed to build understanding, trust and open a dialogue between our alliance of diverse community leaders and potential elected representatives. They are framed differently to hustings as we follow a set agenda with invited attendees only. The agenda reflects issues the alliance cares about, shaped by the lived experience of our members.

Doing this consistently year on year and with candidates from all political parties is a fundamental mechanism of grassroots democratic participation in our area.

Our presentation offers an account of an ongoing praxis and our learnings around civil society and participation, specifically offering a positive example of democratic accountability in 2022. The presentation highlights the process of making accountability meetings work and shares insights and reflections from community leaders, election candidates, and community organisers.

Kelly Huxley-Roberts, TCC Together Creating Communities

Cyfranogiad y farchnad lafur - rôl gweithwyr hŷn

Mae mwy o weithwyr 50 oed a throsodd yng Nghymru nag erioed o'r blaen. Mae pobl dros 50 oed eisoes yn cyfrif am dros draean o'r gweithlu ac mae hyn yn debygol o gynyddu wrth i'n poblogaeth heneiddio. Ar hyn o bryd, lefel y gyflogaeth ymhlith pobl ifanc 50–64 oed yw 69.5%, sef y drydedd isaf o holl wledydd a rhanbarthau'r DU. Gallai cynyddu hyn i gyfateb i nifer y grwpiau oedran eraill (tua 75% ar hyn o bryd) fod yn werth bron i £4bn y flwyddyn i economi Cymru.

Mae'r poster hwn yn tynnu sylw at rymoedd gyrru a rhwystrau posibl i gyfranogiad gweithwyr hŷn yn y farchnad lafur, gan chwalu'r mythau o amgylch pobl dros 50 o stereoteipiau oedran gweithio. Mae'n bwysig nad yw anghenion a dewisiadau pobl hŷn yn cael eu hallgáu wrth i Gymru ailadeiladu ei heconomi, ac mae'n hanfodol bod pobl hŷn yn cael eu cydnabod fel cyfranogwyr allweddol yn adferiad economaidd Cymru o'r pandemig, a phartneriaid wrth benderfynu ar ddyfodol y gweithle.

Yn gyffredinol, mae pobl yn gweithio'n hirach, yn aml y tu hwnt i Oedran Pensiwn y Wladwriaeth, naill ai drwy ddewis neu oherwydd rhesymau ariannol, ac mae rhagfynegiadau'n dangos bod y duedd hon yn debygol o gynyddu felly mae'n bwysig sicrhau bod gweithleoedd yn gynhwysol o ran oedran. Fodd bynnag, mae ymchwil ddiweddar wedi canfod, er bod 90% o bobl hŷn yn credu bod ganddynt sgiliau trosglwyddadwy i symud rolau neu ddiwydiant os cynigir hyfforddiant i wneud hynny, dim ond 35% o'r cyflogwyr a arolygwyd fyddai'n barod i logi a chynnig hyfforddiant i rywun dros 55 oed mewn diwydiant newydd.

Lauren Cooper, Comisiynydd Pobl Hyn Cymru

Labour market participation- the role of older workers

There are more workers aged 50 and over in Wales than ever before. People over 50 already make up over a third of the workforce and this is likely to increase as our population ages. Currently, the level of employment amongst 50–64-year-olds is 69.5%, which is the third lowest of all the nations and regions of the UK. Increasing this to match that of other age groups (currently around 75%) could be worth nearly £4bn a year to the Welsh economy.

This poster highlights driving forces and potential obstacles for the labour market participation of older workers, dispelling the myths around people over 50 working and working age stereotypes. It is important that the needs and preferences of older people are not excluded as Wales rebuilds its economy, and it is vital that older people are recognised as being key participants in Wales' economic recovery from the pandemic, and partners in deciding the future of the workplace.

Generally, people are working longer, often past the State Pension Age, either by choice or because of financial reasons, and predictions show this trend is likely to increase so it is important to ensure workplaces are age-inclusive. However, recent research has found that whilst 90% of older people believe that they have transferable skills to move roles or industry if offered training to do so, only 35% of employers surveyed would be prepared to hire and offer training to someone over 55 in a new industry.

Lauren Cooper, Older People's Commissioner for Wales

Gofal Cardi – profi pecyn cymorth a ddatblygodd Gofal Solfach i gefnogi pobl oedrannus mewn angen yn y gymuned.

Mae Gofal Cardi yn brosiect gwydnwch cymunedol yng Ngheredigion, Gorllewin Cymru sy'n gwerthuso pecyn cymorth gan Gofal Solfach (Pecyn Cymorth | Gofal Solfach), i weld a ellir ei efelychu mewn cymunedau bach eraill yn "adnodd" i sefydlu fframwaith cefnogol a fydd yn galluogi'r henoed i fyw'n annibynnol gartref.
Mae Gofal Cardi yn cael ei gynnal gan Iechyd a Gofal Gwledig Cymru (Bwrdd Iechyd Prifysgol Hywel Dda, Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr a Bwrdd Iechyd Addysgu Powys) ac fe'i hariennir gan Cynnal y Cardi, Cyngor Sir Ceredigion.
Bydd y poster hwn yn dangos canlyniadau dau ddarn cychwynnol o ymchwil a gynhaliwyd. Bydd un adran yn disgrifio'r dull o nodi cymuned a'r ymgynghoriad cychwynnol â thrigolion cymuned Aberporth, ac yn amlinellu sut y cafwyd hyd i wirfoddolwyr a nodi anghenion unigolion.

Dulliau Ymchwilio
Er mwyn cwblhau ymchwil cefndirol, gofynnwyd am adolygiad o lenyddiaeth a sgrinio demograffig. Cafodd dau arolwg eu creu a'u rhannu i nodi cymuned yng Ngheredigion ac un arall i ymgysylltu â chymuned Aberporth.

Canfyddiadau
Nodwyd pedair cymuned yng Ngheredigion gyda demograffeg debyg i Solfach. Dewiswyd Aberporth yn gymuned yng Ngheredigion er mwyn treialu'r pecyn cymorth. Er mwyn ymgysylltu â chymuned Aberporth, rhannwyd arolwg gyda 57% o ymatebwyr yn gofyn am ragor o wybodaeth.

Cyfeiriadau'r Dyfodol
O fis Ebrill 2022, cynhaliwyd digwyddiadau yn y gymuned ac mae tîm o wirfoddolwyr yn cael eu hyfforddi i gynnig cymorth yn y gymuned. Bydd ymchwil pellach yn cael ei wneud ar effeithiau'r cymorth ac effeithiau lles gwirfoddoli.

Lleucu Morgan, Lechyd a Gofal Gwledig Cymru

Cardi Care – testing a toolkit developed by Solva Care to support elderly people in need in the community.

Cardi Care is a community resilience project based in Ceredigion, West Wales that is evaluating a toolkit by Solva Care (Toolkit | Solva Care), to see if it can be emulated in other small communities as a "tool" to establish a supportive framework that will enable the elderly to live independently at home.
Cardi Care is delivered by Rural Health and Care Wales (Hywel Dda University Health Board, Betsi Cadwaladr University Health Board and Powys Teaching Health Board) and funded by Cynnal y Cardi, Ceredigion County Council.
This poster will illustrate the results of two initial pieces of research that were undertaken. One section will describe the method of identifying a community and secondly the initial consultation with Aberporth community residents, outlining how volunteers were sought and identifying the needs of indivduals.

Research Methods
To complete background research a literature review was sought and demographic screening. Two surveys were created and shared to identify a community in Ceredigion and another to engage with Aberporth community.

Findings
Four communities in Ceredigion were identified with similar demographics to Solva. Aberporth was selected as a community in Ceredigion for the toolkit to be trialled. To engage with the community of Aberporth a survey was shared with 57% of respondents requesting further information.

Future Directions
From April 2022, events were hosted in the community and a team of volunteers are being trained to offer support in the community. Further research will be undertaken on impacts of the support and wellbeing effects of volunteering.

Lleucu Morgan, Rural Health and Care Wales

“Y tu hwnt i reolaeth: Tuag at fodel o reolaeth ddyneiddiol”.

Fel arfer deëllir bod arferion rheoli mewn prifysgolion yn ymwneud â ffyrdd ‘rheolwriaethol’ ‘gorchymyn a rheoli’ o gael y gorau o staff er budd myfyrwyr ac anghenion sefydliadol. Fodd bynnag, gall rheolwyr a staff brofi ystyr a phwrpas trwy wneud gwahaniaeth trwy eu gwaith sy'n cyfrannu at eu profiadau eu hunain o lesiant.
Cynhaliwyd yr ymchwil gan seicotherapydd dyneiddiol a ddaeth yn rheolwr canol mewn prifysgol. Felly datblygwyd fframwaith damcaniaethol rheolaeth ddyneiddiol i gael gwybodaeth am gymhlethdod ffactorau sy'n dylanwadu ar sut mae rheolwyr yn 'rheoli'. Roedd hyn yn cynnwys ennyn gwerthoedd personol sylfaenol a deall sut mae ffyrdd rheolwyr canol o gyfathrebu wedi effeithio ar brofiadau o lesiant ac urddas gan y rhai y maent yn eu rheoli.
Lle’r oedd staff yn teimlo bod rheolwyr canol yn ymarfer rheolaeth ddyneiddiol (yn unol â chysyniadau o urddas, llesiant, cyfathrebu dyneiddiol a gweithredu ar eu gwerthoedd personol), nododd staff lefelau uwch o urddas a llesiant a chanfyddwyd bod rheolwyr yn gweithredu gwerthoedd y brifysgol. Lle na chafwyd profiad o gyfathrebu dyneiddiol, effeithiwyd yn negyddol ar bob cysyniad. Canfuwyd ffactorau sydd naill ai'n hwyluso arfer rheoli dyneiddiol (cyfathrebu dyneiddiol a myfyrio moesegol) neu'n ei rwystro (rhwystrau strwythurol i ymddiriedaeth a chyfathrebu agored).
Mae'r poster hwn yn rhoi rhai syniadau (ar ffurf model) ynghylch pam mae gwerthoedd yn bwysig mewn rheolaeth. Mae’n amlygu pwysigrwydd cyfathrebu dyneiddiol wrth greu’r amodau ar gyfer diogelwch seicolegol, fel y gellir ystyried elfennau o urddas a llesiant wrth geisio ymarfer rheolaeth mewn ffyrdd dyneiddiol yn hytrach na rheolaethol. Mae ystyriaethau o'r fath yn cyfrannu at amgylcheddau gwaith er mwyn gwella urddas a llesiant.

Madi Ruby, Prifysgol Glyndŵr Wrexham

Beyond managerialism: Towards a model of humanistic management.

Management practice in universities is usually understood to be about ‘command and control’ ‘managerialist’ ways of getting the most ‘out of’ staff for the benefit of students and organisational needs. However, managers and staff can experience meaning and purpose from making a difference through their work which contributes to their own experiences of wellbeing.
The research was conducted by a humanistic psychotherapist who became a middle-manager in a university. Therefore a humanistic-management theoretical framework was developed to gain knowledge about the complexity of factors which influence how managers ‘manage’. This included eliciting underlying personal values and understanding how middle-managers ways of communicating impacted experiences of wellbeing and dignity by those they manage.
Where middle-managers were experienced by staff as practicing humanistic-management (in keeping with concepts of dignity, wellbeing, humanistic communication and acting on their personal values), staff reported higher levels of dignity and wellbeing and perceived that managers enacted the values of the university. Where humanistic communication was not experienced, all concepts were negatively impacted. Factors which either facilitate humanistic-management practice (humanistic communication and ethical-reflection) or impede it (structural barriers to trust and open communication) were found.
This poster provides some ideas (in the form of a model) about why values matter in management. It highlights the importance of humanistic communication in creating the conditions for psychological safety, so that elements of dignity and wellbeing can be considered when seeking to practice management in humanistic rather than managerial ways. Such considerations contribute to working environments to enhance dignity and wellbeing.

Madi Ruby, Wrexham Glyndŵr University

Archwilio effeithiau ac anghydraddoldebau iechyd y ffordd newydd o weithio: canfyddiadau astudiaeth drawstoriadol

Mae cyflogaeth yn benderfynydd iechyd ehangach, ac un o'r trawsnewidiadau cymdeithasol mwyaf trawiadol a welwyd yn ystod pandemig COVID-19 oedd y newid sydyn i weithio gartref. O fewn adferiad COVID-19 ac ymdrechion i fynd i'r afael â'r newid yn yr hinsawdd, mae buddion clir i'w gweld trwy gael cyfran fawr o'r gweithlu yn gweithio gartref. Fodd bynnag, wrth ei fabwysiadu ar raddfa ehangach dylid mynd i'r afael â dewisiadau'r gweithlu, yr anghydraddoldebau presennol, ac yn hollbwysig, yr effaith y gallai gweithio gartref ei chael ar iechyd y gweithlu.

Casglwyd data gan 615 o oedolion (18-64 oed) sy'n gweithio yng Nghymru rhwng mis Tachwedd 2020 a mis Ionawr 2021 mewn arolwg aelwydydd sy'n gynrychiadol yn genedlaethol. Gofynnwyd i'r ymatebwyr am eu gallu i weithio gartref, eu canfyddiadau o sut mae gweithio gartref yn effeithio ar eu hiechyd, a'r dewisiadau roeddynt yn eu ffafrio o ran amser a dreulir yn gweithio gartref yn y dyfodol.

Dywedodd dros 45% o'r rhai a oedd yn gallu gweithio gartref fod eu llesiant meddyliol ac unigrwydd wedi gwaethygu. Roedd gweithio gartref wedi gwaethygu deiet, gweithgaredd corfforol, ysmygu a defnydd alcohol y rhai mewn iechyd gwaeth. Roedd tua 50% yn gallu gweithio gartref, er bod unigolion sy'n byw mewn ardaloedd mwy difreintiedig, mewn cyflogaeth annodweddiadol neu gydag incwm ansicr yn llai tebygol o allu gweithio gartref. Roedd bron i 60% eisiau gweithio gartref i ryw raddau, gyda modelau hybrid yn cael eu ffafrio.

Mae'r ffordd newydd o weithio yn cyflwyno heriau newydd o ran cynnal llesiant meddyliol y gweithlu, rheoli ymddygiadau iechyd a mynd i'r afael ag anghydraddoldebau. Mae ein canfyddiadau'n tynnu sylw at effeithiau negyddol posibl gweithio gartref ar iechyd a'r anghydraddoldebau o ran y gallu i weithio gartref yn y lle cyntaf. Er mwyn llywio arferion gweithio gartref yn y dyfodol, rydym hefyd yn darparu arsylwadau newydd o'r modelau gweithio a ffefrir. Gallai dulliau hybrid a chymorth iechyd wedi'i dargedu sicrhau fod gweithio gartref yn iachach ac yn decach.

Melda Lois Griffiths, Prifysgol Abertawe

Exploring the health impacts and inequalities of the new way of working: findings from a cross-sectional study

Employment is a wider determinant of health, and one of the most striking societal transformations witnessed during the COVID-19 pandemic was the sudden shift to working from home (WFH). Within the COVID-19 recovery and efforts to tackle climate change, having large proportions of the workforce WFH has clear benefits. However, its wider adoption should account for the workforce's preferences, existing inequalities, and crucially, the impact that WFH might have on the workforce's health.

Data was collected from 615 working adults (18-64 years) in Wales between November 2020 and January 2021 in a nationally-representative household survey. Respondents were asked about their ability to WFH, their perceptions of how home-working impacts their health, and their preferences for time spent home-working in future.

Over 45% of those able to WFH reported worsened mental well-being and loneliness. WFH worsened the diets, physical activity, smoking and alcohol use of those in poorer health. Approximately 50% were able to WFH, although individuals living in more deprived areas, in atypical employment or with precarious income were less able to WFH. Nearly 60% wanted to WFH to some capacity, with hybrid models being preferred.

The new way of working introduces new challenges to preserving workforce mental well-being, regulating health behaviours and tackling inequalities. Our findings highlight the potential negative health impacts of WFH and the inequalities in the ability to WFH. To inform future WFH practices, we also provide novel observations of preferred working models. Hybrid approaches and targeted health support could make WFH healthier and more equitable.

Melda Lois Griffiths, Swansea University

Cyflwyno profiad myfyrwyr rhyngwladol ôl-raddedig mewn myfyrwyr prifysgol newydd yn y DU trwy ddull bwrdd stori.

Cyflwyniad: Myfyrwyr rhyngwladol yw tua hanner yr holl fyfyrwyr ôl-raddedig sy'n astudio yn y DU, ac mae'r niferoedd hyn yn cynyddu. Mae ymchwil yn awgrymu, pan fo myfyrwyr rhyngwladol yn cyrraedd y DU, nad ydynt yn aml wedi'u paratoi'n ddigonol ar gyfer astudio, a'u bod yn profi heriau wrth fyw ac astudio mewn amgylchedd newydd. Mae hyn yn cael effaith negyddol ar eu gallu i setlo a gwneud yn dda yn eu rhaglen. Mae cyrraedd y DU yn amser pwysig i fyfyrwyr ond mae ymchwil sy'n talu sylw i bryderon myfyrwyr ôl-raddedig neu sut i gefnogi myfyrwyr, yn gyfyngedig. Mae angen i fyfyrwyr ôl-raddedig deimlo eu bod yn cael croeso a chefnogaeth yn eu prifysgol gan fod boddhad myfyrwyr yn cyfrannu at hyrwyddo Cymru fel cyrchfan academaidd ddymunol, ac mae hyn yn ei dro yn dod â chyfoeth diwylliannol a manteision economaidd lleol.

Dulliau: Dull bwrdd stori ansoddol, cyfranogol gydag 84 o fyfyrwyr ôl-raddedig rhyngwladol sy'n cychwyn ar raglen proffesiynau iechyd cysylltiedig. Mae'r byrddau stori yn archwilio profiadau myfyrwyr cyn, ac yn ystod, eu chwe wythnos gyntaf yn y DU, ac yn nodi pryderon, a beth sy'n helpu myfyrwyr i setlo i mewn i raglen.

Canlyniadau: Mae pryderon cyfranogwyr cyn cyrraedd y DU yn wahanol i'r rhai sydd ganddynt chwe wythnos wedi dechrau rhaglen. Mae pryderon cyn cyrraedd yn fwy ymarferol eu natur. Mae pryderon chwe wythnos i mewn i raglen yn ymwneud gan fwyaf ac astudio academaidd. Nodir yr hyn sy'n helpu myfyrwyr i setlo i mewn i raglen.

Trafodaeth: Mae'r astudiaeth hon yn archwilio pryderon myfyrwyr rhyngwladol, a'r hyn sy'n helpu myfyrwyr rhyngwladol i setlo i mewn i raglen astudio. Nodir argymhellion ar gyfer prifysgolion ynghylch sut i gefnogi myfyrwyr rhyngwladol newydd, a hynny ar sail y pryderon ac atebion a nodwyd gan gyfranogwyr.

Nova Corcoran, Prifysgol de Cymru

Storyboarding the postgraduate international student experience in new UK university students.

Introduction: International students represent around half of all postgraduate students studying in the UK, and these numbers are increasing. Research suggests on arrival to the UK international students are often not adequately prepared for study and experience challenges living and studying in a new environment. This has negative consequences on their ability to settle and do well in their programme. Arrival in the UK is an important time for students but research identifying postgraduate student concerns or how to support students is limited. Postgraduate students need to feel welcomed and supported at their university as student satisfaction contributes to promoting Wales as a desirable academic destination bringing cultural enrichment and local economic benefits.

Methods: A qualitative, participatory storyboarding approach with 84 international postgraduate students commencing an allied health professions programme. The storyboards explore student experiences before, and during, the first six weeks of UK arrival identifying concerns, and what helps students to settle into a programme.

Results: Participant concerns before UK arrival are different to those six weeks into a programme. Before arrival concerns are more practical. Concerns six weeks into a programme focus on academic study. What helps students to settle into a programme is identified.

Discussion: This study explores international students' concerns, and what helps international students to settle into a programme of study. Recommendations for universities on how to support new international students are stated based on participant identified concerns and solutions.

Nova Corcoran, University of South Wales

Archwilio Effaith Anabledd ar Les Unigolion yn y DU

Mae'r papur hwn yn archwilio effeithiau deinamig anabledd ar les goddrychol unigolion o oedran gweithio yn y DU. Dyma'r astudiaeth gyntaf sy'n defnyddio data'r DU i amcangyfrif sut mae'r rhyngweithio rhwng hyd anabledd, difrifoldeb anabledd, a faint o amser sydd wedi mynd heibio ers dechreuad eu hanabledd, i gyd yn effeithio ar les.

Mae wedi'i sefydlu'n eang yn y llenyddiaeth academaidd bresennol bod anabledd yn gysylltiedig â chanlyniadau economaidd gwaeth, megis enillion is, mwy o debygolrwydd o ddiweithdra a llai tebygol o lwyddo mewn addysg a hyfforddiant. Ond, prin yw'r dystiolaeth o sut mae'r rhain yn trosi'n wahaniaethau mewn mesurau lles megis boddhad bywyd, o gymharu â phobl nad ydynt yn anabl.

Gan ddefnyddio data panel a dynnwyd o 9 ton o Ddealltwriaeth Cymdeithas, rwy'n canfod mai difrifoldeb anabledd yw'r prif ffactor sy'n pennu maint yr ymateb lles, lle diffinnir anabledd 'difrifol' gan anawsterau wrth ymgysylltu â mwy nag un gweithgaredd arferol o ddydd i ddydd. Rwyf hefyd yn dod o hyd i dystiolaeth o effeithiau rhyngweithio cryf rhwng cael anabledd difrifol a chronig (hirdymor). Nid yw unigolion yn y grŵp hwn ychwaith yn profi unrhyw newid i'w lles dros amser. Mae hyn yn groes i lenyddiaeth flaenorol sy'n defnyddio dulliau llai bras i ddosbarthu anabledd.

Prin yw'r newid yn y canlyniadau gwaeth beth fo nodweddion yr unigolyn anabl cyn dechrau, megis ethnigrwydd, rhyw, lefel addysg, neu oedran ers dechreuad eu hanabledd. Fodd bynnag, mae bod yn briod neu gyd-fyw â phartner yn amharu'n sylweddol ar yr effaith lesol ar anabledd, felly dylid blaenoriaethu adnoddau lles tuag at bobl anabl sy'n byw ar eu pen eu hunain.

John Poole, Prifysgol Caerdydd

Exploring the Impact of Disability Onset upon Individual Wellbeing in the UK

This paper examines the dynamic effects of disability onset upon the subjective wellbeing of working-aged individuals in the UK. It is the first study using UK data to estimate how wellbeing is affected by the interactions between disability duration, disability severity, and the amount of time passed since disability onset.

It is widely established in the existing academic literature that disability is associated with poorer economic outcomes, such as lower earnings, higher probability of unemployment and lower returns on education and training, but there is little evidence of how these translate into differences in wellbeing measures such as life satisfaction, compared to non-disabled people.

Using panel data drawn from 9 waves of Understanding Society, I find that severity of disability is the primary factor which determines the size of the wellbeing response, where a 'severe' disability is defined by difficulties in engaging with more than one typical day-to-day activity. I also find evidence of strong interaction effects between having both a severe and a chronic (long-term) disability. Individuals in this group also do not experience adaptation in their wellbeing over time. This is contrary to previous literature which uses cruder methods to classify disability.

There is little change in the results regardless of the disabled individual's characteristics prior to onset, such as ethnicity, gender, education level, or age of onset. However, being married or co-habiting with a partner significantly dampens the wellbeing effect on disability, so wellbeing resources should be prioritised towards disabled people who live alone.

John Poole, Cardiff University

Pam mae’r bwlch cyflog rhwng y rhywiau’n amrywio ar draws rhanbarthau ym Mhrydain?

Amcangyfrifwyd bod y bwlch cyflog rhwng y rhywiau yn y DU yn 2020 yn 15.5% ar gyfer gweithwyr amser llawn; er bod yr ystadegyn cyfanredol hwn yn cuddio amrywiad rhanbarthol mawr, a oedd yn amrywio o -33.2% i 28.7% rhwng ardaloedd ar yr un mesur (ONS, 2020), lle mae bwlch cyflog negyddol rhwng y rhywiau yn dangos bod menywod ar gyfartaledd yn ennill mwy na dynion. Er bod yr amrywiad hwn yn cael ei gydnabod, nid yw eto wedi cael dadansoddiad econometrig manwl.

Nod y traethawd doethuriaeth hwn yw mesur a modelu’r bwlch cyflog rhwng y rhywiau cyfoes ym Mhrydain, ei rhanbarthau a’i hardaloedd. Bydd yn cymhwyso technegau dadelfennu econometrig safonol i ddata eilaidd i ddadelfennu bylchau cyflog rhwng y rhywiau yn genedlaethol, yn rhanbarthol ac yn lleol i wahaniaethau yng ngwerthoedd cymedrig y nodweddion a arsylwyd rhwng y rhywiau ac i wahaniaethau grŵp yn y dychweliad i'r newidynnau hynny. Mae'r cyntaf yn cynrychioli gwahaniaethau amlwg mewn cyflogau, tra bod yr olaf yn cynrychioli'r gwahaniaeth anesboniadwy mewn cyflogau, sy'n aml yn cael ei ddefnyddio fel y prif fesur o wahaniaethu ar sail cyflog. Bydd hyn yn nodi beth sy'n gyrru'r bylchau cyflog rhwng y rhywiau ym Mhrydain ac yn llunio amcangyfrifon o anghydraddoldeb.

Mae'r poster hwn yn cyflwyno crynodeb o'r llenyddiaeth i nodi ysgogwyr posibl yr amrywiad rhanbarthol yn y bwlch cyflog rhwng y rhywiau ym Mhrydain. Mae’n defnyddio ymchwil empirig ar fylchau cyflog rhwng y rhywiau rhanbarthol yn yr Almaen (Fuchs et al. 2021), Sbaen (Murillo Huertas et al. 2017) a’r DU (Jones a Kaya, 2021). Mae hefyd yn cyflwyno cynlluniau ar gyfer dadansoddi unwaith y bydd mynediad i’r data wedi'i sicrhau.

Suzanna Nesom, Prifysgol Caerdydd

Why does the Gender Pay Gap vary across Regions in Britain?

The UK’s national Gender Pay Gap in 2020 was estimated to be 15.5% for full-time employees; although this aggregate statistic obscures large regional variation, which ranged from -33.2% to 28.7% between localities along the same measure (ONS, 2020), where a negative Gender Pay Gap indicates women on average earn more than men. Whilst this variation is recognised, it has not yet received in-depth econometric analysis.

This PhD aims to measure and model the contemporary Gender Pay Gap in Britain, its regions and localities. It will apply standard econometric decomposition techniques to secondary data to decompose national, regional and local Gender Pay Gaps into differences in mean values of observed characteristics between genders and into group differences in the return to those variables. The former represents explained differences in wages, whilst the latter represents the unexplained difference in wages, which is often taken to be a top measure of wage discrimination. This will identify what drives the Gender Pay Gaps in Britain and form estimates of inequality.

This poster presents a summary of the literature to identify potential drivers of the regional variation in the Gender Pay Gap in Britain. It draws upon empirical research on regional Gender Pay Gaps in Germany (Fuchs et al. 2021), Spain (Murillo Huertas et al. 2017) and the UK (Jones and Kaya, 2021). It also presents plans for analysis once data access has been acquired.

Suzanna Nesom, Cardiff University

Arddangoswyr a Noddwyr | Exhibitors and Sponsors

Diolch i'n harddangoswyr a'n noddwyr | Thank you to our exhibitors and sponsors

ESRC Wales Doctoral Training Partnership

Partneriaeth Hyfforddiant Doethurol Cymru ESRC

Y Ganolfan Ymchwil Heneiddio a Dementia

CADR

Centre for Ageing & Dementia Research

SEFYDLIAD bevan FOUNDATION

iwa

WcVA CgGC

THE LEARNED SOCIETY OF WALES

CYMDEITHAS DDYSGEDIG CYMRU

SOCIAL RESEARCH ASSOCIATION

BERA

Barod

Spreading ideas changing attitudes

SAIL DATABANK

Deall Lleoedd Cymru

Understanding Welsh Places

WCIA

WELSH CENTRE FOR INTERNATIONAL AFFAIRS

CANOLFAN MATERION RHYNGWLADOL CYMRU

Llywodraeth Cymru

Welsh Government